

2°
Diss.
213
Z/18

2 Diss 213^E (18

As usum

P. Ioan. Felicis Gringer O. E. S. Aug. ni
rat

Rest.

Nacke (Joh. Henr. Ant.)

Diff. 213² (18.)

DISSERTATIO POLEMICA

DE

PRIMATU
ROMANI PONTIFICIS,

PUBLICÆ PROPUGNANDA
IN COLLEGIO GERMANICO - HUNGARICO,
SUB AUSPICIIS

CELSISSIMI, AC REVERENDISSIMI PRINCIPIS
ET DOMINI

D. FRANCISCI ARNOLDI
EPISCOPI MONASTERIENSIS,
ET PADERBORNENSIS,

*Burgravii Strombergensis, S. R. I. Principis, Comititis
in Pyrmont, Domini in Borkelob.*

A JOANNE HENRICO ANTONIO NACKE
LASTRUPENSI WESTPHALO,

Ejusdem Collegii Alumno.

Anno 1710. mense

die

hora

ROMÆ DMCCX.

Ex Typographia Pauli Komarek in via Cursus.

SUPERIORUM PERMISSU.

*Perillustri ac Rmo Domino D. Josepho D'offinger valedicens inscripsit. J. H. Nacke
Roma 7. Jun. 1711*

pat

DISSERTATIO
POLITICA

DE

PRIMUM

ROMANI POLITICIS

PUBLICIS PROPAGANDA

IN COLLEGIO GERMANICO-HUNGARICO

SUB AUSPICIIS

CELISSIMI, AC REVERENDISSIMI PRINCIPIS

ET DOMINI

D. FRANCISCI ARNOLDI

EPISCOPI MONASTERIENSIS,

ET RADIENSIENSIS,

Burgavii Strombergensis, S. R. I. Principis, Comitatus
in Pyrmont, Domini in Borkeloh.

A JOHANNI HENRICO ANTONIO NACKE

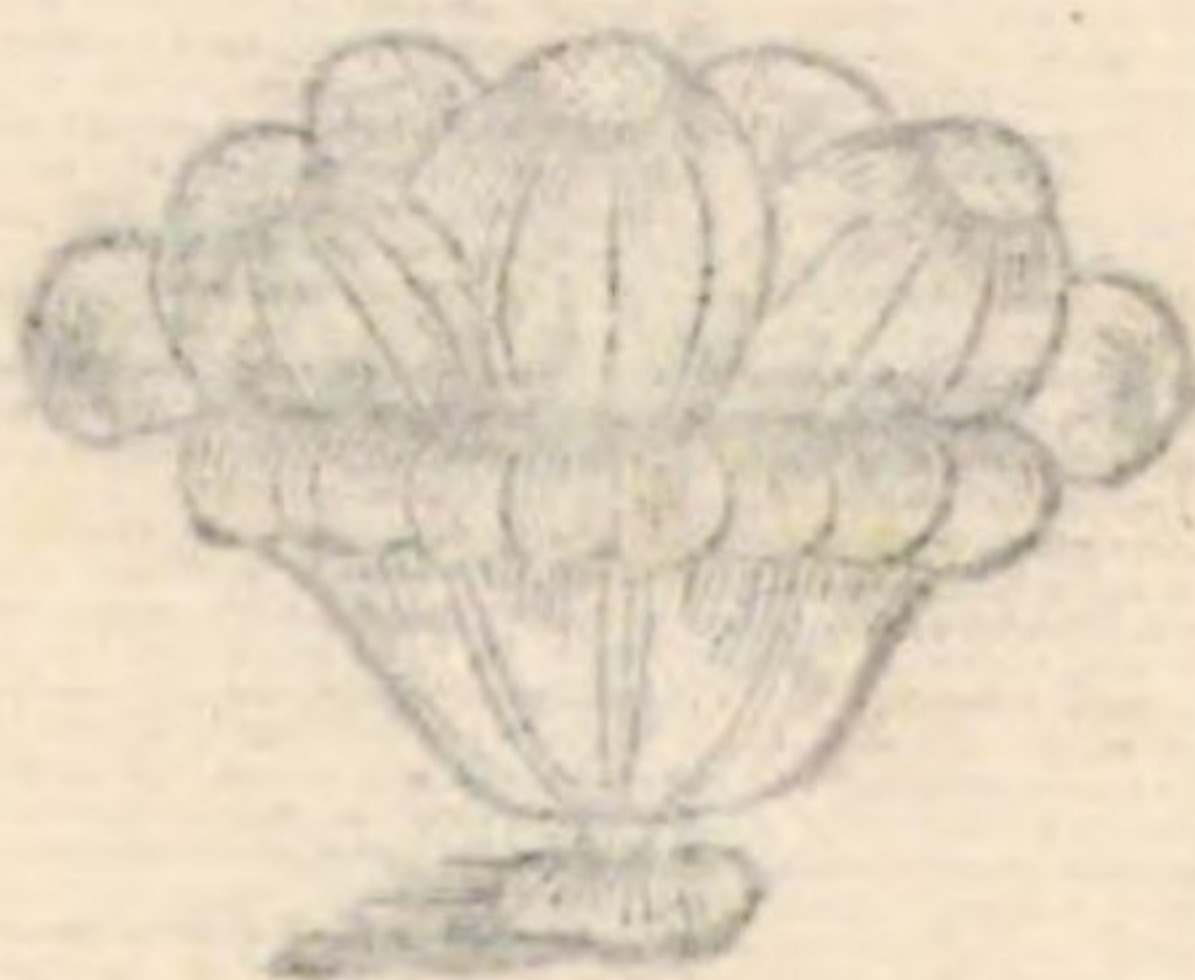
LASTRUPENSI WESTPHALO,

Eiusdem Collegii Alumno.

habet

die

Anno 1710. mensis

ROMAE MDCCX.

Ex Typographia Pauli Komarck in via Curiae.

SUPERIORUM PERMISSU.

*Revisum et sine summo & Josepho J. Offendor vaticano inspectis. H. A. N. A. C. K. E.
Johann 7 Jun. 1711*

CELSISSIME, AC REVERENDISSIME
PRINCEPS,
DOMINE CLEMENTISSIME.

Et si mihi timendum sentio, nè quibus tua singularis Humanitas non aequè est cognita, ac tua summa Amplitudo, temerè, vel superbè fecisse videar, si laboribus bisce meis claritatem quam ipsi non habent, ab umbra tui Nominis comparavero: non tamen putavi hujus invidiæ periculum tanti esse oportere, ut propterea illud omitterem, in quod me & meæ privatae rationes, & perpetua in Te voluntas impellebant. Nam cum bis Tibesibus

Præsidium simul, & Decus quærendum esset, à quo hæc
 justius flagitare, aut certiùs sperare potui quàm à Te PRIN-
 CEPS CELSISSIME, à quo videbam Patriæ meæ feliciter
 impertiri? Cùm verò maximè vellem obsequium in Te meum
 significatione aliqua declarare, nec aliud esset in quo possem,
 quidni has quasi primitias Studiorum meorum Tibi conse-
 crarem in argumentum integræ servitutis? ut binc omnibus
 intelligendum darem illam quoque mei partem præstantiorem
 quæ nemini mancipari potest nisi volens, tuam effectam esse
 perpetuo jure proprietatis. Huc accedit, quòd ipsa causa
 quam defendendam suscepi, Te sibi Patronum singulariter
 deposcebat, quem in tuenda Romana Cathedra, præter Impe-
 rium & Sacerdotium, quæ Tibi cum aliis communia sunt, Stu-
 dium Catholicæ Religionis, quò emines inter paucos, & ratio
 officii erga Apostolicam Sedem, cujus æquissimo judicio sum-
 mam obtines Dignitatem, inflammant. Si cui tamen nè per
 hæc quidem satis purgari potero ab omni culpa temeritatis;
 Tu quidem Clementiam tuam illam incredibilem multò fece-
 ris manifestiorem, cùm ex tam sublimi fastigio ad meam te-
 nuitatem descenderis, ego autem mibi ipsi gratulabor qualem-
 cumque nominis jacturam, modò fuerim consecutus, ut agnos-
 car ab omnibus qualis & fui semper, & ero dum vixero

CELSITUDINIS TUÆ REVERENDISS.

Servus, & Client infimus,
 Joannes Henricus Antonius Nacke.

ASSERTIONES
DOGMATICÆ.

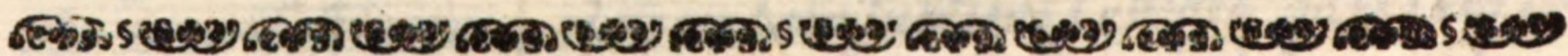
IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii
Apostolici .

*Dominicus de Zaulis Archiepisc. Theodosiæ ,
Vicesgerens .*

EGo infra scriptus jussu Reverendissimi Patris Fr. Paulini Bernardinii Sac. Palatii Apostolici Magistri vidi Opusculum, cui titulus: *Dissertatio Polemica de Primatu Romani Pontificis*; & nihil in eo reperi Religioni, aut bonis moribus contrarium; quamobrem censeo illud Typis edi posse. 12. Octobris 1710.

Cæsar Trenta Cengreg. Cleric. Regul.
Matris Dei.

IMPRIMATUR,

Fr. Joannes Baptista Carus Magister, & Reverendissimi Patris Paulini Bernardinii Sacri Apostolici Palatii Magistri Socius, Ordinis Prædicatorum.

ASSERTIONES DOGMATICÆ,

Per quas Romani Pontificis Primatus
demonstratur in præsentī
Dissertatione.

I.
*Verba Christi ad Petrum Matth. 16. vers. 17. 18. & 19.
sunt Divina promissio dandi eidem Officium Supremi
Pastoris, in tota Ecclesia. Hæc assertio probatur pri-
ma Parte à §. I. ad V. excl.*

II.
*Verba Christi ad eundem Petrum Joan. 21. v. 15. 16. 17.
continent Traditionem prædicti Officii. Par. I. §. V.*

III.
*Multa alia singulariter Christus dixit, & fecit Petro, quæ dici fierique
decebat, in hypothesi, quod ipsum elegisset ad prædictum Officium, secus verò
si nihil amplius illi potestatis daturus fuerat, quàm Apostolis cæteris. Par-
te I. §. VI.*

IV.
*Ipse S. Petrus plura fecit, quæ non potuissent ab ipso sine reprehensione fieri,
nisi fuisset à Christo toti Ecclesiæ, atque adeò Apostolis quoque præpositus,
cum potestate gubernativa. Par. I. §. VII.*

V.
*Cæteri Apostoli, & Scriptores Canonici plura fecerunt erga S. Petrum,
aut de illo scripserunt, quibus ostenderent eum à se haberi pro Supremo to-
tius Ecclesiæ Capite. Ibid.*

VI.
*Ecclesia Universa sex priorum seculorum palàm agnovit, Petrum fuisse
à Christo præpositum omnibus & singulis Christi Fidelibus, cum præeminentia
non solius honoris, sed veræ, & legitimæ potestatis gubernativæ. P. I. §. VIII.*

VII.
*Eadem Christi verba, quibus evincitur S. Petrum institutum esse à
Christo totius Ecclesiæ Caput & Pastorem, demonstrant etiam ei fuisse succe-
dendum ex Divina Christi institutione in eodem Officio. Par. II. §. I.*

VIII.
*Hinc suppositis promissionibus à Christo factis de perpetua stabilitate Ec-
clesiæ suæ, manifestè deducitur in ea semper fuisse Petri Successorem, ita ut
ab omnibus agnosci posset sine nova revelatione divina, per solam eviden-
tiam prudentis credibilitatis. §. II.*

Unde sequitur, eum fuisse semper Petri Successorem legitimum & verum, quem universa Ecclesia protali habuit: ac proinde eum cui convenirent omnes notæ, & characteres, quibus evidens sit eum habitum fuisse ab Ecclesia universali pro suo supremo Capite, & Pastore, possidente omne jus Ecclesiasticæ potestatis, in omnes & singulos Fideles viventes in Terris, modò constet id illi non esse attributum ex jure humano. §. III.

X.

Prædictæ omnes notæ, & characteres sex prioribus Ecclesiæ sæculis (per quæ ex Adversariorum confessione integra Fides fuit, in Ecclesia Romana, & in omnibus aliis Ecclesiis quæ illius communionem habebant) in Episcopo Romanæ Sedis convenisse probantur. §. IV. & seqq.

X I.

Constat autem, summam potestatem illis characteribus significatam, nullis humanis Legibus eidem Romano Episcopo traditam. §. IX.

X I I.

Atque ideo necessariò dicendum, totis sex prioribus sæculis, Romanæ Sedis Episcopum verè fuisse Successorem S. Petri in totius Ecclesiæ Regimine: & consequenter fidem, quam de eo nunc habent omnes Catholici, esse eandem quam à primis usque sæculis Ecclesia didicit ex doctrina Apostolorum. Quod adversus recentiores Protestantes fuerat demonstrandum.

Quamvis autem in hac Dissertatione non disputaverimus singillatim de Juribus Primatui annexis, quòd singula Dissertationibus singulis reserventur, defendimus tamen ex iisdem Scripturæ, & Traditionis fontibus demonstrari, annexum Primatui privilegium judicandi infallibiliter Causas Fidei, & morum; atque adeò Definitiones ex Cathedra, ut ajunt, à Romano Pontifice pronunciatas, etiam ante consensum Ecclesiæ esse infallibiles, & irreformabiles.

DISSERTATIO.

Defensio Romanæ Sedis, totius Catholicæ Fidei defensio est. Nam quemadmodum omnis Hæresis, indè initium sumpsit (a) quòd *Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus Judex Vice Christi cogitatur*; ita omnis finem acceperit, ubi semel unus ille Sacerdos, & unus, vice Christi, Judex ab omnibus agnoscatur. Atque ideò in controversia Fidei, qui obtinuerit ab Adversario, Romanum Pontificem Petro Apostolo successisse, in totius Ecclesiæ Præfectura; & cætera ferat necesse est, de quibus disputari contigerit. Nam qui primum illud dederit, reliqua negare nequit, quin se alienum à Christi corpore, non minùs impiè, quàm liberè fateatur. Etenim si Romanus Pontifex est illa Petra (b), super quam Christus ædificavit Ecclesiam suam, qui accedere ad illam nolunt (c), tanquam viventes lapides in domum spiritualem superædificandi, quomodò possunt ad Christi ædificium pertinere? At certè ad illam Petram accedere, & super illam ædificari nemo potest, nisi eidem unius Fidei professione jungatur. Quamobrem summam Romano Antistiti potestatem tribuere, & ab ipso in Fidei professione discedere, quid aliud fuerit, quàm illum quidem Vicarium Christi, se verò Christi rebellem confiteri? Rectè igitur in causa Fidei defendenda, nostræ defensionis initium ponimus, (d) *Sanctam, & Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem Successorem esse B. Petri Apostolorum Principis, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum Patrem, ac Doctorem existere: & ipsi in B. Petro regendi ac gubernandi universalem Ecclesiam, à Domino N. J. C. plenam potestatem traditam esse*. Hoc enim si clavis, apertisque documentis comprobatum fuerit, nulla reliqua erit de tota Fidei nostræ professione disceptatio.

Ut verò ad hanc demonstrationem, quæ scopus est hujus nostri laboris, clariore methodo perveniamus; in duas Partes hæc Dissertatio distribuetur, quarum prima erit de Institutione Supremi Pontificatus in Apostolo Petro: Secunda, de ejus Perpetuitate in Cathedra Romana.

Finis Dissertationis, hac una controversia, omnes finire, a Cypr. lib. de Unit.

b Matth. 16, c 1. Pet. 2,

d Conc. Flor. in decr. Unigenit.

(10)
P A R S P R I M A .

De Institutione S. Petri

In supremum totius Ecclesiæ Hierarcham .

§. I.

eius institutio

quo Scripturæ
testimonio im-
pugnatur ab
adu.

a Calu. lib. 4.
inst. c. 4. §. 20.
Girard. de Pō.

b Luc. 23

eodem defen-
ditur.

Probatur pri-
mo ex Matth.
16.

c Matth. 16.

Utrum Apostolum institutum à Christo Do-
mino Totius Ecclesiæ Caput ac Principem
nos asserimus; Adversarii negant; prius igitur
ipsi causam suam probent ex Scriptura;
nobis enim tam longa possessio nostræ per-
suasionis jus certissimum tribuit, vel sine ti-
tulo præscribendi. Non vult inquit (a) Chri-
stus, Primatum ullum in suis. Scriptum est enim (b) *Reges
gentium dominatur eorum vos autem non sic*. Scriptum hoc sci-
mus: Sed num hoc tantum scriptum est? Quin verba Scrip-
turæ profertis integra? Statim enim post illa legimus. *Sed qui
major est inter vos fiat sicut minor, & qui præcessor est* ὁ ἡγουµενος
Sicut Ministrator. Quare cum illa legitis oculos ad ista clau-
ditis? Frustra fugitis Primatum Petri: occurrit ille fugienti-
bus. Legere non potestis *vos autem non sic*, quin oculos vel
averantes subeat. *Qui major est, & qui Præcessor est*. Quomo-
do affirmatis nolle Christum, majorem Præcessoremque inter
suos, cum eum monentem audiatis, ne is qui major esset, &
præcessor inter illos more tyrannorum principumque genti-
lium de traditâ sibi potestate superbiret?

Nihil igitur habent ex Scripturâ quo se defendant,
videamus an nos ex illâ plus firmamenti, & roboris habeamus.
Dicimus JESUM Christum, cum adhuc vitam mortalem vive-
ret, pollicitum esse Petro supremam Ecclesiæ suæ Præfectu-
ram; eidemque paulo post quam à mortuis surrexit illam tra-
didisse. Utrumque vero minimè dubiis Evangelii testimoniis
ostendimus. Nam ut incipiamus à promissione. Quid aliud
sunt illa verba (c) *Tu es Petrus, & super banc Petram ædificabo
Ecclesiam meam, & tibi dabo Claves Regni Cælorum, & quod-
cumque ligaveris super terram erit ligatum, & in Cælis, & quod-
cumque solveris super terram erit solutum, & in Cælis*. hæc in-
quam apertissima Christi verba quid aliud sunt quam promissio
supremæ in Ecclesia potestatis? Nos inquit, non videmus:
vix credi posset, nisi constaret quanti referat ad perceptionem
veritatis quo quisque animo affectus sit. Loquitur Christus
Petro, postquam ille primus omnium Apostolorum testimo-
nium publicum dedit de ejus divinitate. *Beatus es, inquit, Si-
mon Bar-Jona, quia Caro, & Sanguis non revelavit tibi, sed Pa-
ter meus, qui in Cælis est, & ego dico tibi, quia tu es Petrus &c.*

Qui

Qui non videt hic Petro promissum totius Ecclesiæ Principatum, viderit, ipse quos oculos habeat. Quid enim excogitari potest, ad hujus dicti lucem obscurandam? Num Petram illam super quam dicitur ædificanda Ecclesia, non esse Petrum? Aut Ecclesiam ædificari supra Petrum, non esse idem ac Petrum fieri Ecclesiæ Principem? aut Claves Regni non esse promissas Petro? aut quodvis aliud illis clavibus quam Sacrum Principatum significari? Omnia hæc, inventi qui dicerent, in partibus Adversariorum. Singula igitur discutiamus.

Si non Petrus est illa Petra super quam Christus Ecclesiam suam ædificandam dixit, quem ergo Christus designabat cum diceret *super hanc Petram*? Fidelium quemlibet ait Erasmus (d) nesciat ergo si potest divini oraculi partes. Ecquis erit sensus illius? is certè vel huic similis. *Tu es Petrus, & super eos qui credent quod tu credidisti ædificabo Ecclesiam meam*. Sed quæ hæc tanta est in tam brevi oratione, inconstantia dictorum? *Tu es Petrus, & super eos qui credent ædificabo*. Quid primo illi membro ad hoc alterum? quis nexus inter illa duo, quis transitus, ex uno ad aliud? Sed nihil hoc sit contra Erasmus. Illud ab ipso quærimus. Si fidelium quilibet est illa Petra supra quam Christus ædificat Ecclesiam suam, quæ sunt latera divini ædificii? qui parietes? quod tectum? Numquid Sapientia Dei, Cum sibi Domum suscepisset ædificandam, solum ejus fundamentum posuit; instar illius qui (e) *cæpit ædificare, & non potuit consummare*?

Audienda nunc est opinio Calvinii (g) qui illam Petram, de qua Christus loquutus est, non aliam esse putavit, quam ipsum Christum. Non negamus Petram esse Christum, quem scimus à Deo Patre positum [h] *infundamentis Sion lapidem probatum, angularem*; sed negamus in illa petra Matthæi Christum esse significatum: postulas ut probemus? Verba ipsa probant. Tu es inquit Petrus, & super hanc Petram. Quam quæso petram indicat demonstrativus ille articulus, nisi quæ dicta fuerat in præcedenti parte sermonis? Atque ideo tam est certum, *super hanc petram* ad solum Apostolum Petrum referri, quam certum est eundem solum, paulo antea Petram esse appellatum. Et sanè quis vel si maximè velit, usque adeo coecutire possit, ut non videat, aut hanc esse verborum illorum intelligentiam, aut nullam? Ut quid enim Simoni dictum est. *Tu es Petrus*, si quæ statim adnesteabantur, ad ipsum non pertinebant? Quid? illud magnificum dicendi initium, *Beatus es Simon Bar-Jona quia Caro, & Sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in Calis est: & ego dico tibi* Huc ne demum recidit, ut Petro denuntiaretur eum esse Petrum, & statim alio sermo diverteret? Et sanè si semetipsum Dei Filius in hac Petrâ voluisset intelligi, non se super illam ædificaturum, sed ædificare dixisset Ecclesiam suam: Ecclesiam enim super se jam tunc, immò & ab Origine Mundi ædificare cæperat. Cum er-

Quatuor adversariorum evasiones.

Verba illa singulariter dicta esse Petro, probatur I. contra Erasmus. d Super hunc locum.

e Luc. 14.

Probatur 2. contra Calvinium. g Inst lib. 4 c. 6, §. 6.

b Isai. 28.

go, non ædificari super hanc Petram; sed ædificandam dixerit Ecclesiam suam, satis insinuavit volentibus intelligere, Petram ipsam non se, sed eum cui vices suas traditurus erat appellari.

Nunc ad Lutherum [i] ejusque discipulos Magdeburgenses [k] Qui non aliam petram intelligunt prædictam à Christo, futuram Ecclesiæ fundamentum, nisi fidem, & confessionem fidei: atque ut omittamus quæ adversus alias interpretationes hætenus dicta sunt; quam bellè loquebatur sapientia Dei, si fidem quam ne verbo quidem attigerat in tota oratione, indicare volens, petræ vocabulo utebatur! Enimvero cum in media oratione *petram hanc* dixerit, & certissimum sit petram ibi metaphoricè dictam, nec ullam aliquam veram petram ibi præsentem esse demonstratam; ut verborum consecutio constaret, oportuit *hanc petram* referri ad aliquid, quod paulò ante petræ vocabulo significatum esset: in totâ vero divinâ Christi responsione, petram fidem appellari non legimus, Simonem legimus, non aliam igitur petram in eâ possumus intelligere quam Simonem.

Frustrâ nunc Hilarium, [l] Ambrosium, [m] Chrysostomum, [n], aut Cyrillum (o) jactant. Numquam hi fidem, aut fidei confessionem, ædificandæ Ecclesiæ petram sic esse dixerunt, ut hujus nominis gloriam, Petro Apostolo denegarent. Vivit adhuc & omnium manibusteritur Hilarii liber [p] ubi Petrum felix fundamentum Ecclesiæ, & dignam ædificatione illius petram salutavit. Vivunt scripta Cyrilli (q) quibus B. ipsum Petrum illam esse petram docet, super quam fundatur Ecclesia? Quid Chrysostomus? quid Ambrosius? nonne ambo eadem paginâ, cujus pauca verba sibi accomodant Adversarii, neminem de se ipsis dubitare patiuntur? Altero (r) affirmante nomen petræ, quod proprium Christi fuerat, ejus quoque Discipulo communicatum esse. Altero vero [s], quod Christus dixit, super hanc Petram, non aliter accipiente ac si Petro dixisset. & *super te ædificabo Ecclesiam meam*?

Sed quoniam testimoniis Patrum agi placet, audiant Adversarii non dubia non obscura, sed clarissima atque certissima: quæque non aliter refelli possunt, quam per summam impietatem negando fidem illis habendam esse. Inter Græcos, ut omittamus Origenem, (t) qui Petrum *fundamentum Ecclesiæ Petramque solidissimam*, supra quam Christus ædificavit Ecclesiam, appellare non dubitavit; Basilii Magnus [u] eundem Petrum suscepisse in se ipso Ecclesiæ ædificationem docuit. Gregorius (x) Theologus eidem Petro tribuit, ut sit Ecclesiæ fundamentum. Epiphanius (y) testatus est illum petram firmam fuisse, *super quam Ecclesia Dei ædificata est*. Sed quid opus est singulorum verba referre? Ita de illa petra loquutus

Chry-

i Probatur 3.
cōtra Luth. lib.
1. de Pot. Pap.
k Cent. 1. & 4.

l Lib. de Trin.
m Lib. 6. in Luc.
n Hom. 55. in
Matth.
o Lib. 4. de
Trin.
p In cap. 16.
Matth. O in
nuncupatione
novi nominis se-
lix Ecclesiæ fun-
damentum, di-
gnaq. ædificatio-
ne illius Petra.
q Lib. 2. de
Trin. cap. 12.
in Ioannem.
r Ambros. loc.
cit. etiam Di-
scipulo suo hu-
ius vocabuli
gratiam non ne-
gavit ut & ipse
sit Petrus &c.
s Chrysost. loc.
cit.

t Ho. 5. in ex.
Vide magno il-
li Ecclesiæ fun-
damentu Petre-
que solidissimæ
super quam
Christus funda-
vit Ecclesiam
quid dicatur a
Domino. Mo-
dice fidei quare
dubitasti?

u Lib. 2. adv.
Eun. Petrus
propter fidei ex-
cellentiam Ec-
clesiæ ædificatio-
nem in se ipso
suscepit.

x Orat. de moder. serv. Vide quemadmodum ex Christi Discipulis, magnis utique omnibus & excelsis, atque electione dignis, hic Petra vocatur, atque Ecclesiæ fundamenta fidei suæ credita habet.

y In Ancorato e

Chrysostomus (2) ita Cyrillus, [a] & si fines sexti Sæculi præterire liceret, adderemus Theophylactum (b), & Euthymium (c) quorum omnium communis fuit interpretatio, petram illam, super quam Christus dixit, Ecclesiam suam ædificandam, non alium esse quam Petrum. Nec alia mens, aut sensus Latinorum Patrum unquam fuit quorum ut quisque, antiquior est, & Apostolorum doctrinæ vicinior, eò certius nostræ huic interpretationi testimonium dedit. Tertullianus Vir minimè omnium ad assentationem factus, (d) Petrum ædificandæ Ecclesiæ Petram dictum, tanquam rem Evangelia legentibus compertissimam, suorum temporum Hæreticis objiciebat. Idem paulò diversis vocibus testatus est Cyprianus. (e) De Hilario paulò ante diximus, quam apertè viderit in Petro Apostolo, Ecclesiæ fundamentum, & dignam ædificatione illius Petram. His consentiunt Ambrosius (f) atque Hieronymus (g), duo illa totius Ecclesiæ clarissima Lumina; quorum alter *Petrum pro soliditate devotionis Ecclesiarum Petram dici*. Alter *secundum metaphoram petræ rectè Petro dictum affirmat: Ædificabo Ecclesiam meam super te*: consentit Maximus, (h) prædicans: *Per Christum, Petrum factum esse petram, dicente ei Domino: Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam*. Consentit Paulinus, (i) qui nomen Petræ Christi proprium communicatum Petro Apostolo, & sensit, & docuit: Quod si Adversarii non recusant duos illos Petri Successores, nomine magnos, doctrinâ, & sanctitate maximos, Leonem (k) scilicet & Gregorium (l), ad ferendum testimonium admittere, clariùs fiet, quam bona fide scripserint Erasmus (m) & Calvinus (n) neminem ex antiquis Patribus illa verba Matthæi juxta nostram intelligentiam esse interpretatos.

2. II.

Cum igitur manifestum sit, Apostolum Petrum esse illam petram, super quam Christus Ecclesiam suam se dixit ædificaturum, videndum nunc est, an non idem sit Ecclesiam super Petrum ædificari, ac eam ipsi regendam tradi? Hoc non Lutherus pernegat (a). Nam quamvis Apostolos omnes, & Prophetas Ecclesiæ Fundamenta Scriptura (b) appellaverit; non tamen hinc inferri potest, iisdem totius Ecclesiæ regimen esse datum: atque idèratiocinatur, non idem esse promitti, Petro eum fore Ecclesiæ Fundamentum, ac eidem promitti totius Ecclesiæ Principatum. Nos autem contra inferimus, quòd Apostolis & Prophetis commune est Ecclesiæ Fundamentum dici, quando hoc idem singulariter de Petro dicitur, non aliud de illo intelligi dictum potest, quam totius Ecclesiæ Principatum. Negari namque non potest, verba illa Christi Petro

singu-

nunciatur, dum Regni Calorum Ianitor constituitur, qualis ipsi cum Christo esset societas per ipsa appellatio-
nis mysteria nosceremus. l lib. 6. Ep. 26. Quis nescit S. Ecclesiam in Apostolorum Principis soliditate fir-
mata. m In hunc locum Matth. n Inst. lib. 4. cap. 6. §. 6.

x Hom. 55. in
Mat. & hom. 4.
in cap. 6. Isa.

a Quid autem
Petrus basis
Ecclesiæ lib. 2.
c. 2. in Ioem.
nec Simon fore
jam nomen il-
li, sed Petrum
prædicit voca-
bulo ipso com-
modè signifi-
cans, quòd in
eo tanquam in
Petrâ, lapide-
que firmissimo
suam esset ædi-
ficaturus Ec-
clesiam.

b In 22. Luc.
Post me Eccle-
siæ Petra es, &
Fundamentum.

c In c. 16. Matth.
Te ponam Fun-
damentum
Credentium,
ædificabo Ec-
clesiam meam
super te.

d De Præscr.
Latuit aliquid
Petrum ædifi-
candæ Ecclesiæ
Petrâ dictum.

e Epist. 71. ad
Quint. Petrus
quem primum
Dominus ele-
git, & supra
quem ædifica-
vit Ecclesiam
suam. Et lib.
de Vnic.

f Serm. 4.
g In cap. 16.
Matth.

h Serm. 1. de
SS. Apost.

i Epist. 4. ad
Sev. Petra est
Christus, sed
etiam Disci-
pulo suo hujus
vocabuli gra-
tiâ nō negavit.

k Serm. 2. de
anniv. Assum-
ption. suæ.

Sic præ cæteris
ordinatus est
[B. Petrus] ut
dum petra di-
citur, dū fun-
damentum pro-

Ecclesiam ædi-
ficari supra Pe-
trum, quod ipsi
traditur guber-
nanda.

a Lib. de Pot.
Papæ.

b Psal. 86.

ad Eph. 2.

Apon. 21.

c Aug. ser. 47.
de verbis Do-
mini: Christus
Caput Eccle-
siae est Ecclesia
corpus ejus, &
in ejus Corpo-
re unitas mē-
brorum, & cō-
pago charitatis
tanquam sani-
tas existit.

Admittunt hoc
Adversarii a-
pud DD. de
Vvaleburch.
l. 1. de Unit. Ec-
cles. c. 3.

d S. August. de
Fide & Sym-
bolo. Heretici
de Deo falsa
sentiendo ipsā
Fidem violāt,
Schismatici
autem dissen-
sionibus ini-
quis à frater-
na charitate
dissiliunt, quā-
vis ea credant
quæ credimus,
quapropter nec
Hereticus per-
tinet ad Eccle-
siam Catholi-
cam quæ dili-
git Deum, nec
Schismaticus,
quoniam dili-
git Proximum.

singulariter dicta, magnum aliquid, & singulare eidem dan-
dum significasse, in præmium præclarissimæ confessionis. Cum
ergo dictum sit illi, eum fore Ecclesiæ fundamentum, hoc illi
dictum est: Sic ipsum fore Fundamentum Ecclesiæ, quomodò
nemo aliorum Apostolorum futurus erat. Nunc autem si ex-
pendantur tituli omnes, & modi, quibus Apostolus Petrus
dici potuit Ecclesiæ Fundamentum, apparebit omnes illi com-
munes esse cum cæteris Collegis suis, præter hunc unum, quem
nos ponimus in suprema, atque ordinaria potestate Ecclesiam
administrandi. Quod ut adhuc magis appareat, notari debet,
fundamentum esse in ædificiis quod sustinet mutuam lapidum
conjunctionem, ex qua tota illius moles & structura consur-
git: quâque sublata totum corrui. Nec dubitandum est huc
respexisse Dei Filium, cum Ecclesiam suam terrestri comparans
ædificio, fundamenta ejus dixit homines, quos in ea posuit
ad continendam inter fideles mutuam illam conjunctionem,
sine qua non possent in unius Ecclesiæ corpus, tanquam mem-
bra coalescere (c). Hinc progrediendo deprehendimus dupli-
cem esse conjunctionem fidelium, ex qua unitas Ecclesiæ con-
surgit, alteram fidei, alteram pacis atque concordiae. Neque
enim satisfuerit, ad summam illam unitatem, in unam eam-
demque Fidei regulam convenire fideles, si mutuis, & apertis
odiis ab invicem dissociantur, atque integra Fide pax abjicia-
tur: atque ideò non magis Hæresis quàm Schisma separat ab
Ecclesia (d); quia vinculum illud, sine quo viventes lapides in
vivens Dei Templum ædificari non possunt, abrumpit. Quæ
cum ita sint, omnis qui positus est in Ecclesia, tanquam basis,
& radix alterutrius conjunctionis, meritò dicendus est Ecclesiæ
Fundamentum. Jam verò, quoniam prior illa unitas quæ est
in consensu ejusdem fidei, initium habet ex Divina doctrina,
qui hanc primò acceperunt ab ipso Deo, ut aliis traderent, Pro-
phetæ videlicet & Apostoli, Ecclesiæ Fundamenta, jure sunt
appellati, quia nempe fideles illorum prædicationi assentien-
do, in fidei suæ professione conjunguntur. At posterior illa
conjectio charitatis, & pacis, quam non magis Hæreses,
quam Schismata dividunt, non tam voce Doctoris, quàm
Rectoris autoritate defenditur; atque ideò cui totius re-
gendæ Ecclesiæ munus traditur, is Ecclesiæ Fundamentum
rectissimè dicitur. Cum ergo prior ille hujus appellationis
modus, sique prætereà alius est excogitatus, Petrus com-
munem habeat cum Apostolis cæteris, nec alius ipsi soli
proprius accommodari possit, ab eo quem nuper explicuimus,
verba autem Christi, singulariter de illo dicta, singularem ali-
quem fundamenti modum, & illi soli proprium agnosci postu-
lent, fateamur aliquando hoc esse Petro singulariter promi-
sum, quod omnium temporum fideles professi sunt: eum
fore totius Ecclesiæ Principem, & Pastorem, & Filii Dei Vi-
carium in Terris.

AD hoc enim præter ea quæ sunt hætenus dicta, vehementius adhuc unumquemque compellunt, quæ proximè post promissionem Fundamenti Petro Dominus dixit: *Et tibi dabo claves Regni Cælorum &c.* (a) his namque clavibus, totius orationis intelligentia reſeratur. Illas enim ſoli Petro promiſſas fuiſſe. iſſdemque ſupremam in Eccleſia poteſtatem ſignificatam mirum eſt ſi Adverſarii non videant. Et quidem ut à primo incipiamus, ex duobus quæ ſunt propoſita; quid umquam uni ſoli, in diuinis humaniſque litteris dictum intelligemus, ſi hæc non uni Petro ſunt dicta? Quid amplius facere Chriſtus poterat, ſi ex propoſito voluiſſet omnem hac ſuper re dubitationem tollere? Perſonam Petri deſcripſit tam exactè, quam potuit maximè; appellavit omnibus nominibus, quibus ille ſingulariter utebatur; ut à cæteris omnibus diſtingueretur. Simonem, filium Ionæ, Petrum. Omnia demum facit, omnia adhihet, quæ opus erant, ut unusquiſque intelligeret, ſe Petro ſingulariter dicere, quæ dicebat. Ideo poſtquam illum Simonem, & Ionæ Filium appellavit, poſtquam ipſum ſingulariter beatum dixit ob cæleſtè revelationem eidem ſingulariter à Patre factam: quamvis iſta ſufficere poterant, ut ab omnibus agnoſceretur, totam ejus orationem ad eundem Simonem Petrum ſingulariter pertinere: nihilominus cum promittendi initium faceret, *Ego, inquit, dico tibi, & mox ſingula orationis membra, quibus ejus divina promiſſio continetur ad ejuſdem perſonam dirigit, Tu es Petrus, Tibi dabo claves Quodcunque ligaveris: Quodcunque ſolveris.*

Dicent forte Adverſarii ſe non negare claves eſſe promiſſas Petro, ſed ſic illi promiſſas ut eas ſolus haberet: aiunt enim Petrum velut in perſona totius Eccleſiæ, conſeſſum eſſe divinitatem Chriſti. Atque ideò in præmium conſeſſionis ejus, promiſſionem quoque accepiſſe in perſona Eccleſiæ. Hæc eſt illorum cavillatio, in qua ſibi valdè acuti videri ſolent. ſed nos primò ab illis quærimus, quo ſcripturarum teſtimonio iſta dicunt? Ubi Chriſtus declaravit ea, quæ Petro promittebat omnibus à ſe promitti? Ubi Petrum monuit ne ſibi propter illam promiſſionem, quidquam majus, quam aliis datum iri conſideret? deinde doceant, ſi quæ Petro non ſunt dicta non ipſi ſingulariter, ſed vel cœtui Fidelium, vel concilio Miniſtrorum dicebantur, cur ſoli dictum eſt *tibi dabo Claves*? Cur Apoſtoliſ reliquiſtunc præſentibus, & Eccleſiam rapræſentantibus non eſt dictum? Petrus inquit Eccleſiæ vices gerebat. Ecquid opus erat Eccleſiæ Vicario, vel Internuntio; cum ipſa præſens adeſſet, ut Chriſti Domini promiſſionem per ſeiſſam acceptaret?

Verum quæ eſt etiam iſta reſponſio, in qua fatentur Petrum totius Eccleſiæ perſonam geſſiſſe, & tamen negant, eum fuiſſe deſignatum Eccleſiæ Caput? Nam proſecto nemo poteſt in publico,

eadem interpretatione probatur, ex altera parte promiſſionis.

Matth. 16.

4 In psal. 108.

d Optat. Mel-
vit. cōtra Parm.
lib. 7. Bono u-
nitatis B. Petrus

...
præfert omnibus
Apostolis meruit
& Claves Regni
Cælorum com-
municandas ce-
teris solus acce-
pit.

e Chrysost. ho.
87. in Matth.
Cyr. lib. 12. in
Jo. cap. 64. Vt
Princeps Caput
que ceterorū pri-
mus exclamat
&c.

f De præscript.
Latuit aliqua
Petrus adifi-
canda Ecclesia
Petrus dictum
Claves Regni
Cælorum conse-
cutum solvendi,
atque ligandi in
Cælis, & in ter-
ris potestatem.

co negotio totius Reipublicæ personā gerere, nisi vel Princeps il-
lius sit, vel ab illa mandatū habeat. Si ergo Petrus cum illa à Chri-
sto audiret, personam gerebat Ecclesiæ, cum nullo modo pro-
bari, nec nisi ridiculè sine probatione dici possit, lega-
tionem pro Ecclesia obiisse Petrum, quid aliud restat, nisi ut
quod verissime Augustinus docuit, (c) figuram Ecclesiæ Pe-
trus gesserit *propter Primatum, quem in Discipulis habuit?*

Quid ergo negamus claves datas esse Ecclesiæ, aut Petrum
omnium nomine loquutum esse, cum tamen utrumque à San-
ctis Patribus dictum fuisse reperiatur? Nullo modo. Utrum-
que enim ut à Patribus dictum est recipimus, ut ab Adversa-
riis obtruditur, execramur. Nam quamvis in utrisque, ver-
ba sint eadem, uerborum intelligentia est valdè diversa. Di-
cunt Patres, Ecclesiæ fuisse traditas claves, non ut negent eas
esse Petro singulariter traditas, sed ut explicent quorsum illi
sint traditæ. Datæ sunt enim illi, non ut alicui privato homi-
ni, in privatum ipsius, vel honorem, vel commodum, sed
ut publico totius Ecclesiæ Capiti. Omne autem quod Capiti
Reipublicæ datur, in bonum ipsius Reipublicæ, huic jure di-
citur dari. Hanc communem loquendi consuetudinem sequu-
ti sunt, qui claves dixerunt, Ecclesiæ traditas: nunquam il-
lis in mentem venit, ut negarent, illarum usum soli Petro es-
se concessum, quod alio loco manifestum fiet, ubi eorum de Petri
principatu testimonia proferentur; sed docere voluerunt, eas
in perpetuam, & communem Fidelium utilitatem supremo
Ecclesiæ Capiti fuisse permissas; atque ideo neque Petro e vivis
deficiente, eas in Ecclesia esse defuisse. Beneficium igitur cla-
vium totius Ecclesiæ esse dixerunt, usum vero, ei soli pro-
prium, cui à Christo sunt creditæ; & iis qui sunt ab illo in
partem suæ sollicitudinis advocati. (d) Clamant Adversarii
claves esse Ecclesiæ, ut Petro illas eripiant, easque vel cuilibet
e plebe, vel Ministris nescio quibus, vel etiā Sæculari pote-
stati largiantur. Illam ergo Sanctorum Patrum intelligen-
tiam, ut veram, & orthodoxam amplectimur, hanc autem
Adversariorum, ut falsam, & heterodoxam repudiamus.

Dicunt Sanctissimi Patres. (e) Apostolum Petrum, in egre-
giā illa suā Confessione tamquas os Apostolorum esse loquu-
tum. Sed alio longè animo, quam quo dici ab Adversariis so-
let. Illi enim Petri dignitatem extollere, isti quibuscunque modis,
deprimere volunt. Illi dicunt, ut doceant Petrum esse loquutum,
tamquam Caput, & Principem Apostolorum. Isti dicunt ut ejus
cōfessionis, meritum, præmiumque ipsi redditum, inter cæteros
dividant. Verū quid refert, ex paucis, & sub obscuris Patrum
vocibus, eorum mentem de clauibus indagare, cum iidem
hac super re sententiam suam, dixerint apertissimam? Quem
ex tam multis audiri postulant Adversarii? Tertullianum? At
hic clarissimè dixit [f] Petrum claves regni Cælorum conse-
cutum: & ne qua de ejus mente dubitatio relinquatur, id eo
in lo-

in loco dixit, ubi plures ex Apostolis nominans, singulis tribuit, quæ propria sunt singulorum. Cyprianum afferri malunt? Sed ille etiam disertè declarat (g) Christum ea quæ tum dixit, & promisit soli Petro, promississe, atque dixisse. Citarunt pro se aliquando Hilarium (h) utinam ei fidem haberent: Faterentur cum ipso [i] Apostolum Petrum *Javitorem Cæli cujus arbitrio claves æterni aditus traditæ sunt*. Unus est Augustinus, quem Calvinus (k) faventem sibi non tam veraciter dixit, quam fraudulenter fecit: cum enim de propositis Christi verbis scripserit Augustinus, [l] ea non *tantum* Petro fuisse dicta, abstulit ille limitationis adverbium, ut Sanctus Doctor negare videretur illa Petro fuisse dicta; quod enim negabat, Petro *tantum* dictum esse, & ipse Calvinus viderat, nihil ex eo causam suam adjuvari: neque enim ideo negabat Augustinus, quod censuerit, idem prorsus, & Apostolis cæteris esse dictum, sed quia docere volebat, claves Petro promissas, non fuisse priuatum aliquod privilegium in eo finiendum, sed publicam potestatem ab ipso post ejus obitum in successores ejus transfuram; ut nec eo deficiente claves cum ipso deficerent, sed ad omnium salutem in Ecclesiæ capite permanerent. Numquam vero id illi in mentem venisse, quod eum Adversarii loquentem inducunt, satis ipse testatus est, tum ubi Petri beatitatem [m] ex hoc præcipuè commendavit, quod claves Regni Cælorum accipere promeruerit: tum in illo ipso loco, quem Calvinus corripit; ibi enim apertè docet Petrum claves accepisse, ubi quod addit, dū eas acciperet Ecclesiam Sanctam significasse, quem sensum exprimat, alibi intelligendum dedit. (n) cum dixit figuram Ecclesiæ gessisse Petrum *propter Primatum quem in Discipulis habuit*.

§. I V.

Viderat ista Calvinus ac propterea posse desperans contra Scripturæ Testimonium, contra omnem sensum antiquitatis, cælestis Regni claves e Petri manibus extorqueri; eo se demum vertit (a) ut diceret potestatem clauium nihil esse aliud quam officium prædicationis. Verum enimvero quid est aliud ad hæc descendere, quam confiteri inopiam, & paupertatem suam? Semper honestius ceditur veritati, quam resistitur, quanto magis cum sic resistitur? Excutiamus hoc Calvinii latibulum. Potestas clavium est sola potestas, Evangelium annunciandi. Quid ergo erit à Christo promissum Petro in præmium laudatæ fidei? Illud idem quod ipsi dederat, quando illum ad prædicandum miserat. (b) Immo quod & cæteris Apostolis dederat, nam & illos cum ipso miserat, & quod septuaginta quoque Discipulis infra Apostolicum ordinem designatis, (c) quin & illis perfidis Iudæorum Doctoribus Phariseis, & Scribis commune fuit; nam his quoque potestas erat an-

g Epist. ad Cornelium & lib. de unit.

h Luth. de Pot. Papæ Calvin.

lib. 4. Inst. c. 4.

apud Bellarm.

lib. 1. de Pont.

cap. 12.

i In c. 16. Matth.

k Apud Bellarm. loco nota.

l Tract. 50. in

Io. si hoc Petro

tantum dictum

est non facit hoc

Ecclesia si autem

hoc in Ecclesia

fit, Petrus cum

claves accepit

Ecclesiam sanctam significavit.

m Lib. 2. contra

epist. Gaud.

cap. 23. Petrus

Apostolus tam

Beatus à Domi.

no appellatus

est, ut Claves

Regni Cælorum

accipere me.

revereur.

n In psalm. 108.

d Matth. 23.

e H. 22. & da-
bo Clavem do-
mus David su-
per humerum
eius.

f Ap. 3. Hæc
dicit Sanctus,
& Verus qui
habet Clavem
David.

g Prov. 9.

h Apoc. 21.

Matth. 16.

Origenes. Vi-
de quantam po-
testatem habeat
Petrus, super
quem edificatur
Ecclesia, eius ut
etiam iudicium
neant firma, ta-
quam Deo iudi-
cante.

Chrysostomus.
Hæc enim se pro-
mittit daturum
quæ sunt pro-
pria Dei solius
scilicet peccata
solvere. Uter-
que apud D. Th.
in Cate. ad illa
verba Matth.

nunciandi divinum verbum, quorum prædicationem iussi Fi-
deles sunt, (d) & audire, & perficere. Et audet aliquis, ad
tam humilem intelligentiam deprimere sublimem illam divini
oraculi celsitudinem? Ideo ne à Filio Dei beatus appellabatur
præ cunctis Petrus, ideo revelatio divinitus illi facta memoraba-
tur? ideo præmittebatur divinum illud præmium *Ego dico tibi*,
quod numquam auditum est à Dei filio, quin novum aliquid
& mirabile, aut diceretur, aut fieret, ut Petro promittere-
tur, quod jam illi datum fuerat, quod habebant & cæteri
Apostoli, quod & septuaginta Discipuli vel jam acceperant,
vel paulò post fuerant accepturi, quod nec à Scribis quidem,
& Phariseis erat alienum?

Quid quod in divina Scriptura suprema sacrorum potestas
symbolo clavium significari solet? Nam & Iudaicum Pontifi-
catum cum Deus promitteret Eliacim Filio Helciae clavem Do-
mus David appellavit; (e) & ipse Dei Filius cum jam in Cælo
regnans suam Ioanni potestatem annuntiaret, eam clavem Da-
vid nominavit. (f) Nonne hoc satisfuerat, ut intelligere qui-
vis posset, aliud longe majus quam solam prædicationis pote-
statem, his clavibus claudi? Scilicet ut inter homines per tra-
ditionem clavium, & Domus, & Civitatis tradi consuevit, si-
ve dominium, sive administratio; ita Christus Dominus hanc
humanam sequutus consuetudinem, cum administrationem
Ecclesiæ suæ, quæ & Domus ejus est, (g) ad quam ædifican-
dam excidit columnas septem, & Civitas est nova scilicet illa
Hierusalem, quam vidit Ioannes [h] *descendentem de Cælo, à
Deo paratam*, cum hujus inquam suæ Ciuitatis, & Domus ad-
ministrationem Petro concederet, constituens illum super
omnem Familiam suam, symbolo clavium uti voluit: ut om-
nibus notum faceret Petrum esse in Ecclesia, id quod est in Ci-
vitate, vel domo is cujus arbitrio utriusque claves à Domino
permittuntur.

Neque vero id obscurum reliquit, quando ut illarum cla-
vium usum doceret, eidem Petro dixit, (k) *& quodcumque li-
gaveris super terram, erit ligatum, & in Cælis, & quodcumque
solveris super terram, erit solutum, & in Cælis*. Nam quid est
ligare, & solvere, & utrumque tam verè ut quod solutum, ligatū-
que in terris fuerit, sit etiam in Cælis? Poterat ne cuipiam venire in
mentem, nihil id esse aliud, quam fidei veritates hominibus
annunciare? Hæc cum Calvinus diceret, si novatoris infamiam
volebat effugere, ostendisset, quis in tota antiquitate eadem
ante dixisset. Sed quem proferret? Nam temporibus omnibus,
à primis usque sæculis catholici Authores [l] norunt pote-
statem ligandi, atque solvendi divinum esse munus à Christo
collatum Petro ut vice sua iudicem in terris ageret, legibus, &
censuris, pro suo arbitrio fideles ligaret, exemptionibus, &
absolutionibus solveret, ac demùm eos omnes actus exerceret
in universa Ecclesia, quibus potestas regiminis continetur.

IAm ergo satis putamus ostensum esse Primatum Ecclesiae promissum Petro: ostendendum nunc est, fuisse traditum.

Probatur Institutio Primatus ex Io: 21.

Et quidem pro certo quis affirmare auit, vix alium fidei articulum ex his quos Protestantes nobiscum una profitentur apertius in sacris litteris contineri, quam hunc de Petri Primatu, quem sibi omnium maximè impugnandum proposuere. Iuvat integrum afferre textum, tanquam authenticum instrumentum divinae illius institutionis. (a) Cum ergo prandissent. Dicit Simoni Petro JESUS. Simon Ioannis diligis me plus his? Dicit ei etiam Domine. Tu scis quia amo te. Dicit ei Pasce Agnos meos. Dicit ei iterum Simon Ioannis diligis me, ait illi etiam Domine Tu scis quia amo te, dicit ei pasce Agnos meos. Dicit ei tertio Simon Ioannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio amas me, & dixit ei Domine tu omnia nosti Tu scis quia amo te. Dixit ei pasce oves meas. Ex his verbis tria nobis manifesta sunt. 1. Quidquid per ista verba datum est, soli Petro fuisse datum: 2. per eadem datam illi esse potestatem gubernativam. 3. huic potestati fideles universos fuisse subiectos. Hæc tria si planè si dilucidè probaverimus causam vicimus.

a Io: 21.

Et primum quidem ex his tribus, tam certum est, quam est certum illa Domini verba soli Petro fuisse dicta: id vero tam certo atque evidenter apparet, ut nequeat Ioannis testimonio credi, & istud non credi. Age quisquis hoc negas. Sume in manibus Evangelii codicem. Quid in eo legis? Dicit Dominus Simoni Petro. Audis? Dicit Simoni Petro. Antea quidem inter prandendum cæteros etiam qui intererant alloquebatur, sed cum prandissent, dimissis illis, dicit Dominus Simoni Petro. Si hæc Evangelii verba pervertere licet, quæ non licebit? Si non satis ex his probatur soli Petro hæc esse dicta, quid jam ex ullis Scripturæ verbis probari poterit? Quid quod ipsa interrogatio Christi, clarissimè indicat, ea quæ illi diceret, non alii quam ipsi dicere. Simon, inquit, Ioannis diligis me plus his? Cur enim Christus Apostolis qui tunc aderant, Petrum seorsim opposuit, cum ab ipso quæsit, an se plus illis ipse diligeret, si in eodem Petro, tamquam omnium personam sustinente omnes alloquebatur? Mittantur cavillationes, & sophismata nōne meridiana luce clarius patet illam à Domino interrogationem, ita Petro fuisse propositam, ut aliorum nemini proponeretur? Quod si illa interrogatio ad solam Petri personam, evidenter pertinet, quaveri specie negatur ea, quæ ad Petri responsionem in eodem colloquio reposita sunt, ad eum tantummodo pertinere? præsertim cum ipse contextus clamet, ob id à Christo de dilectione Petrum interrogatum esse ut constaret, ideò illi pascendarum ovium munus commissum

fuisse, quod verè professus esset, à se vehementissime Christum diligere? Ipsi igitur Petro singulariter dictum est, ut oves pasceret atque ideo si quid est datum potestatis, per illa verba soli Petro fuit datum.

Quærendum igitur est utrum his verbis significata fuerit potestas aliqua gubernativa. Qua in re tota quæstio esse potest de verbo. *Pasce*, an per illud significata fuerit potestas ejusmodi. Sed in primis illud certissimum est Evangelium Joannis, in quo proposita Christi verba narrantur Græcè scriptum, & græco verbo ποιμαίνε, quod in græco textu legitur cum refertur ad homines regimen, & gubernationem significari, nec enim illud ποιμένα λαόν quod de Agamemnone Homerus tam sæpe repetit, aliter in scholis suis explicabunt adversarii, quam ut significet Regiam illius potestatem qua subiectis sibi Populis præerat. Haud secus est etiam certum in Sacris Litteris, idem pascendi verbum tum in Hebraica, tum in Græca, tum in latina dictione, ad potestatem regiminis significandam adhiberi. Quid enim aliud dicebatur Davidi, cum jubebatur pascere Filios Israel (*b*) quam ut illos imperio regeret? Quid aliud Christum suum, Deus Pater monebat, cum in psalmo 2. de gentibus in hæreditatem illi promissis diceret ποιμαίνεις: αυτοὺς ἐν πάσθῳ σιδηρῶν, quam ut in eas suprema Regis potestate uteretur? Qua ergo cum veritate affirmare Lutherus [*c*] est ausus pascere non esse regendi officium, sed cibi solius præbendi, ac ministrandi?

Verum quid tamdiu hæremus in re clarissima? Quis non videat Petro, cum iussus est oves pascere, traditum esse inter Fideles officium Pastoris, ut ille esset in Ecclesia, quod Pastor in grege? Torqueat illa verba, ut maluerit Calvinus aliquis, aut Lutherus, aut quisquis alius eorum similis, nunquam efficient quin eadem ut audientur, unam hanc intelligentiam in omnium aures animosque transfundant. Dubitetur igitur, utrum Petro Christus tradiderit regendi Fideles potestatem, si dubitari potest, utrum Pastori suas regendi oves potestas sit.

Tertia nunc quæstio superest, an illa potestas Petri, Fideles omnes æqualiter amplectatur. Negant hoc Lutherus (*d*), Illyricus (*e*), Magdeburgenses (*f*), quibus Calvinus subscribit (*g*). Mirum est, si non eos movit, quod non est dictum Petro: *Pasce omnes oves*, sed tantum: *Pasce oves*. Sed quomodo hinc inferant non omnes oves Petro commissas esse intelligere non possumus. Non dixit Christus Petro: *Pasce omnes oves meas*, sed tantum: *Pasce oves meas*. Quid tum? Num propterea ullas excepit [*b*] quas Petro pascendas non committeret? aut aliquas determinavit ex ovibus suis, quas dumtaxat committeret? Neutrum, specie aliquâ veritatis affirmari potest. Si ergo non omnes Petro pascendas dedit, ut Adversarii dicunt, aut nullas dedit, quod planissimè Christi verbis contradicit, aut aliquas indefinitè dedit, eas scilicet, quæ ipsi in fortitione Pro-

vin-

b 2. Reg. 5. &
psal. 77.

c Lib. de pot. P.

d De pot. P.
e Libro contra
Primum P.
f Cent. 1. lib. 2.
g 7.
g Inst. lib. 4. c. 6.
§. 7.

h S. Ber. ad Eug.
Cui etiam non
dico Episcoporum
sed & Apostolorum
sic absolute
sic indiscrete
ita commissæ sunt
oves? si me amas
Petre pasce oves
meas. Quas illius
populi Civitatis
aut regionis aut
certè regni? oves
meas inquit, cui
non planum non
designasse aliquas,
sed assignasse omnes?

vinciarum, inter Apostolos mox facienda fuerant obventuræ. Nihil igitur Petro datum amplius à Christo fuerit, quam Apostolis cæteris, cum missi sunt in universum Mundum, iussique Evangelium [i] omnibus prædicare. Cùm ergo soli Petro tunc dixit Christus ut pasceret oves suas? Cùm ab ipso prius quàm diceret, sciscitatus est, an se diligeret plus quàm cæteri, si nihil illi dabatur quod cæteris Collegis ejus commune non esset? Cur si idem erat quod hic Petro dabatur cùm ei dictum est: *Pasce oves meas*, & quod omnibus simul aut datum jam, aut paulò post dandum fuerat, cùm omnibus diceretur: *Euntes in Mundum universum prædicate Evangelium omni Creaturæ*; cur inquam si hæc unum idemque erant, illud singulariter hoc in loco dictum est Petro?

Sed quid tempus & operam perdimus in hoc probando, quod sine ulla probationis luce, se se omnium oculis videndum præbet? Quid aliud fuit Petro dicere, ut oves pasceret, quàm ipsum ovilis Christi Pastorem instituere [n]. Ergo ovilis Christi Petrus est factus Pastor. Dicant nunc Adversarii, unumne an multiplex est ovile Christi? Unum profectò est, & indivisum, ut testatus est qui dixit: [o] *Fiet unum ovile, & unus Pastor*. Extra quòd quisquis errat, non ad oves pertinet, sed ad hædos. Si igitur unicum est Christi ovile, & hujus Petrus est factus Pastor, quid afferent Adversarii, ut probent esse oves, quæ ad Petri curam pertinere non debeant? Cùm meridiana luce clariùs pateat, eum qui ovilis Pastor instituitur, omnium quæ in ipso sunt ovium Pastorem institui.

2. V I.

ET hæc quidem Divina oracula sunt, quæ tanquam causæ firmamenta solemus afferre. Alia tamen plura reperiuntur in Sacris Litteris à Filio Dei dicta vel gesta, quæ si superioribus adjungantur, ad Petri Primatum confirmandum conferre plurimum possunt. Ea hic nec omninò prætereunda, nec nisi breviter à nobis tangenda sunt, & ut inde initium fiat unde Christus significare cœpit quid Petrus in Ecclesia futurus esset, quanti fieri debet quod inter omnes Apostolos solus Petrus à Christo JESU nomen accepit [a], & illud quidem nomen, quod in Sacris Litteris eidem JESU Christo tribuitur, cùm de illo, ut de Ecclesiæ Authore, & Principe sermo est? Ipse enim ob sacrum hunc Principatum est ille lapis positus in caput anguli (b) qui fecit utraque unum, quando Judæos & Gentes, tantà prius discordiâ separatos, in unam Ecclesiam conjunxit. Nunquam enim nova nomina imposuit Deus, quin per illa significaret Mysteria complenda in iis quibus imponebat. Dicant ergo Adversarii, si possunt, cur soli ex omnibus Petro sit à Christo novum nomen impositum? Cur illud impositum quò idem ejus nominis Author in Scripturis, appellabatur?

k. Epiph. in ancor. Hic est qui audivit *Pasce oves meas*, cui concreditum est ovile. l. 10:8.

Eadem institutio confirmatur, ex aliis dictis & gestis à Christo Dom.

a Io. 1.

b Luc. 20. A& 4.

c Hil. in Matth.
c. 26. Cyrill. de
Trinit. lib. 4. Ba-
sil. hom. 29. de
Pœnit. Gregor.
Naz. orat. de
mod. Seryanda.
Leo Serm. 3. in
anniv. Assump.
sue, & alii pas-
sim.
d Luc. 22.

e Leo. m. Serm.
3. de anniv. Pro
Fide Petri, pro-
priè supplicatur
tamquam alio-
rum status, cer-
tior sit futurus,
si mens Principis
victa non fuerit.

f Luc. 5. in quem
locum Ambro:
Hanc so-
lum Ecclesie na-
vim ascendit Do-
minus in qua
Petrus magister
est constitutus.
g Luc. 5. 1. 10. 21

h Matth. 14. in
quem locum
Bernard. 2. de
confid. Instar
Domini gradies
super aquas uni-
cum se Christi
Vicarium desi-
gnavit siquidem
aquæ multa Pe-
puli multi.

i Matth. 17. ubi
Oecum. Quia
Discipuli vide-
runt pro Petro,
& Domino, idem
tributum reddi-
tum ex qualita-
te precii arbi-
trati sunt Petrum
omnibus Aposto-
lis esse Prælatum.
k 1. ad Cor. 15.
Visus est Cephe,
& post hoc un-
decim in quem
locum Chrysos.
Itaque non om-
nibus initio vi-
sus est, nec om-
nibus simul sed
una tantum, &
ei Principi, &
fide maxime di-
gno.

m Io: 21. n. ibid.
o Act. 10.

batur? & cur inter multa, quæ eidem in Scripturis sunt pro-
pria, illud præ aliis sit Petro datum, quod Principatum Ec-
clesiæ cum de Christo dicitur, significare solet? Hujus rei nul-
lam veram afferent causam, nisi quam gravissimi Patres protu-
lerunt, nempe Christum ostendere voluisse, suas in Ecclesia
vices Petro esse mandandas.

Quid vero de Petro judicant cum legunt, (c) in nocte
Passionis Patri à Christo Domino singulariter supplicatum ne
Petri Fides deficeret? Rogavi, inquit, *pro te Petre, ut non de-
ficiat fides tua*. Quid istud rei erat? Expetierat Satanas omnes
ex æquo Apostolos, ut cribraret sicut triticum, & Christus
cum preces suas ad Patrem fusas contra impios illius conatus
opponeret, singulariter pro fide Petri precatur: in communi
omnium periculo cur uni Petro præsidium quæritur? nisi quia
illo stante per gratiam Patris (d) satis erat aliorum firmitati
consultum: neque enim immoto capite dejici membra pote-
rant, quamdiù membra forent, hoc est quamdiù Petro om-
nium capiti adhærerent.

Possunt cætera præteriri, quibus Christus indicavit Pe-
trum omnibus esse præficiendum; ne dum singula colligimus,
æquo longius in hac parte consistamus. Nam ecqua pars est
Evangelii, in qua non aliquod hujus rei vestigium impressum
hæreat? Docere olim Christus voluit e navicula turbas (e)
ut se in Ecclesia, quæ navis instar in sæculi fluctibus agitur,
docentem ostenderet, non aliam quam Petri navim Ecclesiæ
figuram esse voluit. Semel (f) & iterum copiosissimæ pesca-
tionis miraculo, significavit immensam illam hominum mul-
titudinem, quam per Apostolos in militantem primo, ac po-
stea reproborum segregatione facta, in triumphantem Eccle-
siam erat aggregaturus: in utraque Dux piscatorum erat Pe-
trus. Huic ut super aquas, ad se venire indulgit, hunc (g)
in solutione didragmatis, sibi quodammodo parem fecit,
cum unum illum statherem in ore piscis inveniendum, dari
pro ambobus jussit: hic idem est, qui primus omnium Apo-
stolorum Christum ab inferis redivivum videre meruit (h),
cui soli prædixit Dominus (m) qua morte clarificaturus esset
Deum: quem monuit (n) ut se imitando sequeretur. qui de-
mum primus, e Cælo jussus (o) Evangelium vulgare genti-
bus, divisionis parietem diruit, & ex utroque populo Eccle-
siam unam Domino congregavit. Omnia hæc atque his etiam
plura afferri poterant; sed præterire malumus. Nihil igitur
ad hæc respondeant Adversarii, quibus ultro fatemur Prima-
tum Petri non tam ostendi, quam indicari. Ad ea respondeant,
si possunt quæ causæ nostræ firmamenta sunt: quibus omnis
superior ætas, Concilia Patres, & quidquid Christiani nomi-
nis in Orbe fuit, à mille, & quingentis annis, intellexerunt
Apostolum Petrum totius Ecclesiæ Caput, & Pastorem à Chri-
sto institutum. Ostendant, si possunt ab iis omnibus, ea Chri-
sti

sti verba perperam intellecta, nō esse ab eo promissum Ecclesiam suam supra Petrum ædificandam; & si hoc promissum sit Ecclesiam ædificari supra Petrum, aliud quidvis esse, quam ejus regimen committi Petro. Probent, si possunt, mentitam esse Sapientiam Dei: & cum Petro diceret. *Tibi dico. Tibi dabo Claves*, nec ipsi dixisse; nec claves illi fuisse daturam; vel certe his clavibus nullam significatam esse potestatem. Cum hæc omnia clarè atque dilucidè sine ulla Sacrorum verborum injuria demonstraverint; tunc prætereà flagitabimus, ut ostendant verba illa *Pasce agnos meos Pasce oves meas*. non soli Petro fuisse dicta, vel si illi sint dicta non tamen cum pascere jussus est, datam simul esse potestatem in illas oves, quas pascendas acceperat, vel denique hanc potestatem, non super omnes Christi oves esse æqualiter datam. Hæc omnia ut diximus ab Adversariis demonstranda sunt, si respondere volunt, atque ita demonstranda, ut credibile fiat, in verborum illorum intelligentia, errasse omnes Patres, errasse Concilia, & cum iis quicunque fuerunt totis quindecim Sæculis in Ecclesiæ fideles.

S. VII.

Sed quoniam Primatum Petri divinis Christi oraculis communitum, quando à fronte non possunt, solent, ut sic loquamur, à lateribus aggredi, contendentes neque ipsum Petrum in se, neque Apostolos alios in eo novisse majorem, quam cæteri haberent, in re ecclesiastica potestatem, quamvis hoc satis superiore nostra oratione debilitatum fuerit: volumus tamen de hac presenti questione, perinde ac si intacta fuisset hætenus, singulariter disputare. Negant ipsi Petrum in se vidisse præminentiam ullam potestatis: nos contra affirmamus non vidisse solum, sed etiam exercuisse. Negant Apostolos cæteros novisse in Petro majorem ullam potestatem, quam ipsi haberent, nos affirmamus, & agnitam ab illis esse, & prædicatam, & obsequiis debitis cultam: videndum restat utri melius ex Sacris litteris positionem nostram stabiliamus.

Atque ut à Petro incipiamus, percurrant Apostolorum acta, nihil invenient ab illis factum, in quo primas non sibi sumpserit Petrus. Ille primus Apostolos, & omnem discipulorum Ecclesiam monet, (b) supplendum esse in Apostolico Collegio duodecimum locum, quem proditoris perfidia vacuum reliquerat ipse primus (c) post illapsum divini Spiritus Judæorum turbis ad famam miraculi congregatis, Evangelii gratiam annuntiat; ipse (d) Judæorum Magistratibus novæ, quam prædicabant doctrinæ, rationem poscentibus, reddidit præsentibus, & tacentibus cæteris quia cum omnium caput esset, per ipsum omnes loquebantur. Quis ad confirmandam fidei doctrinam testimonio miraculorum, primum miraculum

Eadem institutio confirmatur ex gestis Petri.

b Act. 1. Chryl. hom. 3. in Act. Quam agnoscit Petrus commissum sibi gregem quam in hoc Choro Princeps est.

c Act. 2. idem Chryl. h. 3. ad pop. Ant. Petrus agit causam omnium, primus verbum Dei prædicat, qui primus est omnium. His similia vide apud eundem ho. 4 in act.

e A&. 4.

f A&. 5.

g A&. 8.

h A&. 15.

i A&. 9. Cum Petrus transiret per omnes in quem locum Chrys. Quem admodum Dux in exercitu obambulans considerabat, quæ pars sit coadunata, quæ suo adventu egeat. Vide ubique illum circumcurfare, & primum inveniri.

K Luth. lib. de Pot. Pap. Illyricus lib. cont. Pap. Calv. lib. 4. Inst. cap. 6. §. 7.

l Luc. 24.

m Matth. 28.

n Io: 26.

o A&. 11.

culum edidit? nonne Petrus (e) quo præsentem aliorum neminem usum legimus potestate, eadem exhibendi, ut qui confirmandorum in fide fratrum sortitus erat officium, fidem ipsam miraculis confirmaret. Quis ad vindicandam morum sanctitatem in illo duorum conjugum mendacio labefactam, Iudicis in Ecclesia personam primus sumpsit, ut Spiritu oris sui Spiritui Sancto mentitos interficeret? (f) non alius quam idem Petrus. Ioanni simul & Petro pecuniam attulerat impius Simon, (g) sed ad sacrilegium ulciscendum, solus Petrus linguam armavit: et solus ille veneficum divinæ gratiæ nundinatorem e coetu fidelium eiecit: idem in Synodo Hierosolymitana (h) quamvis præsentem Iacobo Hierosolymorum Episcopo, de proposita controversia non rogatus, sed potestate sua usus sententiam dicit. Quid illæ peregrinationes, quas frequenter obibat, Ecclesias singulas Iudæorum inspecturus? (i) quis in illis non videat vestigia hominis sollicitudinem gerentis omnium Ecclesiarum? Quod si Petrus nullam in se præ cæteris, & supra cæteros potestatem noverat, quantæ erat arrogantiae in omni semper negotio primas sibi partes assumere, & ut Chrysostomus loquitur? *ubique circumcurfare, ubique primum inveniri*? Quis enim ferat in collegio multorum, in quo par omnibus sit autoritas, unum eundemque semper in re communi prævertere cæteros? illum conventus indicare, illum in iisdem quamvis rogatum à nemine primum loqui: illum publicis potestatibus omnium nomine respondere, illum ne postulatis quidem, ne dum expectatis aliorum suffragiis delinquentes damnare, damnatosque supplicio afficere? Noverat sanè beatissimus vir, quid humani, ne dum Evangelici mores præscriberent, verum etiam noverat, qua ipsum potestate Dominus instruxisset: sciebatque per ejus usum, non modestiæ leges infringi, sed sui muneris partes impleri. Et hæc illa sunt, quibus probamus agnovisse Petrum traditum sibi fuisse à Christo jus amplissimæ potestatis.

Proferant Adversarii, quibus ipsi probent, id illi fuisse occultum. Nesciebat inquiunt [k] liceret ne sibi annunciare gentibus Evangelium quoniam ad id cælesti oraculo [l] monendus fuit: nesciebat igitur omnium ad se curam pertinere. Crederet ne quisquā homines, ea quæ proposuimus ad Petri primatum stabiliendum, tamquam levia ridere solitos, hæc deinde adversus communissimam, & certissimam sæculorum omnium persuasionem, tamquam firma, & solida opposituros? Negamus ignotum fuisse Petro gentibus etiam, Evangelii januam à se, atque ab Apostolis cæteris aperiendam. Nam qui id ignorare potuit, postquam illi Dominus aperuit sensum, ut intelligeret Scripturas, (m) postquam illos jusserrat euntes [n] in Mūdum universum prædicare Evangelium omni creaturæ. [o] Postquam acceperat e Cælo spiritum docentem omnem veritatem? Quid igitur inquires divinâ fuit opus revelatione,

ut

ut Cæsaream descenderet ad Cornelium? duas maximè ob causas: scilicet ut & ipse sciret, advenisse iam tempus aperiendi gentibus Ecclesiam, & ut Iudæis ad gentium execrationem educatis, atque ideo ægerrimè laturis fidelium omnium Caput, apud homines incircumcisos fuisse, illa profectio Petri nullam offensionem daret: quod eventus postea docuit: [p] nam cum Petrus ob illud iter à Iudæis reprehenderetur, ut exposuit quid sibi à Deo per visum ostensum esset, omnis illorum indignatio cessavit.

Constat igitur notam fuisse Petro potestatem suam eâque ipsum frequenter usum. Nunc de Apostolis cæteris quærendum est, an & ipsi Petrum sibi à Christo præfectum noverint, eumque pro eo ac decuit Vicarium Dei reveriti sint. Hoc in loco Adversarii valdè sibi muniti videri solent: putant enim Apostolos nihil in Petrum contulisse, unde deduci possit hunc ab illis loco Ducis ac Principis habitum: plura vero ab iisdem dicta esse, aut facta, quibus videantur nihil minus quam ultimum Petri Primatum cogitasse. Sed de his postea videbimus. Nunc ab illis quærimus, quid illud sit quod in quatuor testamenti novi codicibus; (q) ubi omnium Apostolorum nomina recensentur, Petrus semper præponitur cæteris? dicunt hoc esse datum ætati. sed quî probant seniore cæteris fuisse Petrum? antiquior enim traditio quam sequutus est Epiphanius [r] docuit Andræam Petri fratrem natu majorem: deinde si in recensendis Apostolorum nominibus ratio habebatur ætatis, cur non prout quisque senior erat, ita priori loco recensitus est? cur Ioannes qui omnibus junior fuisse creditur, & ex ejus longissima vita credibile sit tertius [s] à Petro, vel quartus [t] ponitur? præterea cur idem Petrus à Mattheo non solum primo loco scribitur, sed etiam *Primus* appellatur, & *duodecim*, inquit, *Apostolorum nomina sunt hæc Primus Simon*, qui dicitur Petrus. Quid ibi indicat vox illa *Primus*? Num solum ordinem numerandi? at si ob hanc causam Evangelista *Primum*, dicebat Petrum, debuerat & aliorum nominibus deinceps apponere notam ordinis, quo singulos recenserebat, & secundum Andræam, tertium Iacobum, scribere, eademque methodo procedere usque ad duodecimum. quod cum minime fecerit, satis intelligendum præbuit alium esse Primatum, ob quem Petrum *Primum* dixerat quam solius ordinis in numerando; illum scilicet, quo Petrus à Domino constitutus est super omnem familiam suam.

Dicant præterea, quæ fuit tanta illa totius Ecclesiæ pro Petro sollicitudo cum vinctus ab Herode detineretur in carcere? (u) Fuerat paulò ante comprehensus, capite damnatus, & ad supplicium ductus Iacobus major, quantum Ecclesiæ columnen! & tamen quam pro eo legimus supplicationem Ecclesiæ ad Deum? omninò nullam. Capitur paulo post Petrus. Servatur ad necem, & universa Iudæorum Ecclesia, duce utique,

D

atque

p Act. II.

Confirmatur
eadem institu-
tio ex sensu A-
postolorum, &
scriptorum ca-
non.

q Matth. 10.
Marci 3. Luc. 6.
Act. 1.

r Har. 51. Oc-
cursus Andree
primus contigit
cum esset Petrus
minor tempore
ætatis.

s Mar. 3. act. 2.
t Matt. 10. Luc.
6.

Ibid.

u Act. 12.

Ibid.

x In hunc locum.

z Ad Gal. I.

a Ho. 37. in Io. & in epist. ad Gal. os erat Apostolorum, & Princeps propterea, & Paulus eum visurus ascendit.

b In epist. ad Gal. non discendi studio sed honoris priori Apostolo deferendi.

c Cum Paulus humana doctrina non indigeret, ut qui ab universorum Deo illam accepisset tamen Apostolorum Principi honorem quæ par est tribuit.

d 1. ad cor. 9.

e Chrysost. ho. 21. in 1. ad cor. Vide sapientiam eum qui est Corinthus, & primus posterius posuit. Nam quod est ex capitibus validius tunc ponit. Neque enim erat adeo mirandum, ostendere alios hoc facere, sicut eum qui stat in primo loco, & cui sunt credite claves Regni cælorum.

f Act. 2.

g Ibid.

h Act. 5.

atque hortatore Iacobo altero Hierosolymorum Episcopo, ad deprecandum Petri periculum instantes ad Deum preces fundebat: *oratio*, inquit, *instanter fiebat ab Ecclesia ad Deum pro eo*. Dicant, si possunt hujus instantiæ causam; vel si non possunt, à Chrysostomo discant (x). *Patrem*, inquit, *omnes querebant*. Sed ad alia transeamus.

Negare non possunt (z) Apostolum Paulum, tertio postquam à Domino vocatus est anno, Damasco Hierosolymam perrexisse solius Petri videndi gratia. Dicant igitur ob quam causam, Ille Magister gentium, Evangelium e Cælo à Christo doctus, qui aliorum Apostolorum quæsit neminem, ut Petrum videret tantum iter confecerit? Sed donec illi meliorem afferant, eam unicam fuisse credemus, quam Chrysostomus, (a) quam Hieronymus, (b) quam Theodoretus (c) aliique ex Patribus docuerunt, videlicet illum insignem, & omnibus notum Principatum Petri; nec sanè verba ipsa Pauli aliam patiuntur ejus itineris causam excogitari: nullæ tunc inter Petrum, & Paulum privatæ necessitudines: nullum peculiare negotium: quamobrem si ob illam solam conjunctionem, quâ unum erant in Christo, Paulus videndi Petrum studio tenebatur, hæc illi communis erat, & cum Apostolis cæteris; cur ergo neminem aliorum quærens, Hierosolymam recta pergit videre Petrum, nisi quia illum à Christo noverat Ecclesiæ toti præpositum? Est & aliud quod ægrè admodum explicabunt, qui Petro Primatum negant. scribit Paulus (d) *Numquid non habemus potestatem Sororem mulierem circumducendi, sicut cæteri Apostoli, & Fratres Domini, & Cephas?* nam quid sibi vult ista gradatio, *sicut cæteri Apostoli, & Fratres Domini, & Cephas?* Profecto si Cephas nihilo plus erat, quam quilibet Apostolorum, ut quid post Apostolos alios singulariter eum appellat, ut vim addat argumento, quod ex aliorum paritate sumpserat? Cedant paulisper studia partium: veritas quærat non fama victoriæ, & statim intelligent Adversarii, Paulum cum illa scriberet hæc dicere voluisse. Si cæteri Apostoli, & inter hos illi qui generis cognatione Dominum contingunt, imò & ille qui omnium caput est, atque ideo omnibus esse debet lex, & norma vivendi, sibi licere putant Sororem mulierem circumducere, cur mihi non putem? [e]

Postremò quid causæ esse judicant Adversarii, quod frequentissimè in sacris litteris, cum de Apostolis omnibus, tamquam in communi aliquid agentibus, aut dicentibus commemoratio fit, solus Petrus singulariter exprimitur. ut in hujusmodi loquutionibus cernitur. *Stans Petrus cum undecim.* (f) *Dixerunt ad Petrum, & ad reliquos Apostolos* [g] *Petrus, & Apostoli dixerunt.* (h) Quid hic illa singularis appellatio Petri significare videtur Adversariis? An nondum vident Petrum ibi tanquam Caput Familiæ, & Ducem Cohortis singulariter nominatum?

Et

Et ista quidem ut videtur, non levissima sunt indicia venerationis illius, quâ S. Petrum Apostoli primique illi Discipuli prosequiebantur. Quæ si quis non seorsim examinet, sed in unum collecta perpendat, profecto intelliget, in opinione eorum Petrum fuisse quod est in nostra, Principem, & Duce omnium, & Christi Domini in Ecclesiâ gubernanda Vicarium. Quod adhuc manifestius apparebit, si iis quæ à nobis producta sunt, ea conferantur, quibus moveri videntur Adversarii, ut credant à Sanctis Apostolis nullum in Petro fuisse cognitum Primatum potestatis, quorum potissimum illud est, in quo magnoperè triumphare solent, ubi nempe testatur Paulus (i) se Petro in faciem restitisse. Quærent enim an subditi sit totius Ecclesiæ Principi resistere in faciem, & illum coram aliis libera voce reprehendere? Quorum ut interrogatio- ni satisfaciamus, dicimus obedientiam, & charitatem duas esse virtutes, quas omnes subditi suis præpositis debeant; nullam verò virtutem alteri repugnare, neminem esse qui nesciat. Cum igitur errantem monere charitatis sit, & contingere aliquando possit, ut qui præsumunt, quæ est humanæ infirmitatis conditio, à recto aberrant, fieri etiam potest, ut sine obedientiæ, vel debitæ subjectionis dispendio, superiores à subditis reprehendantur: præsertim si ejusmodi superior fuerit, qui nec majorem in terris, nec parem habeat, cui propterea reprehensio cum opus fuerit, adhiberi non possit nisi à subdito. Quid ergo eos juvat resistantia Pauli in faciem Petri, nisi ut infamem illum codicem Magdeburgensium de Petri culpis infarciant? de quâ re tamen si vacaret subtilius inquirere, facillimum esset ostendere errorem potius in Petro reprehendi potuisse, quam culpam. (k) Sed quoniam in eo vim tantam ponunt: ostendant nobis, si possunt, ecquem antiquorum Patrum moverit, ut levissimè dubitaret, num Paulus divinâ lege Petro subditus esset? Quin imo hinc plures (l), & Pauli constantiam, quod superiori etiam suo resistere pro veritate sit ausus, & Petri mansuetudinem, quod à minori se corrigi passus fuerit multis laudibus celebrarunt.

Non satis est nobis telum hoc extorsisse de manibus adversariorum, nisi eodem adversus illos utamur. Dicimus ergo etiam in toto illo negotio, in quo Paulus restitit in faciem Petri, primatum hujus indicii clarissimis apparere. Quid enim fuit, quod cæteros omnes Iudæos atque ipsum etiam Barnabam, indivisum ad illam diem collegam Pauli, moveret ut Petri simulationem, quam Pauli libertatem imitari mallent? Cur Paulus timuit, ne Petri solius exemplum gentiles etiam suos non impelleret modo, sed etiam cogeret, ut contra doctrinam suâ gravissimo Mosaicæ Legis jugo subjicerentur? Quid videbant in Petro, ut exempla illius pluri facerent, quam Apostoli sui & verba, & exempla, præsertim in re propriæ libertati contrariâ? errant adversarii, & vehementer errant, si

i Gai.2.

k Vide Bellar.
tom. 1. co. 3.
lib. 1. cap. ult.l Aug. epist. 19.
ad Hiero. Rari-
us, & Sanctius
exemplum
Petrus posteris
præbuit, quo nō
de dignarentur
à posterioribus
corrigi quam
Paulus, quo cō-
fidenter aude-
ret minores ma-
joribus pro de-
fendendo veri-
tate salva cha-
ritate resistere.
Greg. hom. 18.
in Ezech. Se
etiā minori Fra-
tri ad consen-
sum dedit, at-
que in eadem
re factus est se-
quens minoris
sui, ut in hoc
etiam præiret,
quatenus, qui
primus erat in
Apostolatus cul-
mine esset pri-
mus etiam in
humilitate.

reprehensionem illam pluris faciunt ad negandum primatum Petri, quam ad ipsum affirmandum, conspirationem omnium in Petri moribus imitandis. Hæc enim ostendit Iudæis simul, & gentibus jam pridem persuasum, neminem esse in Ecclesia, cujus autoritas tanti fieri posset, ut propter illam Petrus defereretur.

Vidimus, quæ afferri possunt, & solent ex canonicis libris, ad approbandum Primatum Petri ex illius collegarum consensu. Vidimus, quæ ex iisdem in contrarium producerint Adversarii: Nunc invicem inter se hæc, & illa conferantur, & de utrisque omni animorum contentione deposita, ex bono & æquo iudicium fiat: nemo non viderit ea quæ nos adduximus omnia inter se cohærere, eoque nos simul ducere, unde appareat, quam clarissimè potest ex tam remota antiquitate, primatus Petri in Apostolorum animis immobiliter fixus, & inde in omnium fidelium mentibus, cum fidei regula insertus. Etenim illa omnia, quæ dicta, & gesta sunt, primò quidem à Christo, deinde ab ejus Apostolis, & Apostolorum Discipulis, in Petri honorem, clarissimam habent intelligentiam, si statuamus illum toti Ecclesiæ fuisse à Christo præpositum, secus autem si cum adversariis tenendum sit, nullam in Petro ampliorem fuisse potestatem, quam in quolibet Apostolorum. Cur enim illi tantum mutatur à Christo nomen, & illud nomen attribuitur, quod Christi est, quoque significatur supereminens ejus in Ecclesia potestas? Cur solus dicitur futurum Ecclesiæ fundamentum? Cur illi soli dantur claves? Cur pro ipso singulariter oratur, ne fides ejus deficiat? Cur Fratres confirmare jubetur: cur oves pascere? ut alia prætereamus, quæ quamvis alicui videri leviora possint, sunt tamen ejusmodi, ut his gravioribus pondus adjiciant. Enimvero omnia hæc cur Petro data, aut de Petro dicta à Christo sint percipi nequit, si non idem fuerat Ecclesiæ Præses institutus; ut verò mens ad illam Petri præfecturam dirigitur, omnia fiunt expedita: occurrit vel non quæsitus verborum Christi sensus: nulla superest admiratio quod divinus Magister absolutissimum rectæ gubernationis exemplar, tam multa in hunc unum singulariter contulerit; cum omnes videant decuisse, eum cui summa rerum potestas traderetur, amplioribus etiam quam cæteros privilegiis ornari.

Hinc ad cætera progrediendo, postquam constitit, sic fuisse à Christo institutum, ut Petrus in Ecclesia administranda primatum gereret, facillimum captu est, quare ille sibi statim à Christi in Cælos discessu, tam multa agendi dicendique inter collegas suos sine arrogantia aliqua, vel superbia jus cæperit; & cur illum nemo ea agentem, & dicentem mirari potuerit, aut reprehendere: inde etiam apertum redditur, cur illum in sacris litteris primo semper loco nominent, cur primum appellent; cur ejus solius videndi causa à longè veniant, cur ejus consue-

consuetudinem pro morum regula habeant, cū in ejus periculo tanta omnium trepidatio sit, quanta major vix esse potuit in proprio singulorum. Quorum omnium sicut prompta, & expedita ratio constat, confitentibus Petrum totius Ecclesiæ Caput & Principem à Christo datum; ita id negantibus nulla reperietur, nisi quemadmodum injuriosi sunt in Petri potestatem, ita in ejus personam contumeliosi sint. Quod tamen utrū sit Scripturas interpretari, an Scripturarum Authorem Deum, in Sanctis ejus blasphemare tunc discent, quando ante Tribunal Christi constituti, Petrum cum illo duodecim Tribus Israël judicantem, Judicem ipsi suum declinare non poterunt.

§. VIII.

Quod si de proprio, & litterali Scripturarum sensu respondere cū nequeant, Patrum se malunt autoritate defendere, & nos ad eos provocant, tanquam ad Scripturarum Interpretes multò fideliores, sequimur: nullis enim libentiùs Arbitris, quàm Sanctis Patribus omnem de Fide controversiam disceptamus. Nam quid unquam à nobis dictum est de Petri Primatu, quod non omnes ante nos Fidei Magistri prædocuerint? Missa faciamus testimonia eorum, quæ jam plurima adducta sunt in explicandis evangelicis verbis: quam multa præterea sunt à Patribus dicta, quæ nunquam dici potuissent, nisi à credentibus Petro summam à Christo datam esse in Ecclesia potestatem? Origenes (a) inter Græcorum antiquissimos Petro summam rerum de pascendis Ovibus traditam, & super ipsum Ecclesiam asserit fuisse fundatam. Antiquus est etiam Eusebius, nec ille quidem Romanæ Sedis plus æquo studiosus, ab illo (b) Petrus est dictus *Christianorum Pontifex Primus* (c), *Probatissimus*, & *Maximus Apostolorum Dux*, & *Magister Militiæ Dei*. Basilii (d) ille re, & nomine Magnus, cæteris eum prælatum Discipulis Cælestis Regni claves accepisse apertè tradidit. Quid ille Theologorum vertex (e) Gregorius? an non idem quod nos de Petro sentiebat, qui Apostolos cæteros propterea laudabat, quòd sibi illum præponi patienter tulerint? Et sanè si non alium Primatum, quàm nescio cujus honorificentiae, Gregorius in Petro cognovisset, quantæ gravitatis erat hoc Apostolis pro magna laude ducere quòd tranquillo animo pertulissent aliquid plus honoris illi tribui quàm sibi! Primatum potestatis in Petro norat Epiphanius, cū scriberet: (f) Illum à Christo electum, ut *Dux esset cæterorum*. Norat S. Chrysostomus cū Petrum Pastorem Ecclesiæ futuræ constitutum dixit (g) cū Ecclesiæ Caput appellavit, cū universo Terrarum Orbi à Christo præpositum confessus est. Norant uterque Cyrillus Hierosolymitanus alter, alter Ale-

xan-

solus potest, ut futura Ecclesia immobilis maneat, cuius Pastor, & caput homo piscator, & ignobilis... Hieremiam unigeniti Pater, hūc autem (nempe Petrū) universo terrarum orbi Christus præposuit.

Eadem institutio probatur ex traditione. a In cap. 6. ad Rom. Petro cū summa rerum de pascendis ovibus traditur, & super ipsum fundatur Ecclesia.

b In Chron. ad ann. Christi 44.

c Lib. 2. Hist. cap. 14.

d Serm. de Jud. Dei. Ille Beatus qui cæteris Prælati discipulis fuit, cui claves Regni cælestis commissa.

e Oratio de mod. serv. Vi-des quemadmodum ex Christi discipulis, magnis utique omnibus, & excel-sis, atque electione dignis hic Petra vocatur, atque Ecclesiæ fundamenta fidei sue credita habet: ac reli-qui discipuli, post haberi se tranquillo ani-mo ferant.

f Hæc. 51.

g Hom. 55. in Matth. Ecclesiæ future Pastore constituit Christus Petrum....

Deus concedere

b Cath. 2.
i Lib. 12. in
Jo. cap. 64.
k In cap. ult.
Io.
l In cap. 22.
Luc.
m In cap. 1.
ait.

xandrinus, quorum prior (b) *Petrum Apostolorum Principem excellentissimum*; alter (i) *Principem, Caputque ceterorum* appellabant. Euthymium(k), Theophylactum(l), & Oecumenium(m) omittimus, quanquam si verè loqui volumus, quò magis illi distant à primis Sæculis, eò ipsorum testimonia in præsentī causa minùs suspicionis habere debeant. Semper enim per incrementa temporum aucta sunt dissidia Græcorum à Latinis; donec in illud Schisma prorumperent, quo nunc suo maximo malo Oriens ab Occidente divisus est. Sed tamen his omīssis veniamus ad Latinos.

n De Præscrip.

o Epist. ad quin.
et. quam citat
August. lib. 2.
de Baptismo c.
1.

p De habitu
Virg. Petrus e-
tiam cui oves
suas Dominus
pascendas tuc-
dasque commē-
dat, super quem
posuit, & ædifi-
cavit ecclesiā.
q Lib. de unit.
Primatus Pe-
tro datur, ut
una Christi Ec-
clesia, & Ca-
thedra una mō-
stretur.

r Lib. 2. cōtra
Parm. Negare
non audeat sci-
re te Petro pri-
mum in ur-
be Roma Cathe-
drā esse colla-
tam, ubi sederit
Apostolorū ca-
put Petrus, inde
cephas appella-
tus in quo uno
cathedra unitas
ab omnibus ser-
uaretur, nec
ceteri Aposto-
li singulas sibi
quisque defen-
derent, ut iam
schismaticus, &
peccator esset,
qui contra sin-
gularem Cathe-
drā alteram

collocaret. s Lib. 1. adversus Iov. 1 Serm. 12. Sicut Noë arca naufragante mundo cunctos quos susceperat in-
columēs reservavit, ita, & Petri Ecclesia conflagrante sæculo, omnes quos amplectitur representat illos.
u Lib. 2. de Bapt. c. 1. commemorat Cyprianus quod etiam nos in scripturis Sanctis didicimus Apostolum Petrum
in quo Primatus Apostolorum tam excellenti gratia præeminet &c. x Ibid. Vereri debeo ne in Petrum contume-
liosus existam, quis enim nescit illum Apostolatus Principatum cuilibet Episcopatu præferendum y In psalm.
108. & tract. ult. in Io. Ecclesie Petrus Apostolus propter Apostolatus sui Primatum gerebat figurata generali-
tate personam.

Tertullianum jam supra audivimus quanta orationis gravi-
tate contra Hæreticos suorum temporum scriberet (n) *Petrum
ædificandæ Ecclesiæ petram dictum, & claves Regni Cælestis con-
secutum ligandi atque solvendi in Terris potestatem*. Cypria-
nus(o) testatur Petrum primum electum à Domino, & illum
laudat quòd à Paulo reprehensus non responderit, ut poterat,
*se primatum tenere, & obtemperari à novellis & posteris sibi potius
debere*. Idem constantissimè docet (p) Petro pascendos à Chri-
sto, tuendosque Fideles esse commendatos, & super ipsum Ec-
clesiam positam, atque ædificatam, ac demum (q) supra cæte-
ros Collegas ejus primatum ipsi conceditum. Optatus sanctis-
simus Milevitanæ Ecclesiæ in Africa Episcopus tam notum esse
dicebat inter Christianos primatum Petri, ut illum nè Hære-
tici quidem suorum temporum negare sint ausi.(r) Quid Hiero-
nymus? Quid Ambrosius? quid Augustinus? æquè omnes
nostri: nam quid clarius illo Hieronymi testimonio, quod
dixit, ubi (s) apertissimè docuit, Petrum unum inter duodecim
fuisse electum, ut *Capite constituto, Schismatum tolleretur oc-
casio*; aut quid Ambrosius.(t) significantius pro nobis loqui po-
terat, quàm ut unicam Christi Ecclesiam Petri Ecclesiam appel-
laret; aut Augustinus, sive cum diceret, (u) omnes ex Scripturis
didicisse primatum in Petro excellenti gratia præeminere, sive
(x) cum neminem nescire affirmaret, Principatum Petri cuili-
bet Episcopatu præferendum, sive cum in illo figuratam Ec-
clesiam (y) agnosceret *propter primatum quem in Discipulis ba-
buit*? De Leone, & Gregorio fatentur etiam Adversarii, eos
de Petri Principatu clarissimè, & disertissimè locutos: quamvis
eorum testimonia ut in propria ipsorum causa audiri nolunt:
nec vero nobis est opus aliis ad id quod quærimus evincendum;
ea enim sunt quæ protulimus, ut multò clariùs, quàm velle
quisquam jure possit demonstrent, unam, eandemque de
Principatu Petri, & nostram nunc esse, & fuisse olim antiqui-
tatis universæ sententiam. Quis enim hujus temporis Auctor
Petro plus tribuit, quàm primi illi fidelium Patres, fideique Do-

Doctores tribuendum esse censuerunt? Frustrà igitur ad lucem hanc obscurandam, antiquorum Scripta evolvunt: ut quasi nubes aliqua, vel caligo in hominum oculos offundatur, si quid in illis inventum fuerit ambiguè dictum de præcellentia Petri. Quidquid enim labore hoc improbo collectum sit in ejusmodi genere dictorum, ut iis conferatur quæ nos protulimus, ab ipsa evidentia veritatis tanquam à Sole nebula dissolvatur.

Nam quæ tandem sunt illa, quibus confidere solent Adversarii, adversus eam nubem testium, quâ à Catholicis obruuntur? Cyprianus (a), inquit, omnes Apostolos pares facit *confortio honoris, & potestatis*. Hieronymus supra cæteros quoque Apostolos Ecclesiam fundari confessus est (b). Hilarius claves Cælestis Regni (c) cunctis ex æquo Apostolis datas palàm prædicat. Hæc etsi non possent ad ullam certam intelligentiam accommodari, tanti nè fuerant, ut propterea Primatum Petri tam multis etiam istorum Patrum testimoniis comprobatum, deferendum arbitrarentur? An non potius, si studio veritatis tenebantur, nec intelligere poterant, quânam ratione primatus Petri nullam in illis Patrum verbis pateretur injuriam hæc apud se cogitassent? Sancti illi Patres, qui nunc Apostolis cæteris parem facere videntur Petrum, iidem nec uno tantum in loco apertissimè docuerunt, eum Apostolis omnibus à Christo præpositum, & illis quoad hanc partem consentiunt omnes, nec piè, nec prudenter credi potest, eos sibi, & omnibus aliis in his textibus contraria loquutos, præsertim usque eò, ut negaverint id, quod alibi tanquam rem certissimam, & testatissimam affirmaverunt. Licet ergo nobis in his locis videantur quodammodò primatum illum excludere, fateri debemus, longè esse aliam ipsorum intelligentiam, tametsi nos illam non assequamur. Hæc illis amor veritatis subjecisset, si ipsum audire voluissent, quando ea legentibus quæ nunc obijciunt, non videbantur posse cum Petri primatu conciliari.

Verùm quæ hæc est tanta difficultas? aut quid tres illi Patres dixerunt, quòd primatui S. Petri contrarium sit? Expendamus Cyprianum: *Hoc utique erant & cæteri Apostoli, quod fuit & Petrus, pari confortio præditi honoris, & potestatis*. Ecquid aliud ista significant, nisi Apostolatûs honorem & potestatem, æqualiter omnibus suis Apostolis dedisse Christum? quod semper Catholici omnes professi sumus. At illa paritas impedimento non fuit, quominus Petrus institueretur à Christo totius Ecclesiæ, atque adeò ipsorum Apostolorum Pastor & Caput. Idque Cyprianus in illo eodem loco, de quo disputamus, non modò non negat, verùm etiam clarissimè affirmat. Statim enim post ea quæ proferunt Adversarii, subjungit: *Sed primatus Petro datur ut Ecclesia una monstretur*. Quin etiam hunc eundem primatum statuerat antequàm illud diceret de paritate Apostolorum. Dixerat enim de Christo loquens: (d) *Super*

a Lib. de Unit. Hoc utique erant, & cæteri Apostoli quod fuit, & Petrus pari confortio præditi honoris, & potestatis.

b Lib. 1. advers. Iovin. Super Petrum fundatur Ecclesia, licet idipsum in alio loco supra omnes Apostolos fiat.

c Lib. 6. de Trin. Vos o San. Et ac Beati viri ob fidei vestre meritum, claves Regni cælorum sortiti, & ligandi atque solvendi in Cælo ius adepti.

d In eod. libro de unit.

unum

unum (Petrum) edificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat oves suas, & quamvis Apostolis omnibus post Resurrectionem suam, parem potestatem tribuat, tamen ut unitatem manifestaret, unam Cathedram constituit, & unitatis ejusdem originem, ab uno incipientem snâ autoritate disposuit.

e 2. ad Cor. 5.

Cum igitur post hæc adderet ea quæ de Apostolorum & Petri æqualitate Adversarii prodixerunt, satis intelligendum dedit, eam se admittere æqualitatem inter illos, quæ unius primatui non repugnaret. Hoc ergo intelligebat Cyprianus, omnes Apostolos in ea quâ pro Christo legatione fungebantur (e) pares extitisse; omnibus enim commune erat, ut in qualibet Orbis parte Ecclesias erigere, Episcopos instituere, leges ferre, Libros canonicos condere, Fidei morumque controversias certo judicio definire, & demum actus omnes sacræ potestatis, ut in istud à Christo missi, exercere possent: sed tamen in hac æqualitate emicuisse primatum Petri, cui cum cæteram Fidelium turbam, tum ipsos etiam Collegas ejus Dominus subjecisset. Præterquamquod illa amplitudo potestatis Apostolis reliquis à Christo data est, non instar officii ordinarii, quod ad Ecclesiæ regimen perpetuò retineri vellet in terrestri Hierarchia, sed ut delegatio extra ordinem facta, & eorum morte finienda, Petrus autem præter hanc extraordinariam delegationem, quam ex æquo cum cæteris suis Collegis sortitus est, summum Pontificatum à Christo accepit, tanquam ordinarium officium, ad perpetuam Ecclesiæ gubernationem institutum, in illo incipiens, & in Successoribus ejus usque in finem Mundi duraturum. Hinc est quod ipse solus totius Ecclesiæ Pastor & Caput est, & esse dicitur, non ob id solum quod cæteris quoque Apostolis præerat: sed quod & ipsis, & omnibus, non ex aliqua delegatione extraordinariâ, sed ex potestate ordinariâ ejus annexa muneri, præerat, ut mox ampliùs explicabitur. Atque hoc etiam indicabat Cyprianus, cum diceret, super illum unum fundatam esse Ecclesiam; & unam esse Cathedram constitutam, & unitatis originem ab uno incipientem, divina autoritate dispositam, & primatum Petro datum ut Ecclesia una monstretur; una namque Ecclesia demonstrabatur ex eo, quod unum ejus foret supremum in Terris Caput, quoddamque illi Fideles omnes tanquam Vicario Domini obtemperarent.

f Vide supra.

Patet igitur quid spectaret Cyprianus cum illa scriberet quæ Adversarii proferebant. Nec alia reverà fuit Hilarii mens, & Hieronymi in iis quæ & ipsi loquuti sunt similia Cypriano; nam ille quidem Apostolos cæteros, etsi Cælestis Regni claves accepisse dixit; non tamen eodem modo dixit, quo Petrus illas accepit, quoniam hunc in eadem pagina (f) dixerat, *super eminentem Fidei suæ confessione locum promeruisse*. Alter verò ita affirmavit, seu ut verius dicamus Joviniano contra quem disputabat, affirmanti concessit, supra omnes Apostolos Ecclesiæ

clesiæ soliditatem fundari; ut quasi timeret nè quis indè occasionem sumeret in dubium revocandi primatum Petri, statim addiderit ea quæ sunt à nobis paulò ante recitata: *Inter duodecim unus eligitur, ut Capite constituto Schismatum tolleretur occasio.*

Quid nunc restat, post tam aperta Scripturarum, Patrumque testimonia, nisi ut qui bonâ fide controversiam hujusmodi nobiscum agitant, de primo illius Capite actum esse fateantur, nec posse jam nisi studio contentionis, & odio pacis, in dubium vocari primatum potestatis Petro datum divinâ Lege. Quodd si quis fuerit quem malus pudor, ab hac ingenua confessione deterreat, quasi turpe videatur, homini præsertim docto coargui erroris; viderit ille quantò sibi probrosius futurum sit, errorem pristinum vel post agnitam veritatem, non ratione, sed pertinaciâ defendere: nam cum adversus veritatem pugnamus, vincere turpe est, vinci gloriosum: cedere autem nolle neque cum victus sis, multò turpissimum.

P A R S A L T E R A .

De Successore S. Petri in supremo
totius Ecclesiæ Primatu.

Post ea quæ sunt hætenus demonstrata, Cau-
sa Romani Pontificatûs multò erit explica-
tior: & stante primatu Petri, primatus Ro-
mani Episcopi facillimè demonstrabitur. Ad
id autem his quasi gradibus deveniemus.
Primò statuemus divinâ institutione suc-
cedendum fuisse Petro in officio Summi Pa-
storis; hinc ulterius progrediendo, ostendemus fuisse semper
in Ecclesia, qui Petri locum impleret, atque ita fuisse ut sine
nova revelatione, sine miraculis ab omnibus agnosci posset,
ex sola evidentia prudentis credibilitatis. Huc ubi pervenerit
nostra ratiocinatio quærendum erit quis fuerit ille Successor
Principis Apostolorum: atque ut eum inquirendo per monu-
menta antiquitatis sine periculo erroris incedamus, propone-
tur idæa quædam, & quasi imago Successoris Petri, iis cha-
racteribus adumbrata, ut quilibet Adversariorum negaverit
eam alteri ac legitimo Petri Successori in totius Ecclesiæ regimi-
ne accomodandam. Postremò idæam ejusmodi soli Romanæ
Sedis Episcopo, à primis usque sæculis respondentem, non
conjecturis incertis, sed omni genere documentorum, ferè ad
oculum demonstrabimus. Hæc autem omnia si clarè atque di-
lucidè ostendantur, satis probatum fuerit, curam totius Ec-
clesiæ Petro traditam, certissimo successionis jure ad Romanum
Pontificem devenisse.

§. I.

Succedendum
esse S. Petro in
Primatu pote-
statis ex Christi
institutione.

Atque ut ab illo incipiamus, quod est instar basis & funda-
menti nostræ causæ, dicimus JESUM Christum, iisdem
verbis quibus Apostolum Petrum totius Ecclesiæ Caput &
Principem, suumque in Terris Vicarium, & fore promisit, &
esse jussit, id officii genus in illo instituisse, quod non cum illo
cessaret, sed in Successoribus ejus perpetuum fieret. Nam quid
indicat fundamenti Symbolum, quid nomen officiumque Pa-
storis? nisi munus per illa significatum non esse ex genere illo-
rum quæ præter ordinem specialis negotii causâ ad certum ali-
quod tempus delegari solent; sed ordinarium, & ad Ecclesiæ
regimen institutum; atque ideò tamdiu futurum, quamdiu
Ecclesia fuerit in Terris. Fundamentum enim in ædificio per-
pe-

petuum est, & Pastor in grege perpetuus, quia neque ædificium sine fundamento, neque grex sine Pastore conservari potest. Si ergo potestas credita Petro ejusmodi erat, ut per illam ipse fieret Ecclesiæ quod ædificio fundamentum, & Pastor gregi, quis negare audeat, eandem potestatem sic institutam ut nonnisi cum ipsa militante Ecclesia, quæ grex est, & ædificium Christi, in fine Mundi cessaret?

Age rursus, si Christus cum Petro diceret: *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & Pasce oves meas*, illud addidisset quod alio in loco cum Apostolos per Mundum universum euntes, docere juberet omnes Gentes, addidisse legitur, *usque ad consummationem Sæculi* (a), quis dubitaret, an officium illis prioribus verbis soli Petro commissum, perpetuum in Ecclesia voluisset? At profectò, quamvis illud non tunc addiderit, ea tamen quæ utroque in loco Petro dixit sic intelligi debent ac si addidisset: & quando audimus Dei Filium Petro dicentem: *Ædificabo Ecclesiam meam super te, & Pasce oves meas*, eum cogitare debemus utrobique dicentem: *Usque ad consummationem Sæculi*, perinde ac si dixisset: *Ædificabo Ecclesiam meam, & Tibi dabo claves, usque ad consummationem Sæculi, & Pasce oves meas usque ad consummationem Sæculi*: negant hoc Adversarii? unde ergo probabunt Baptismum, & Cœnam usque ad consummationem Sæculi retinenda? unde persuadebunt iis quos ipsi instituunt, Ministerium Sacramentorum & Verbi, sic esse Apostolistraditum ut ipsis in eo ex divina institutione succedi oportuerit, quò idem semper in Ecclesia usque ad Sæculi consummationem retineatur? Dicant, si possunt, quare cum Apostolis dici audimus: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis* (b): *Hoc facite in meam commemorationem* (c) utrumque cum illo additamento, *usque ad consummationem Sæculi*, dictum accipiamus; cum verò Petro singulariter dictum audiverimus: *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: Pasce oves meas*, additamentum illud excludere debeamus?

Quòd si causas inspiciamus, ob quas Christus ex testimonio Sanctorum Patrum tantam Petro potestatem dederit, ut nempe *Ecclesia una monstraretur* (d); & ut *Capite constituto Schismatum tolleretur occasio* (e), planissimum fiet, ob easdem etiam oportuisse, ejusmodi potestatem in Petri Successoribus perseveraturam institui. Quid enim? tantumnè illo brevissimo annorum cursu, quo Petrus vixit, Sponsus erat Ecclesiæ Christus, ut pro eo solùm tempore ejus incolumitati consulendum duxerit? An fortè post mortem Petri non opus erat Ecclesiæ unitate atque concordia, quam Christus jam morti proximus à Patre suo non solis Apostolis, sed & omnibus in se credituris ardentissimè flagitaverat (f)? An tunc demùm cessatura fuerant pericula Schismatum, ac discordiarum, ut propterea de nullo remedio adversus tantam Ecclesiæ pestem cogitari oportet?

a Matth. 28.

b Ioan. 20.

c Luc. 22.

d Cyp. de Vnit.

e Hieron. lib. 1. advers. Ioviu.

f Ioan. 17.

teret? An non præcipuè in obitum Apostolorum perpetuus hostis pacis, civilium bellorum semina inter Fideles largiùs spargenda, dilaturus prævidebatur, quando somno mortis oppressis iis, qui bonum semen in agro Domini seminaverant, securius ipsi futurum erat superseminare zizania? Quæ igitur ratio suspicari permittit Christum Dominum consuluisse Ecclesiæ suæ adversus pericula schismatum annis quinque tantum, aut septem, supra triginta, tot verò illam sæculis, adversus tam grande malum nullo præsidio præmuniisse?

Etenim si non erat ex ejus lege futurus aliquis in Ecclesia Successor Petri ad quem suprema sacrorum potestas spectaret, quomodò poterant dissensiones inter fideles nascituræ, ex morum vel doctrinæ diversitate conciliari? Nam ubi nullum est Tribunal supremum, à cujus sententia provocari nequeat, cuique ab omnibus parendum sit, actum de publica tranquillitate: cuncta ibi, quæ humanæ naturæ conditio est, litibus infinitis, æternisque dissensionibus, atque odiis insanabilibus necesse est permisceri. Quamobrem nulla fuit Natio tam barbara, quæ si in aliquam Civitatis formam convenire potuerit, non intellexerit ad hujusmodi Statum conservandum, Magistratum aliquem cum summa rerum potestate instituendum esse. Si ergo succedendum Petro non fuit in Principatu Sacerdotali, sola reperietur Ecclesia Christi, nimirum sancta illa Civitas, quæ veluti Colonia est Cælestis Hierusalem, non ex paucis familiis, sed ex omnibus Tribubus, & Populis, & linguis à Filio Dei congregata, cujus finis non politica tantum, & humana felicitas, sed cælestis, atque divina, ad quam obtinendam non solum pax illa exterior in civili æqualitate consistens, sed interior etiam animorum, sententiarumque, & quidem præcipuè requiritur; hæc inquam Dei Civitas, quæ sine illa summa unitate nec conservari potest, nec finem sibi propositum obtinere, sola inter humanas Respublicas reperietur necessario unitatis vinculo destituta. Nā si semel Adversarii statuāt, nullum in ea supremum esse Pastorem à Christo positum, ubi, & apud quem invenient summam illam, & indeclinabilem potestatem? In plenario totius Orbis Concilio? Sed quando illud, & à quo convocabitur? quis in eo præsidebit? quis illud diriget? Quid si in illo Concilio factiones, & schismata fiant ut sæpè vidimus facta? quomodò his malis occurrì poterit sine ulla altiori potestate quâ comprimantur? Quid interim turba fidelium, cum viderint supremi Confessūs Judices in diversas, atque contrarias ire sententias? quibus adhærebunt? quos ut fidei Doctores sequentur? à quibus tanquam à prævaricatoribus fugient? Dicent iis standum à quibus divinarum Scripturarum oracula stabunt. Antiquum est istud Hæreticorum perfugium multò jam ante à Catholicis expugnatum (g). Nulla enim hætenus exorta est Hæresis, quæ non sibi de Scripturarum patrociniò blandiretur: & Marcion, & Valentinus, & quid-

g Vide Tertull.
de Præscript.

quidquid Hæreticorum umquam fuit, scripturas suas esse dixerunt, & ne nimis vetera repetantur; recens exemplum habent protestantes de sua synodo Dordrechthana ^(b) ubi remonstrantium, & contraremonstrantium dissidium nulla potuit autoritate sedari: cum utraque litigantium pars suo dogmati defendendo, earumdem scripturarum autoritatem obtenderet. Huc ergo recidet Ecclesia illa, in qua se Christus promissit usque ad sæculi consummationem fore, ut nullam certam habeat atque indefectibilem vivendi regulam, & normam credendi: sed inter diversas hominum opiniones agitata nesciat, ubi consistat: ubi Evangelium quærendum, ubi Christus, ubi Fides, ubi Religio, quæ sine verâ fide vera esse non potest?

b Vid. Bossuet. de Variat. Eccl. Protest. lib. 14. num. 21.

Verum si neque hæc adversariis nostris satis videntur absurda: dicant saltem utrum credere malint sacram hanc Ecclesiæ Rempublicam, sine ulla forma regiminis à Christo relictam, ita ut nullo inter fideles ordine constituto, nihil aliud Ecclesia sit ex divina institutione, quam multitudo baptizatorum unam fidei doctrinam, & unum Religionis cultum profitentium; absque ulla graduum diversitate, qua inter se distinguantur, ut alii præsent, alii subiecti sint, & inter eos qui præsent, alii inferiore, alii sublimiore potestate fungantur, donec ad supremum ejus gradum deveniatur, quo major in terris nequeat inveniri? Omnia quidem paratum est ad dicendum ingenium pertinax, ut propositum tueatur: hoc tamen adeo est ab omni specie veritatis alienum, ut nec ipsi audire sustineant. [*i*] Concedent igitur positam esse à Christo formam regiminis in Ecclesia, qua tanta hominum multitudo regi, & per divinæ legis custodiam, ad æternam felicitatem præpositorum suorum ministerio dirigi posset. Est autem unicuique manifestum, si quam formam gubernationis Ecclesiæ Christus tradiderit, non aliam tradidisse, nisi quam ab initio in illa posuit, quin ad certum ullum tempus, in aliam mutari jusserit. Quid hoc asserto planius, quid rationabilius? Hoc tamen ut dederint adversarii, quod quocunque se versent nullam negandi rationem invenient, quoad præsens controversiæ caput, causa finita est: jam enim abunde ostendimus jacta esse in Petro fundamenta monarchicæ gubernationis à Christo Domino: quod verò idem jusserit, ut post obitum Petri, alia forma regiminis; in Ecclesiam induceretur, nullibi reperire poterunt, vel in canonicis litteris, vel in monumentis antiquitatis. Quamobrem si ut præseferunt scripturarum autoritatem sequi velint, fateri nobiscum debent, Monarchicum regimen ita in Petro institutum, ut in ejus successoribus ad finem usque mundi perseveraret.

i Vide diversas Fidei confessiones Protest. apud DD. de Vvalenburch. de unit. Eccl. lib. 1. cap. 5.

Et sanè nisi Christus cum Petro primatum daret, instituere voluisset formam gubernationis in sua Ecclesia deinceps usque ad finem sæculi retinendam, quorsum daret? quis usus,

aut

aut quæ necessitas primatus ejusmodi cum Petro morituri? In ipso enim Apostolatu, quem cum cæteris collegis suis communem habuit, tantum erat authoritatis, quanto opus esse poterat, ad regendam Ecclesiam quamdiu viveret: nam si præeminentiam illam excipias, quam jure summi Pontificatus inter Apostolos habuit: quidquid inter fideles ut Pontifex potuit, potuit ut Apostolus. Nisi ergo quis dixerit illam ampliorem potestatem singulariter Petro datam, necessariam fuisse, ad continendos Apostolos in officio, nihil erit, cur eam Petro conferri oportuerit. Quod si cui videatur Apostolis fuisse opus, superiori aliqua authoritate, ne inter illos schismata fierent, is & Apostolis injuriosus fuerit, & nobis plus quam optare potuimus indulgens. Nam divinos illos viros, humanis eguisse consiliis, ne quâ à recto deflesterent, viderint alii quam piè in illos dici, vel credi possit. Si cui tamen placeat, & ipsos illos eximios christianæ militiæ Duces, divinorum charismatum infusione munitos, in Dei amicitia confirmatos, & à divino spiritu veritatem omnem edoctos, unius supremi Pastoris cura fuisse regendos, quid de iis dicendum putabit, qui post gloriosam illorum mortem Ecclesiis singulis præficiebantur, eò periculo proximiores, quò magis ab illa Apostolica cœlestium donorum copia distantes?

Postremo, cui persuaderi posse confidunt infinitam Sapientiam Dei in illa domo, quam tibi prætio Sanguinis ædificavit, eam administrationem ab initio posuisse, quam statim post primi Oeconomi mortem mutari oporteret? Quasi efficere non potuisset, ut eadem formâ gubernationis, qua Ecclesiam suam posterioribus sæculis regi volebat, ab initio gubernaretur: præsertim quod modus regiminis in Ecclesia semel institutus, in alium mutari non potuit, quin etiam in ipsa Ecclesia mutatio fieret: quoniam ut rectè & sapienter Aristoteles posuit (k) Civitas specie mutatur si Reipublicæ, hoc est, formæ gubernationis mutatio fiat. At enim verò aliam fuisse Ecclesiam vivente Petro: aliam post ejus obitum, Protestantium aures novis semper in re sacrâ mutationibus assuetæ, ferre fortasse poterunt, nostræ non possunt, quibus & scripturarum oracula, & testimonia Sanctorum Patrum quotidie prædicant, unam fuisse semper Ecclesiam Dei, & usque ad finem Mundi futuram, sicut ipse sponsus ejus *JESUS Christus heri & hodie ipse & in Sæcula. (l)*

k 3. Polit. 2.

l Hebr. 13.

Christi Institutione semper in Ecclesia retentam esse

S. I I.
Satis hætenus probatum esse arbitramur, ex divina Christi institutione Successorem Petro esse oportere, in summâ totius Ecclesiæ præfecturâ. Quæri nunc posset an hæc divina institutio sit castè servata, & non ut alia multa, quæ fieri Christus præcepit, malitiâ hominum negliguntur, ita hoc de Pe-

de Petri successore mandatum, negligentiam aliquam prætermis-
sum sit. Sed omnem hac super re dubitationem abstulit, divi-
na Christi promissio, qui se præsentem Ecclesie suæ usque ad
finem sæculi futurum dixit. (*a*) Hoc enim promisit, fore
semper in terris Ecclesiam suam integram, & impollutam, om-
niaque ipsius instituta fideliter custodientem. (*b*) Cum ergo
successio unius supremi Pastoris in locum Petri una sit
ex Christi institutionibus, hanc etiam inter cæteras, usque ad fi-
nem sæculi servatum iri promisit. Fuisse igitur hætenus quam-
diu Ecclesia fuit, & quamdiu eadem manebit, fore qui Petri
locum occupet, eodemque jure potestatis, quo ille Apostolo-
rum Princeps, fideles regat nemo dubitet, nisi si quis ita Chri-
stianus esse desinat, ut dubitare incipiat de Christi fidelitate.
Quoniam verò ad eum finem cujus gratia Petri successor in Ec-
clesia esse debuit, inutiliter esset, nisi sic esset, ut ab omnibus agnosci
posset; quomodo enim eum fideles præcipientem, aut docentem
audirent, si iisdem non constaret legitimo ipsum docendi præ-
cipiendique jure fungi? idè necesse fuit ejusmodi Petri successo-
rem cognitum fuisse semper, tantam cum certitudine quanta
oportuit, ne de ejus potestate dubitari prudenter posset. Aper-
ta sunt hæc nec tam rationibus confirmanda, quam verbis ex-
ponenda, ut ab omnibus intelligatur iis contradici non pos-
se. Neque hic nobis timendum est, ne quis ad dictam certitu-
dinem novas de Cælo revelationes postulet, quas ut fingere
impietatis est, ita expectare, temeritatis. Divina namque Sa-
pientia, quemadmodum naturalium rerum ordinem, sic ab
initio miraculis condidit, ut deinceps absque miraculis conser-
vaverit; ita Ecclesiam suam magnis ab initio prodigiis, multisque
revelationibus sic instituit, ut eadem non oportuerit futuris postea
temporibus, ad eam regendam gubernandamque innovari. Cum
igitur ad ejus regimen opus fuerit, ut Petri successor à quo re-
genda fuerat, omnibus agnosceretur, is esse debuit ejusmodi,
ut absque miraculis, & novis revelationibus, cuilibet qui eum
nosse vellet manifestaretur. His vero seclusis, non aliter ille
eo quem diximus modo manifestus fieri potuit, quam per hu-
jusmodi indicia, quibus juxta communem consuetudinem, di-
versi potestatis ac dignitatis gradus, inter homines discernun-
tur. Sicut igitur in Republica civili, certi quidam characteres
sunt, & quasi notæ certissimæ Principatus, ex quibus ab iis
qui volunt verus, & legitimus ejus Princeps, agnoscitur, sic
& in Sacra Monarchia, quasdam notas esse oportuit non ob-
scuras, & incertas, sed clarissimas atque certissimas, quas quis-
quis in certam unam personam convenire viderit, dubitare
prudenter nequeat, eam supremum esse Hierarcham, ex divi-
na institutione Petro susceptum, ejusque in sacro Regno suc-
cessorem: adeo ut si quis illum in quem viderit ea signa conve-
nisse ut supremum Pastorem colere, eique obediens esse nolue-
rit, non humano tantum, sed etiam divino judicio rebellio-

a Matth. 28.

b Ex confes-
sione Adversario-
rum. Vide Bos-
suet. lib. 15. Hi-
storiae variatio-
num &c.

nis culpam incurrat. Nihil in hac tota nostrâ ratiocinatione, si cavillationibus & tricis omittis, bona fide res agatur, reperire poterit adversarius, quod jure reprehendat, omnia namque, quæ diximus, ex his quæ antea stabilivimus, & ex illâ divinâ Christi promissione, naturali consecutione descendunt.

Notæ quibus evidenter agnoscitur, in quâ Sede sit successio Petri ex divina institutione.

Nunc ergo videndum superest, quibus quasi notis & characteribus, ejus quem quærimus supremi Pastoris Idæam definiamus. Sed nequis relinquatur cavillationi locus, jam à principio monemus non hic disputari, de aliqua particulari persona, inquirendo, sit in illâ necne successio in locum Petri, sed tantum de Sede, in qua sit illa successio, ut proinde quisquis in illa jure sedeat pro legitimo Petri Successore habendus sit. Atque ideò non hic ea proponemus, quæ supposita divina institutione unius determinatæ Cathedræ, in Petri sedem ejusque successorum, necessaria sunt, ut quis credi debeat in ea legitimè constitutus, sed ea quibus ab omnibus agnoscisci possit, quæ sit illa sedes, quæ ex divina institutione Petro ejusque successoribus tributa est: ita ut quem constet in ea esse legitimè constitutum, eo ipso constet, in Petri locum successisse. Hanc modo sedem his characteribus describemus, ut nemo adversariorum negare audeat, si cui certæ, ac determinatæ Cathedræ eos accomodari contigerit, in eâ esse ex divinâ auctoritate successionem Petri.

Sic enim statuimus eam esse indubitanter Cathedram Petri, & Successorum ejus, in suprema totius Ecclesiæ prefectura, quam qui certo jure tenet, eum constat à fidelibus universis tamquam communem omnium Pastorem coli: negari verò non posse id de illo constare: Primo, si maximi, & præcipui particularium Ecclesiarum Præsides, & Magistri, quorum sensum in his, quæ ad religionem pertinent, cætera fidelium turba sequi consuevit, palam & apertè testentur illam in eo dignitatem esse; atque ideò eidem ab omnibus in iis, quæ sunt ad Deum, obedientiam deberi; & se quoque, quamvis multis amplisque provinciis præsent, eidem subiectos esse. Secundo si pro comperto habeatur in tota Ecclesia, per nullum etsi frequentissimum Præpositorum coetum, decerni quippiam posse, quod vim legis universalis obtineat, uno illo contradicente, & in ejus unius dissensu plus roboris inveniri ad intercedendū decretis, quam in quolibet Sacerdotum consensu, ad ea evincenda: imò nec ullum fieri posse regulariter loquendo, contra voluntatem illius, plenarium totius orbis Concilium, quæcumque in unum Episcoporum multitudo confluerit; omnemque ejusmodi coetum contra ejus voluntatem congregatum, non oecumenicam Synodum, sed Concilium

lium malignantium, à Deo execratum, ab Ecclesia rejectum, nullo jure munitum, nulla potestate armatum, nullis Christi promissionibus fultum, ab iisdem quos antea diximus Ecclesiarum Præsidibus appellari. Tertiò si evidens fiat eos, qui in eadem Sede legitimè constituti fuerunt, quamvis Sanctimonia insignes, & summæ moderationis laude celebratos, agnovisse in se ipsis potestatem illam summam, quam Petro Christus tradidit, eamque sic adhibuisse, ut non tantum ex charitate monere; sed etiam ex potestate præcipere soliti sint: nullumque fuisse causarum genus, aut personarum gradum, modo ad Ecclesiæ tribunal pertinerent, etiam in remotissimis à sua diœcesi provinciis, in quo non illi jus suæ potestatis ostenderint. Hæc inquam omnia, si constet in unam certam Sedem convenire, aliundè verò demonstretur tantam hanc amplitudinem potestatis, nullis humanis legibus illi traditam esse, evidentissimum fiet; hanc esse illam Sedem, in quâ semper Ecclesia agnovit stabilitum esse divinitus Primatum Petri, atque idè quisquis illam jure obtineat, eum esse in administratione totius Ecclesiæ B. Apostoli successorem.

Jam igitur ventum est ad supremum propositæ inquisitionis gradum, ubi quærendum erat an aliqua Sedes in Ecclesia reperiat, cui omnia nuper proposita congruant. Sed antequam ulterius pergimus, & demonstrare incipimus, ejusmodi Sedem reperiri, eamque esse Romanam: primò monendi sunt adversarii, ne exigant, ut in uno quolibet eorum qui Sedem illam obtinuerunt, omnia simul quæ prædiximus, singulariter demonstrantur: hæc enim aperta nimis fuerit, & putida cavillatio. Cum notum sit eorum multis defuisse, qui scriberent ab illis gesta, multis occasionem aut tempus gerendi, quæ scriberentur. Meminisse eos oportet, omnia ea quæ alicui convenire constiterit, ratione solius officii quod obtinet, communia omnibus fieri, quibus idem officium legitimo successione ordine commune fuerit. Atque ideo quidquid juris obtinuisse viderimus complures eorum qui Romano Episcopatu sunt functi: si constet id eos nullo alio titulo, quam Episcopatus illius obtinuisse, fateri debent idem ad cæteros eorumdem præcessores, ac successores extendi.

Deinde ab illis postulamus, ut ab initio profiteantur se, si verè viderint omnia illa Romanæ Sedi convenire, apertè & ingenuè concessuros, eam unicam illam esse, & solam Cathedralam, quam teste Cypriano ut Ecclesia una manifestaretur, divina Christus autoritate disposuit, & quisquis illam jure obtineat, eum legitimum esse successorem Petri in totius Ecclesiæ primatu; seque conclusos undique, nullamque sibi fuisse relictam ex pluribus, in quas se hætenus conjecerunt, ut eluderent testimonia antiquitatis. Nullo enim modo contingere potuit, ut omnia illa quæ diximus, in unam Sedem convenirent, nisi in illa fuisset semper Successio Petri. Quamobrem si bona fi-

de litem hanc intentasse Romano Episcopo videri volunt, non ut nos dicimus ex libidine infrunitâ licētiae, sed ut ipsi jactant studio Christianæ libertatis, pacisci nobiscum debent, se modo viderint in ejus sede eam, quam proposuimus supremæ potestatis imaginem, deposita contentione, veneraturos in illo Petri Apostoli Successorem in supremo totius Ecclesiæ Pontificatu, vel si hoc recusant, fateantur aliquando veritatem, & si apertam viderint amplecti nolle.

§. I V.

Notas iam ex-
positas Roma-
næ Sedi conve-
nire demonstratur.

Huc ergo tandem rem adduximus, ut si demonstraverimus habea, quæ vera sit Ecclesiâ Christi Romanæ Sedis Episcopum pro Christi in terris Vicario, summoque totius Ecclesiæ Pastore coli, idque non ex humanâ lege, & hanc præsentem controversiam, & aliam quamlibet de fide motam amputemus. Quoniam verò dant adversarii sex aut saltem quinque primis sæculis post Christum natum, fuisse in mundo veram Ecclesiam Christi, si ostenderimus omnes mundi Ecclesias, quæ Catholicæ sunt habitæ, sex illis aut quinque sæculis apertissimè professas esse Primatum potestatis in Episcopo Romano collocatum, omninò demonstraverimus Romanæ Sedis Episcopum, ab ea quæ vera sit Ecclesia Christi pro ejus Vicario in terris, & totius Ecclesiæ Pastore coli. Ad illud verò demonstrandum per quatuor illos characteres, quos paulò ante proposuimus tria potissimum documentorum genera ex illis temporibus proferemus. Quorum primum complectetur dicta Sanctorum Patrum, qui ea ætate floruerunt: alterum eorumdem Acta: tertium denique dicta simul & acta Romanorum Episcoporum, qui eorundem Patrum temporibus Ecclesiæ præfuerunt.

Primo ex
dictis Græcorum
Patrum.

a Ejus epist. ad
Polyc. ex S. Hieronym. lib. de
script. Eccl.

b Euseb. iib. 3.
hist. cap. 16.

Atque ut à primo genere incipiamus, primò Græcorum, ac postea Latinorum Patrum Scripta delibabimus. Principem inter Græcos non minùs ætate quàm dignitate locum obtinet Ignatius Martyr, qui Christum in Terris vidit (*a*), Apostolorum Discipulus fuit, & tertius à Petro Antiochenam Ecclesiam rexit (*b*). Hic cum duceretur ad mortem, pro Christi nomine scripsit ad Romanos Epistolam illam, quam ejus esse nec Adversarii negant, & in ea bis Ecclesiam Romanam in ipso titulo *Præsidentem* appellavit. *Ecclesie*, inquit, *dilectæ, & illuminatæ, quæ præsidet in loco Romanæ Regionis dignè ordinatæ castissimè prædens in cbaritate*. Quid, quæso, indicant in illo titulo voces præsidendi, & præsentis græcè *προνειναι*? quàm illis intelligentiam applicant Adversarii? Etenim in sensu obvio, quem prima fronte in omnium aures mentesque transmittunt, curam, & potestatem sonant, nec vero qui Ecclesiam Romanam sine ullo additamento præsentem dixit, ad certam aliquam Orbis partem jus potestatis illius limitavit. Quid quod hoc nomine

Ignatius

Ignatius idem solam Romanorum Ecclesiam salutavit? quantum hoc indicium est illi soli ejusmodi titulum convenire? Nam cur ille scribens ad alias quinque diversas Ecclesias nulli earum hunc titulum adscripsit? non Ecclesiae Smyrnarum, non Philadelphiae, quamvis ambae praeclarae, & ab Apostolis institutae, non Ephesiorum, quamvis haec Asiae Princeps esset, & in ea Joannes Apostolus ferè usque ad illa tempora Episcopatum gefisset (c)? Quod si soli Romanae Ecclesiae praesidentis titulus congruit, quamnam aliam hujus causam esse dicemus, praeter primatum illum, quem defendimus, in Episcopo illius à primis usque saeculis agnitum?

Proximus ab Ignatio Dionysius est, non ille Areopagita, sed alter Corinthius in dimidio secundi Saeculi doctrinam simul, & Religione florens: (d) ejus quae fuerunt Epistolae ad Ecclesiam Romanam! quibus in his laudibus effert Sotherem illius Episcopum! quam clarè ipsum Graecorum quoque suorum Patrem agnoscit! ut commendat antiquam Romanorum Episcoporum consuetudinem providendi Ecclesiis omnibus, naturae usibus necessaria! Quantam etiam laude, vel potius veneratione prosequitur epistolas Romani Episcopi: ut prorsus videatur, non aliter eas ac Summi Pastoris monita, proximèque ab Apostolicis Scriptis in pretio habere: hoc ut minimum concedi debet, non potuisse Dionysium de iisdem epistolis honorificentius loqui, si eas habuisset ut Scripta supremi totius Ecclesiae Gubernatoris: inquit enim: *Hodie sacrum diem Dominicum celebravimus, in quo vestram epistolam quod nos ad studium pietatis cohortaremur, legimus, quam etiam semper, sicut etiam priorem nobis à Clemente missam, ad nostram institutionem legere solemus.*

Levia haec fortassè videbuntur Adversariis: neque verò contendimus ea plus esse quam quaedam, nec satis altè impressa vestigia, vestigia tamen Romani Pontificatus, in illa remotissima antiquitate, inter rudera praeclarissimorum operum, quae injuriâ temporis interierunt adhuc extantia. Sed ut illis satisfaciamus, graviora istis, & plus etiam quam fortè vellent afferemus. Irenaeus ejusdem secundi Saeculi Author, Discipulus Polycarpi, qui à Joanne Evangelista in re Christiana fuerat institutus, quale scripto testimonium dedit de Pontificia Romani Episcopi potestate! Scribebat ille contra multiplices (e) haeresum Sectas, ætate suâ vel ortas, vel propagatas, easque omnes hoc uno, & solo argumento profligandas asseruit, quòd Ecclesiae Romanae traditioni demonstrarentur oppositae. *Ad hanc enim, sunt illius verba, propter ejus potentiorum Principatam necesse est, omnem convenire Ecclesiam, hoc est, eos, qui sunt undique fideles.* Unam modò rem petimus ab Adversa-

c Polyc. epist. ad Viêt. apud Euseb. lib. 5. Hist. cap. 23.

d Euseb. lib. 4. hist. c. 22. Apud vos is mos jam inveteravit, ut omnes fratres variis officiis beneficiis: & Ecclesiis per multis, quae in quaque civitate sunt vitae mittatis subsidia. Sic planè non solum egentium sublevatis inopiam, verum etiâ fratribus qui sunt ad metalla damnati opem feritis sicque per ea beneficiis subsidia, quae iam à primis Ecclesiae vestrae iactis fundamentis, passim mittere consuevistis; cum sitis Romani Romanorum consuetudinem à Patribus traditam sedulo observatis, quam quidem certè beatus Sother vester Episcopus, & haecenus custodivit diligenter, & mirum in modum suo propenso studio adauxit: idque non modo opes in Sanctos reficiendos destinatas benigne subministrando, verum etiam fratres, ad ipsum adventantes tamquam Pater indulgens, & clemens in liberos, beato ac pio sermone ad virtutem excitando.

E 2

riis,

e Lib. 3. cap. 3. Maxima, & antiquissima, & omnibus cognita, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro, & Paulo Roma fundata, & constituta Ecclesia, eam quam habet ab Apostolis traditionem, & annuntiatam hominibus fidem per successiones Episcoporum pervenientem usque ad nos, indicantes, confirmantes omnes eos, qui quoquo modo, vel per sui placentiam malam, vel vanam gloriam vel per cecitatem, & malam sententiam praeterquam oportet colligunt. Ad hanc enim ecclesiam, &c.

riis, eamque facillimam, ut nempè concedant gravissimum illum Ecclesiæ Patrem, tam multis laudibus ab omni antiquitate, tum ob eximiam pietatem, tum ob singularem doctrinam ornatum, non fuisse hominem ineptissimum, ac prorsus fatuum. Hoc si dederint de Irenæo, quod negare non possunt, vel solo illius testimonio præsens hæc controversia, & cum ea cæteræ definiuntur: mittimus enim magnificos illos, maximèque splendidos titulos, quibus Romanam Ecclesiam commendavit. Illud præcipuè consideramus, quòd Valentinus omnes, Marciones, Basilides, hisque similes Hæresum duces, solius Romanæ Ecclesiæ traditione confundi, hoc est, erroris ac falsitatis palam, & manifestè coargui prædicat: propterea quòd *ad hanc Ecclesiam necesse sit omnem convenire Ecclesiam, hoc est, eos qui sunt undique fideles, idque ob potentiorē principalitatem.* Non dum quærimus, quid verba ista significant; illud antea notari volumus, quidquid significant, illud omnibus omnino Christianis, Irenæi temporibus fuisse notissimum: etenim si secus erat, quomodo, nisi ineptè, & fatuè hoc Irenæus utebatur ad manifestè redarguendas Hæreticorum illorum impietates? Necessarium igitur esse Christianis cum Romana Ecclesia conjungi, & in ea potentiorē quamdam principalitatem inveniri, ex qua talis necessitas nasceretur, notius erat inter fideles, quàm ridiculas illas Hæreticorum fabulas, de Æonibus, de duobus principiis boni ac mali de umbratili Christi carne, contrarias esse veritati Christianæ. Nisi enim hoc ita fuit, quis, quæso, videbitur Irenæus, cum ex illa necessitate conveniendi ad Ecclesiam Romanam, fidelibus universis redarguendas erroris proponat nugas, & deliria illa, somnia ebriosorum potiùs quàm meditationes hominum? An non illi responderi potuisset faciliùs apparere Christianis illa Hæreticorum dogmata, figmenta esse non revelatæ solùm doctrinæ, sed etiam naturali rationi, magna ex parte contraria, quàm esse in Ecclesia Romana potentiorē principalitatem, ex qua necesse foret omnes ad eam convenire Ecclesias, atque ideo ipsum ridiculè ratiocinari? Quod si nè ipsi quidem Adversarii suspicari audent, Irenæum in causa fidei defendenda, adeò turpiter esse prævaricatum; fateri debent, fuisse ejus temporibus rem certissimam, atque omnibus notam, necessitatem illam omnium Ecclesiarum conveniendi ad Ecclesiam Romanam, & potentiorē ejus principalitatem, ex qua eadem necessitas oriebatur.

Restat ergo ut videatur, quam necessitatem conveniendi ad Ecclesiam Romanam, & quam hujus Ecclesiæ principalitatem, maximus ille Fidei Propugnator significaverit. Sed in hac inquisitione vix ulla superest difficultas: est enim unicuique manifestissimum, Irenæum ibi loqui voluisse de necessitate conveniendi cum Romana Ecclesia in professione ejusdem fidei, sumendique ex ea credendi regulam; hæc quippe una necessi-

tas

tas ad eam conveniendi, apta erat ad confundendos eos qui quomodò, vel per sui placentiam malam, & vanam gloriam, vel per cæcitatem, & malam sententiam, præterquàm oportet colligunt; atque ideò potentior illa principalitas, ex qua talis necessitas oriri dicitur, non aliud intelligi potest, nisi cura omnium Ecclesiarum, Romano Episcopo divinitus imposita. Nam juxta divinam institutionem docendi, regendique officia, in Christi Ecclesia conjuncta sunt: quamobrem sicut ex eo quod in qualibet Ecclesia particulari quis habeat non ex delegatione, sed ex officio munus docendi fideles, legitimè infertur, in illa ad eundem etiam pertinere potestatem gubernativam; ita ex eo quod aliquis sit à Deo constitutus Magister, & Doctor omnium in Ecclesia universali, evidenti consecutione colligimus, eundem etiam institutū in ea Rectorem universorum. Cum igitur obligatio, & necessitas omnibus imposita sumendi Fidei doctrinam ab Ecclesia Romana, manifestè supponat in ejus Episcopo munus & officium docendi universos, quomodò eā datā, negari potest Romano Episcopo jus, & potestas omnium gubernativa? Si igitur, ut Irenæus declarat, etiam in illo secundo sæculo quotquot erant fideles ubique Terrarum noverant Christi doctrinam à Sede Romana petendam esse, norant etiam ejusdem Episcopum pro communi omnium Pastore haberi oportere, atque ideò potentior illa principalitas Romanæ Ecclesiæ, quam commemorat Irenæus, non aliud erat quàm suprema potestas Romano Pontifici divinitus data, ad totius Ecclesiæ gubernationem. Dicent fortè ideò traditionem Romanæ Ecclesiæ, aliarum Ecclesiarum traditioni præponi, quod hanc illa à duobus Apostolorum Principibus accepisset. Sed præterquamquod aliæ multæ erant Ecclesiæ, quas iidem fundaverant, & in fide instituerant, ut idem Irenæus eodem in loco commemorat, adhuc ejus verba non patiuntur eam necessitatem in id solum refundi: expressè enim docet, omnem Ecclesiam ad Romanam convenire debere, ob potentiores ejus principalitatem, quæ in aliis Ecclesiis quamvis initium sui ad eosdem Apostolos referentibus non extabat. Atque ideò etsi multæ ex illis Apostolicam traditionem adhuc integram custodirent, ac proindè illarum autoritate uti posset, ad Hæreticorum insanias confutandas, eosque apertè revincendos: nihilominus solam Romanæ Ecclesiæ traditionem adhibere se velle dixit, non ob id solum quod hæc sicut aliæ intemerata duraret; sed quia cum notum omnibus esset, ad eam fideles universos convenire debere ob potentiores ejus principalitatem, statim appareret, quidquid illius traditioni contrarium demonstraretur, Evangelicæ veritati sine ulla dubitatione demonstrari contrarium; nec posse Hæreticos adversus argumentum ex ea desumptum illud objicere, quod teste Tertulliano (f) adversus aliarum Ecclesiarum traditionem objiciebant, nempe Apostolos non omnia proposuisse quæ à Christo didicerant, nam ut

semel

semel constitisset ex divina institutione credendi regulam ex Romana Ecclesia sumendam, quidquid ad speciem habere poterat, illa responsio manifestè dissolvebatur, & ex eo tantum quòd illa dogmata Romanæ regulæ non congruerent, aliena à fidei norma deprehendebantur.

g In Chron.
ad ann. Chr. 44.

b Lib. de Syn.

i Estat apud
Soz. lib. 3. c. 9.
K In carm. de
vitâ suâ.

Nunc tertii sæculi Græcos prætermittentes, quos in secundo documentorum genere proferemus, eos audiamus qui flourerunt in quarto. Eusebius, qui narrans adventum Petri in Urbem Romam, appellat eum *Christianorum Pontificem Primum* (g) hoc titulo & Successores ejus pollicetur in eodem Pontificatu; cum ergo deinceps Petri Successores nominat, suo quemque ordine, in Episcopatu Romano, & si non addat, tamen intelligendum præbet, à se non solius Romæ Episcopos, sed Pontifices quoque Christianorum enumerari. Athanasius (b) in Arrianos acerbè invehitur, propter ea quæ contra Liberium Episcopum Romanorum crudeliter gesserant, hoc eos præcipuè vituperans, quòd *reverti nihil fuerint, quòd Thronus ille Apostolicus sit, nec recordati, ante illos Apostolicos viros nominasse*: quæ cum diceret: alludebat ad epistolam Arrianorum (i), in qua dixerant, Romanam Ecclesiam domicilium esse Apostolorum. Gregorius Nazianzenus (k) *Veterem*, inquit, *Romam rectam fidem nunc & olim retinere sicut universorum præsentem decet*. Nec suspicamur dicturos hinc Adversarios veterem Romam universorum Præsentem dici, quòd caput esset Imperii; nam præterquamquòd nihil hoc pertinebat ad illam laudem, quâ Gregorius ornabat Romam, neque tunc temporis verum erat, eam sæculari Imperio universorum præsentem esse, cum jam aliò Imperatores aulam transfuissent.

m Paulo post
initium. Audio
edictum esse
propositum, &
quidem perem-
ptorium: Pon-
tifex scilicet.
Maximus Epi-
scopus Episco-
porum edicit;
ego fornicatio-
nis, & mæchie
crimina pœni-
tentia fuentis
remitto.

Quintum Sæculum, ne nunc de oecumenicis Synodis dicamus, quæ paulò post proferentur, quam palàm professum fuerit potentiorum Romani Episcopi principalitatem, testes habet inter cæteros, Joannem Chrysostomum, Theodoretum, ac Sozomenum, sed eorum testimonia in documento historico recitabimus; ubi & cæteri Græci Patres audientur non minus verbis scriptis, quam rebus gestis, communem totius Orientis persuasionem de summâ in omnes Ecclesias Romani Episcopi potestate confirmantes. Tempus est enim, ut audiantur etiam Latini. Antiquissimus post Apollonium, & Victorem, quorum scripta perierunt, est Tertullianus. Hic ut omnes norunt, postquam multa pro Catholicâ Religione egregiè scripsit, Montanistis adhæsit; & ut vulgò creditur odio Romanorum. Verùm etsi plura doceret, quæ ab Episcopo Romano, palàm & exertè tamquam hæretica damnabantur, Primatum tamen illius, summamque in Ecclesia potestatem, etiam Montanista confessus est, etiam in illo opere de pudicitia, quod adversus illum præcipuè scripsit, ibi enim ipsum describens *Pontificem Maximum*, (m) & *Episcopum Episcoporum* nominat. Nec

re-

refert, si quis dixerit, his illum nominibus per irrisionem à Tertulliano appellatum; hoc enim saltem habebimus: ejusmodi titulos à temporibus Tertulliani, Romano Episcopo fuisse proprios. Cum enim de illo intelligi dicta vellet, quæ dicebat; nec aliud illum, quam Pontificem Maximum, & Episcopum Episcoporum nominet, necesse est, ut exploratum habuerit his illum nominibus, satis omnibus indicari: hoc autem non fuisset, si ea ipse non ex usu communi accepta, sed recenter de suo cusa protulisset. Quid quod in eodem opusculo, licet ut Montanista negaret Episcopo Romano potestatem remittendi peccata, tamen ut Christianus, qualis haberi volebat, potestatem regiminis non negabat? eum namque reprehendens, quod peccatorum remissionem poenitentiam functis promiserat. *Disciplina*, inquit, *soli officia sortitus es, nec imperio præsides, sed ministerio*. Vident profectò adversarii potestatem jurisdictionis ad externum Ecclesiae regimen, qua vice Christi dicimus à Pontifice Ecclesiam universam gubernari, non negatam à Tertulliano, sed aperte concessam: quid enim aliud est Romanum Episcopum sortitum esse officia disciplinae, & præsidere ministerio? Quod autem hujusmodi officia disciplinae, & ministerium præsidentis, non arctaverit ad solam Diocesim Romanam, sed extenderit ad Ecclesiam universam, de quo fortè litem movere poterant Adversarii, in documentis historicis apparebit, ubi idem Tertullianus, & tunc etiam Montanista, audietur expressè confitens, in potestate Romani Episcopi fuisse, Montanistas in ultimâ Asiâ damnatos ab illarum Provinciarum Episcopis, Ecclesiae restituere. Huc accedit, quod illam ipsam potestatem remittendi peccata sic impugnat, ut tamen ingenuè fateatur eam in Romano Episcopo à Catholicis omnibus agnosci, (n) & se quoque cum iisdem antea cognovisse. Nec verò prætereundum, quod sibi objicit propè finem ejusdem libri, (o) verba Matth. 16. *Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam* &c. Quæ sunt à nobis tamquam primum Romani Pontificatus fundamentum proposita. Hoc enim indicio est a primis sæculis, quando illius Evangelici Textus interpretatio, ab Apostolis tradita recens erat, & omnium memoria fideliter servabatur, Doctores Catholicos consuevisse vim illius, ad Romanos etiam Episcopos, Petri Successores extendere.

Post Tertullianum, Cyprianus audiatur, qui Africanam Ecclesiam, doctrinâ non illo minùs, sanctitate multò amplius illustravit. Hujus & multa, & præclarissima sunt de potentiore Romani Episcopi Principalitate Testimonia, sed ad præsens institutum pauca de pluribus collegisse sufficiat. Et primum quidem sumendum est ex libro, quem inscripsit de Unitate Ecclesiae, ubi multa præloquutus de Petri Cathedrâ, quam unam esse in Ecclesiâ docuerat: hæc addit, quibus non videmus, quid ad præsentem causam desiderari expressius queat.

Quid

n Lib. de pudic.

o De tua nunc sententia quaero, unde hæc iussisse Ecclesiae usurpes? si quia dixerit Petro Dominus Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam &c.

• Epist. 55. in
codice Pame-
liano.

p Epist. 45.

q lib. 2. contra
Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

lib. 2. contra

Parment.

Qui Ecclesiæ renititur, & resistit; qui Cathedram Petri, supra quam Ecclesia fundata est deserit in Ecclesia se esse confidit? Vident Adversarii, quæ sit vis hujus interrogationis; per eam nempe affirmari, tamquam rem prorsus certam, minimèque dubiam, ad Christi Ecclesiam pertinere non posse, Romanæ Cathedræ desertores. Nam quod ibi Petri Cathedram, Romanam nominet, nec ipsi dubitant, nec quemquam ipse patitur dubitare: qui ad Cornelium Pontificem scribens (o) de Fortunato, & Felicissimo Clericis Africanis, in Affricâ damnatis, & Romanam Sedem appellantibus. *Navigare, inquit, audent ad Petri Cathedram, & ad Sedem principalem, unde unitas Sacerdotalis exorta est.* In quo testimonio illud etiam epitheton *Sedis Principalis* Romanæ Cathedræ adjunctum, animadversionem postulat: præfert enim idæam potentioris ejus principalitatis, quam ante annos circiter septuaginta, omnibus hæreseum monstris Irenæus opposuerat. Idem ille Cyprianus, quem tamen audent adversarii suum facere, eam Romanam Cathedram unius Ecclesiæ caput, [p] & Catholicæ unitatis fontem, & matricem appellavit.

Tertiùs ex eadem Affricâ occurrit testis, Optatus Episcopus Melivitanus, qui contra hæreticum Parmenianum hoc præcipuè argumento catholicam veritatem tuebatur, quod eam Romana Sedes, in qua ex ejusdem hæretici confessione, successio erat Apostoli Petri, teneret (q) *Cathedra*, inquit, *una est, & negare non audes, scire te Petro primum in urbe Romæ Cathedram esse collatam, ubi sederit omnium Apostolorum Caput Petrus, inde Cephas appellatus, in quo uno Cathedræ unitas, ab omnibus servaretur, ut jam Schismaticus, ac peccator esset, qui contra singularem Cathedram alteram collocaret.* Ergo *Cathedra una est, in qua sedit primus Petrus, succedit Petro Linus, Linus Clemens &c.* Vident Adversarii in quarto sæculo, quo scripsit Optatus, non Catholicis modo sed & pertinacissimis hæreticorum, rem fuisse constantissimam, atque adeò inter Christianos vulgatam, successionem Romani Episcopi, in summam Petri potestatem, ut nec ab illis quorum maximè eam non esse intererat, negaretur. Vident illis quoque temporibus, usos esse SS. Patres tamquam argumento certissimo, ad revincendos hæreticos, secessione ipsorum ab Ecclesiâ Romanâ, quod evidenter ostendit, fuisse omnibus persuasum, ad Christi Ecclesiam non pertinere, qui se à Petri Cathedra separavissent.

Quartus ex Africana Ecclesia producit Augustinus, cujus vel sola autoritas pluri esse debet adversariis, si sapiunt, quam mille Calvinii, & decies mille Lutheri. Ille clarissimè dixit [r] *In Ecclesia Romanâ semper Apostolicæ Cathedræ viguisse Principatum*, & alio in loco (s) neminem nescire affirmavit, Principatum illius cuilibet esse Episcopatu præferendum: idem sæculorum omnium consuetudinem sequens Romanam Sedem,

r Epist. 162.

s Lib. 2. Bap.
11.

dem, non alio quam Apostolicæ Sedis nomine significavit (1) quo nomine usos fuisse tum Græcos, tum Latinos Ecclesiæ Patres ad Sedem Romanam significandam adversarii non ignorant. Hoc autem apertissimè indicat, illud ita proprium huius Sedis fuisse ut alteri commune non fuerit: quamvis enim, & aliæ Sedes ab Apostolis institutæ dicerentur quandoque Apostolicæ, semper tamen addebatur nomen civitatis, in qua erant erectæ, ut diceretur e. g. Apostolica Sedes Hierosolymitana, vel Antiochena, sive Ephesina. Apostolica vero Sedes omisso nomine Civitatis sola Romana dicebatur: ideò scilicet quod illæ Apostolicæ dicerentur ob ipsarum institutionem; Romana verò non ob id solum, sed præcipuè ob Apostolicam potestatem ipsi traditam: quamobrem quia institutio Apostolica, multarum erat Ecclesiarum, ut significaretur, de qua Ecclesia sermo esset, non sufficiebat earum aliquam Apostolicam dicere, sed nomen Civitatis ad quam pertineret, adjungi oportebat: contra verò quia Potestas Apostolica soli Romanæ Sedi concessa fuerat, ideo cum Sedes Apostolica sine adjuncto nomine Civitatis nominaretur, satis intelligebatur, sermonem fieri de Romanâ. Sed quod attinet ad Augustinum, alia longè plura ex illo afferri possent, verùm ea documentis historicis inferemus.

Interea satisne ista sunt Africanæ Ecclesiæ, pro causa nostra testimonia, an plura adhuc postulant adversarii? Audiant igitur Eugenium (u) qui Romanam Ecclesiam Caput, & Matrem omnium Ecclesiarum appellat. Audiant Capreolum, (x) qui Ephesinam synodum obsecravit, ne Apostolicæ hoc est Romanæ Sedis decreta, quibus hæresis Pelagiana extincta fuerat, in examen vocarent. Audiant Fulgentium (y) qui Romanam Ecclesiam Mundi Cacumen confessus est, & secum cogitent tres hos fuisse gravissimos Ecclesiæ Carthagenensis Antistites. Audiant etiam Facundum Hermianensem, (z) ejusdem Africæ Episcopum Justiniano Imperatori de Vigilio Romano Pontifice scribentem. *Ille in defensionem Paternæ sententia primam accepit, & maximam potestatem: nec aliquid contra veritatem, sed pro veritate plus cæteris suis Consacerdotibus potest.*

Quod si nec ista illis sufficiunt, ut aliquando fateantur in Ecclesia Africanâ primis Ecclesiæ Sæculis, Potentiorum Romani Episcopi Principalitatem, & à Patribus prædicatam esse, & à Fidelibus creditam; Africanam ipsam Ecclesiam in plenariâ Synodo congregatam producemus. Bis illa vivente Augustino, per hunc ad Romanum Pontificem litteras dedit, semel in Concilio Milevitano, sexaginta Episcoporum, iterum in Carthagenensi Episcoporum sexaginta septem: in utrisque sive argumentum illarum, sive modus & forma inspiciatur, expressa confessio est, Romani Primatus, non illius tantum quem in solo quodam honore, constituunt adversarii, sed ejus

1 Epist. 90. &
Serm. 2. de Ver-
bis Dom. & ali-
bi sæpius.

u Apud Viâ.
Vit. de perfec.
Vand. l. lib. 2.
x Epist. ad Sy-
nod. Ephes. ex-
cat. in actis Syn
Eph. p. 2. act. 1

y De Incarn. &
gratia c. 11.

z Lib. 2. c. 1

Int. epist.
Aug. 90.

Inter Aug.
epist. 92.

c Totius Orbis
Christiani Ca-
put, Romanam
Ecclesiam, atq;
illam sacrosan-
tam fidem de
postolorum ne
turbari sineret,
obsecranda fuit
Clementia ve-
stra.

d Orat. de Ex-
cessu Satyri.
Advocavit ad
se Satyrus Epi-
scopum
percontatusque
est ex eo, utrum-
nam cum Epi-
scopis Catholi-
cis, hoc est cum
Ecclesia Roma-
na conveniret.
e Epist. 81.

quem nos statuimus in verâ, & maximâ potestate. Illæ enim litteræ Melivetanæ ad Innocentium I. Hoc habebant exor-
dium, (a) *Quia te Dominus gratiæ suæ præcipuo munere in Se-
de Apostolicâ collocavit, talemque nostris temporibus præstitit, ut
nobis potius ad culpam negligentia valeat, si apud tuam venera-
tionem, quæ pro Ecclesia suggerenda sunt tacuerimus, magnis pe-
riculis membrorum Christi Pastoralem quæsumus diligentiam,
adhibere digneris.* Clariora sunt hæc, quam ut ulla indigeant
explicatione; nam præter quamquod Innocentius dicitur in
Sede Apostolica præcipuo Dei gratiæ munere constitutus;
quid erat quæso cur metuerent Africani Patres negligentia
culpam si omisissent ad eum referre, quæ pro Ecclesiâ sugge-
renda videbantur, nisi pro certo habuissent ad Romanum
Episcopum curam totius Ecclesiæ pertinere, atque ideò tam-
quam ad supremum Christi in terris Vicarium, graviora quæ-
que negotia in hoc spirituali Christi Regno incidentia deferri
oportere? Quid quod subjungunt post ea, quæ proposuimus,
spem sibi esse, ut Pelagiani quorum pertinaciam, nec Palesti-
næ, nec Africæ concilia fregerant, ejus auctoritati subjiceren-
tur? Unde enim hanc spem conceperant, nisi in uno Episcopo
Romano plus fuisset auctoritatis, quam in quolibet Provin-
ciali, vel Nationali Concilio? Mittimus hic epistolæ [b] alte-
rius ex Synodo Carthaginensi ad eundem Innocentium datæ,
verba referre: quod cum idem penè fuerit utriusque argu-
mentum; forma etiam descriptionis in utrâque est propemodum
eadem. Sed de Africa hætenus.
Dicendum nunc est & de Ecclesiis Italiæ; nam quamvis il-
larum testimonia ob jus Italici Primatus Romanæ Sedi attri-
butum, suspiciosa videri possint, quasi periculum sit, nè Itali
Capiti suo blandientes, ampullosius de illo loquuti fuerint,
quàm veritas pateretur, si tamen testium, quos producemus
expendatur auctoritas, nemo non viderit eos omni exceptione
maiores habēdos esse. Et ut de aliis taceatur, eritnè quispiā, cui
dubiæ fidei videatur Ambrosius? Ille nē in gratiam Romani Epi-
scopi veritatem prodiderit, qui se pro Domo Israël etiam adver-
sus maximas Sæculi potestates constantiâ Sacerdotali murum
opposuit? Hic tamen talis ac tantus Ecclesiæ Pater, de quo
quispiam jure dubitet, doctrinā nē magis, an sanctitate Eccle-
siam illustraverit; hic inquam in Concilio Aquileiensi (c) Gra-
tianum Imperatorem alloquens, coram multis Episcopis Ro-
manam Ecclesiam, non totius Italiæ solū, sed totius Orbis
Caput appellavit. Idem apertè professus est extra communio-
nem Romani Episcopi, neminem censeri posse Catholicum (d).
Ad Syricium verò Romanum Pontificem scribens, cui dubium
reliquit quo ipsum haberet loco? *Recognovimus, inquit, (e) Lit-
teris Sanctitatis Tux boni Pastoris excubias, qui fideliter com-
missam tibi januam servas, & piā sollicitudine Christi ovile custo-
dias, dignus quem oves Domini audiant & sequantur, cui epi-
stolæ*

stolæ præter Authorem ejus Ambrosium novem alii Italorum Episcopi subscripserunt.

Huic addi posset Author Commentariorum in Epistolas Pauli, quæ inter Ambrosii Opera recensentur, quamvis enim ille catholicus fortè non fuerit, quem suspicati sunt aliqui fuisse luciferianum, ad ostendendum tamen, communem illis temporibus de Primatu Romano Christianorum sensum, eò plus habuit authoritatis, quò magis erat à sententia Romanæ Sedis alienus: quisquis tamen is fuerit, qui certè in quarto Sæculo fuit, hæc verissimè scripsit: (f) *Cum totus Mundus Dei sit, tamen Domus ejus Ecclesia dicitur, cujus hodiè Rector est Damasus. S. Petrus Chrysologus, insignis ille Ravennatensis Ecclesiæ Antistes, Eutycheti rescribens, auxilium ejus in pessima causa imploranti: In omnibus, inquit, (g) hortamur te Frater honorabilis, ut his quæ à Beatissimo Papa Romanæ Civitatis præscripta sunt obedienter attendas; quoniam B. Petrus, qui in propria Sede & vivit & præsidet, præstat quærentibus fidei veritatem.*

Cui Provinciæ Hieronymum adscribemus? Illyrico, quod ipsū genuit? an Italiæ, quæ in Christum regeneravit? an Græciæ, quæ litteris auxit? an Palæstinæ, quæ ipsū diutiùs omnibus, & usque ad mortem detinuit? An veriùs ille universo Terrarum Orbi vindicandus, à quo tanquam communis Magister omnium & auditur, & colitur? Illius verò de Primatu Romano testimonia tam clara sunt, atque expressa, ut etiam Erasmus (h), quem Adversarii nunquam dixerint Romani Episcopi paravitum, sit ingenuè confessus, videri sibi, Hieronymum asserere, eidem Episcopo omnes ubique Gentium Ecclesias esse subiectas. Et quidem hanc ab illo confessionem, evidentiam veritatis extortam, nemo inficias iverit, qui sanctissimi illius Patris epistolam legerit, ad Damasum Papam, hæc enim est quæ de sententia Hieronymi persuasit Erasmus: scripsit illam ab ultimo Oriente (i) ut à Damaso sciret, quid in ea tunc temporis Latinos inter, & Græcos nobili controversiâ, de tacendis, aut dicendis tribus hypostasibus teneri oporteret: in eadem primò dicit, terreri se magnitudine Romani Episcopi, sed tamen ejus humanitate invitari, deinde ovem se ejus profiteretur, ac subindè neminem se post Christum Ducem sequi affirmat, nisi Romanum Antistitem, eum Petri Cathedram obtinere, supra quam sciret Ecclesiam esse fundatam, extra ejus communionem nullam esse salutem, mox audaciùs assurgens de tribus, qui eodem tempore erant in Ecclesia Antiochena Pontifices loquens: Non, inquit, novi Vitalem, Meletium respuo, ignoro Paulinum, quicumque tecum non colligit, spargit, hoc est, qui Christi non est, Antichristi est. Sistant hic Adversarii, seriòque cogitent, quàm ab ipsorum distet opinione Hieronymus: ipsi dicunt eos qui cum Pontifice faciunt, esse Antichristi: at ille Antichristo deputat omnes qui à

Bellarmin. lib. de
Script. Eccl. in
Ambr.

f In cap. 3. 1.
ad Tim.

g Ep. ad Euth.
in Conc. Chalced.

h In notis ad
Epist. mox citandam.

i Num. 57.

Romano Episcopo separantur. Post tam illustre Hieronymi testimonium possumus cœtera quæ idem plurima dedit pro nostra causa prætermittere studio brevitatis.

Ennodius Diaconus, & postea Ticinensis Ecclesiæ Episcopus, communem omnium sæculorum de Primatu Romano sententiam his verbis expressit: (k) *Sanctorum voce patet Pontificum dignitatem Sedis Apostolicæ factam toto Orbe venerabilem, dum illi quidquid fidelium est ubique submittitur, dum totius Corporis Caput esse designatur.*

Calliodorus, quem & dignitas Senatoria, & Summa Religio ab omni adulationis suspitione liberat, ad Joannem Papam (l) *Vos speculatores Christiano Populo præsidetis, vos Patris nomine universa dirigitis.*

Eulalius Episcopus Syracusanus in quarta Romana Synodo sub Symmacho palam dixit: (m) *Apostolicæ Sedis Præsulem, prærogativâ B. Petri Apostoli, meritis per universum Orbem Primum obtinere Sacerdotii, & Statutis Synodalibus præbere firmitatem.*

Ad Gallicanam Ecclesiam veniamus, Prosper Aquitanus (n) de Pelagiana Hæresi metricè scribens,

*Pestem, ait, subeuntem prima recidit
Sedes Roma Petri, quæ pastoralis honoris
Facta Caput Mundo, quidquid non obtinet armis
Religione tenet.*

Idem de Papa Zosimo loquens, qui Pelagianos damnavit, *Africanorum*, (o) inquit, *Conciliorum decretis sententia sua robur adnexuit. & ad Impiorum detractionem gladio Petri decemtram omnium armavit Antistitum.*

Avitus Viennensis Episcopus ad Senatores Urbis de seditione in Symmachum mota conquestus. *Cum, inquit, Causâ Romanæ Ecclesiæ trepidi essemus, utpotè nutare statum nostrum in laceffito vertice sentientes; quasi Senator ipse Romanus, quasi Christianus Episcopus obtestor, ne minùs diligatis in Ecclesia vestra Sedem Petri, quàm in Civitate apicem Mundi.*

Geretius, Salonius, & Verannius tres Galliarum Episcopi, ad Leonem Magnum unanimi consensu scripserunt: (p) *Domine Sancte Pater, Apostolicâ Sede dignissime Papa: magna tui gratulatione succrescimus, quòd illa specialis doctrinæ vestræ pagina ita per omnium Ecclesiarum conventicula celebratur, ut verè consona omnium sententia declaretur, meritò illic Principatum Sedis Apostolicæ constitutum, unde adhuc Apostolici spiritus oracula referantur.*

Arelatenfis Metropoleos in eadem Gallia Episcopi, ad eundem Leonem, referentes de electione Ravennii, id se facere ab initio testati sunt, (q) *memores quantum honoris, & reverentia, Beatissimæ Sedi Apostolicæ, cui ipsum Dominus noster JESUS Chri-*

Lib. de Synod. sub Sym.

Lib. II. ep. 2.

Syn. Rom. 4. sub Symm. c. 3.

Carmine de Iugratis.

Contra Colat. c. 41.

Inter epist. Leon.

Ibid.

Christus pro meritis sanctitatis voluit præsidere semper debitum fuit, semperque debeat, ibidem ejus Officium Apostolatam appellant: ac demum hæc expressis verbis adjungunt. Per Beatissimum Petrum Apostolorum Principem Sacrosancta Ecclesia Romana tenet supra omnes totius Mundi Ecclesias Principatum.

Concilium Turonense secundum, post recitatum Innocentii Papæ Decretum, *Quis, inquit, (r) Sacerdotum contra Decretalia, quæ à Sede Apostolica processerunt, agere præsumat?* Gallix igitur pro nobis sunt.

Quid Hispaniæ, in quibus Catholica semper fides constantissime viguit? idem & illæ tenuerunt ab initio, quod & nunc religiosè custodiunt, & Romanum Episcopum tanquam Christi Vicarium, ex quo fidem Christi susceperunt, veneratione nunquam intermissâ reveriti sunt. Testis in primis Osius insignis ille Episcopus Cordubensis, qui in duabus Oecumenicis Synodis, Nicenâ & Sardicensi Romani Episcopi vices implevit; qui Sardicensibus Patribus author fuit (f) eorum Canonum, quos de appellationibus ad Romanam Sedem iidem Patres conscripserunt. Testis Toletana Synodus prima, quæ anathema dixit (t) facienti contra Sedem Sancti Petri, in salubri Baptismo. Testes Episcopi Tarraconenses in epistola ad Hilarium Papam, quem his verbis consulentes alloquuti sunt.

(u) *Ad fidem recurrimus Apostolico ore laudatam: inde responsa quærentes, unde nihil errore, nihil præsumptione, sed Pontificali totum deliberatione præcipitur. Quibus omnibus, & Bracharenfis prima Synodus adjungenda, cujus Decretum fuit: (x) Ut nullus ordinem baptizandi prætermittat, quem pro amputanda aliquorum dubietate Profuturus Episcopus sibi directum à Sede Beatissimi Petri Apostoli suscepit.*

Unum adhuc testimonium proferimus, ex Ecclesiis Illyrici, ut nulla Provincia desit in totius Orbis consensu, & pro omnibus illis loquentur Episcopi Dardaniæ, (sive illi, ad Orientale, sive ad Occidentale Illyricum pertinerent, quod parum refert) in epistola ad Gelasium (y), cujus hæc erat inscriptio: *Domino Sancto, Apostolico, & Beatissimo Patri Patrum Gelasio Papæ Urbis Romæ: & inscriptioni respondens exordium: Saluberrima Apostolatûs vestri præcepta Tryphone deferente, quâ oportet devotione suscepimus, & maximas Deo omnipotenti, & Beatitudini vestræ referimus gratias quod nos Pastoralis admonitione, & Evangelicâ doctrinâ visitare dignatus es Domine Sancte, Apostolice, & Beatissime Pater Patrum. Desiderii enim, & voti nostri est jussionibus vestris in omnibus obedire, & quemadmodum à Patribus nostris accepimus Sedi Apostolicæ, quæ vitæ, ac meritis vestris delata est intemerata servare. Atque inferius hæc est eorum aperta protestatio: Si qui fortè pravâ intentione, à Sede Apostolica se crediderint segregandos, ab eorum nos alienos esse consortio profiteamur, quoniam, ut dictum est, Patrum in omnibus custodientes præcepta, & inviolabiliter sanctorum Canonum*

Insti-

r Cap. 21.

f Conc. Sard. Græcolat. c. 3.

Osius dixit:

Petri Apostoli

memoriam bo-

noremus: ut ab

iis qui judica-

verunt, scriba-

tur Iulio Ro-

manorum Epi-

scopo, ut per

propinquos Pro-

vinciæ Episco-

pos si opus sit

judicium reno-

vetur, & cogno-

tores ipse præ-

beat &c.

t Sub finem

assertionis

Fidei.

u Int. epistol.

Pontif. Rom.

x Cap. 23.

y Inter epist.

Gelas.

Instituta sectantes, Apostolica, & singulari illi Sedi vestrae communi fide, & devotione parere contendimus. Hæc, ut putamus, tam clara sunt, ut explicatione non indigeant.

2. V.

Idem demonstratur auctoritate Conciliorum Generalium.

a Conc. Chalced. act. 16.

b Can. 3. 4. 5.

c In Edit. Græcolat.

d Extat apud Theodoretum lib. 5. hist. c. 9.

e In fine illius ait: Coacti per sacros Canones, & epistol. Sanctissimi Patris nostri, & Commisionis Cælestini Rom. Eccl. Episcopi lacrymis subinde perfusi, ad lugubrem hanc contra eum sententiam, necessarii devenimus.

Sed hætenus singularum Ecclesiarum, & maximarum totius Ecclesiæ partium voces audivimus. Ipsa nunc universalis Ecclesia in Oecumenicis Synodis congregata audiri postulat: nunquam enim ex omnibus Mundi partibus collecta in unum est; quin Caput suum, & vice Christi in Terris Patrem, singulari aliquo reverentiæ genere complecteretur. In illa prima, atque omnium celeberrima Nicæna Synodo, sexto Canone dictum est: *Ecclesia Romana semper habuit Primatum*. Abraferat hæc Æmulum invidia ex actis Nicænis, quæ Constantinopoli servabantur: sed nihilominus audita sunt in Synodo Chalcedonensi, quod ex Romano tabulario delata fuerant: & sic audita, ut sæculares etiam Iudices à Marciano Principe religiosissimo ad eandem sanctam Synodum missi, affirmaverint agnosci, (a) *omnem Primatum, & honorem præcipuum, secundum Canones, antiquæ Romæ Dei amantissimo Archiepiscopo reservari*. In Synodo Sardicensi agnitum est, probatumque (b) in Romano Episcopo jus suscipiendi ex omnibus Mundi partibus Episcoporum appellationes, adversus quamcumque, sive Metropolitanarum, sive Provincialium Synodorum sententias, & quod maximè ad causam facit, id ipsi juris esse declaratum est, quod Petri Sedem obtineret; sic enim habent verba Concilii in tertio Canone, qui de appellationibus primus est (c) *Petri Apostoli memoriam honoremus, ut ab iis qui judicaverunt scribatur Julio Romanorum Episcopo . . . & si opus sit, iudicium renovetur, & cognitores ipse præbeat*.

Concilium Primum Constantinopolitanum in sua ad Damasum Papam epistola, (d) quam apertè professum est subjectionem Romanæ Sedi deberi ab omnibus, vel cum dicit Sanctissimos Patres jussu illius Constantinopolim convenisse, ad Synodum celebrandam, vel cum veniam pro iisdem rogat, quod ob maximas difficultates, in Italiam non venerint, quam illis Constantinopoli congregatis nunciatum fuerat, esse Damasii voluntatem, vel cum denique eidem fideliter, & exactè rationem omnium reddit, quæ gesta erant?

Ex Ephesina Synodo si omnia afferre voluerimus, quæ ad causæ confirmationem utilia sunt, longiores efficeremur, quam hujus Dissertationis angustia patiantur. In illa enim, quæ actio vacua præterit illustri aliquo testimonio nostræ veritatis? In ipsa actione prima Sanctissimi Patres depositionis sententiam contra Nestorium pronuntiantes (e) ad eam se cogi professi sunt non magis per Canones, quam per epistolam Cælestini, Actione 3. lecta est Sanctis Patribus ejusdem Cælestini

lestini ad Concilium epistola, cujus hæc erant extrema verba. *Diraximus pro nostra sollicitudine sanctos Fratres, & Consacerdotes nostros, qui iis quæ aguntur intersint, & quæ à nobis antea gesta sunt exequantur.* Evidentissimum est, hæc Scripta fuisse pro summa potestate, & nihil impudentius, aut tyrannicum magis fieri his litteris potuisse, nisi erat in Cœlestino jus legitimum talia mandandi: nemo certè inficias ibit, nullum ex Pontificibus, quorum tempore celebrata est Synodus Tridentina, majori usum potestate in ea dirigenda, quàm Cœlestinus in Ephesina. Quis tamen sensus fuit Patrum Ephesinorum? Acta declarant. (f) *Omnes Reverendissimi Episcopi exclamaverunt novo Paulo Cœlestino: Quid dicemus de oratione Philippi (g) Legati Romani? qui, toto audiente Concilio, hoc usus est sermonis exordio: Nemini dubium est, immò Sæculis omnibus notum est, quòd Sanctus, Beatissimusque Petrus Apostolorum Princeps & Caput, Fideique Columna, & Ecclesiæ Catholice Fundamentum à D. N. JESU Christo claves Regni accepit, qui ad hoc usque tempus, & semper in Successoribus suis vivit, & judicium exercet. Hujus igitur Successor, & locum tenens Sanctus, Beatissimusque Papa noster Cœlestinus Episcopus, nos ipsius præsentiam supplentes, ad hanc sanctam Synodum misit? Poteritne cuiquam persuaderi, aut Romanum Legatum ita loquuturum fuisse in Concilio, cujus pars longè maxima Græci erant, & Orientales, si ulla ex parte dubia fuissent inter fideles, quæ ab ipso dicebantur? aut in ipsa Synodo neminem futurum fuisse inter tam multos Ecclesiæ Principes, qui adversus vanam unius Legati jactantiam, pro communi Ecclesiarum libertate vocem mitteret? Demùm ut alia multa prætereamus, sufficit eorum Synodica ad Cœlestinum epistola, cujus hæc sunt in ipso exordio, è Græco in Latinum sermonem traducta verba. (h) *Est enim consuetudo vobis, cum adeò magni sitis, in omnibus vos celebres efficere, & munimentum Ecclesiarum, facere vestra studia. Quia verò oportet omnia quæ consecuta sunt, ad Sanctitatis tuæ notitiam referri necessario scribimus &c.* Audiunt Adversarii Synodum Oecumenicam in Romano Episcopo attestantem, Apostolicam illam omnium Ecclesiarum sollicitudinem, & obligationem ad eum referendi, quacumque gesserat. Atque indè possunt intelligere, si velint, Romanum Episcopum habitum fuisse in illa Synodo eodem loco, quo eundem his novissimis Sæculis habuit Tridentina.*

De Concilio Chalcedonensi non tam solliciti sumus in æstimando quid efferri pro nobis possit, quàm quid præteriri non debeat. Tam multa in eo sunt Romani Primatûs documenta, ut omnia colligi nequeant: eadem verò tam sunt illustria, ut vix omitti posse videantur. Missum igitur facimus, quòd Libellos Alexandrinorum (i), in quibus Romanus Archiepiscopus Leo Patriarcha universalis appellabatur, ipsique Concilio præferebatur; & recipi, & legi sexcenti, & amplius Patres, & quod

f Ibid. post factam recitationem epist.
g Act. 3.

h Act. 5.

i Act. 3.

K Ibid. epist. ad
Imperatores ,
& fortè super
tantis , ac tali-
bus iniquitati-
bus veniã adi-
pisci potuisset...
sed quoniam su-
per alias suas
nequitias , &
adversus ipsam
Apostolicam Se-
dem latravit ,
& excommuni-
cationis litteras
adversus San-
ctiss. ac Beatiss.
Papam Leonem
facere conatus
est . . . decenter
ab universali
Concilio Sacer-
dotio est nuda-
tus .
l Eadem act. 3.

quod maximè ad rem facit , ex Græcia plerique , & Orientali-
bus Provinciis , permiserunt : quod omnium criminum (k)
quæ Dioscoro objecta sunt omnia immania atque execranda ,
illud communi sententia censuerunt , gravissimum omnium ,
atque ejusmodi ut illo solo spem omnem veniæ consequendæ ,
Dioscorus sibi præciderit , quod ausus esset in Romanum Epi-
scopum anathematis sententiam ferre . Ex quo apparet Syno-
dum statuisse , sacrilegium illud , id fuisse in Ecclesiastica Hie-
rarchia , quod in civili Regno semper est habita , manifesta in
Principem perduellio; hæc inquam , & alia multa præterimus ,
his contenti , quæ in Synodica adversus Dioscorum pronun-
ciata sententia , & in epistola ad S. Leonem missa continentur :
quæ meridiana luce clariùs demonstrant Chalcedonensibus
Patribus , eandem quam nos habemus de Romano Episcopo
fidem , fuisse certissimam . In illa namque sententia (l) primo
loco Concilium declarat , Episcopos Orientales qui à Dioscoro
steterant , in Pseudo-Synodo Ephesina , ubi per summam in-
juriam dejectus est à sua Sede Constantinopolitana , & usque
ad mortem crudeliter cæsus sanctissimus Martyr Flavianus ,
aliique cum ipso Episcopi suis Sedibus pulsi , eos inquam , quos
in hujusmodi sceleribus aut faventes , aut consentientes habue-
rat , ille Ecclesiarum latro , Concilium declarat , non eadem
cum ipso damnatione involvi , quia *illis Apostolica Sedes veniam
præstitit , qui hætenus permanserunt , obediētes Sanctissimo Ar-
chiepiscopo Leoni .* In ultima sententiæ parte. Unde , inquit , *San-
ctissimus , ac Beatissimus Archidiscopus Magnæ , & Senioris Ro-
mæ Leo , per nos , & per præsentem Sanctam Synodum una cum ter
Beatissimo , & omni laude digno Beato Petro Apostolo , qui est Pe-
tra , & crepido Catholice Ecclesiæ , & rectæ fidei fundamentum ,
nudavit eum tam Episcopi dignitate , quam etiam , & ab omni
Sacerdotali abalienavit ministerio .* Hæc non alicujus Romanæ
Synodi ex suffraganeis Romani Pontificis , Episcopis congre-
gatæ sunt verba , sed œcumenicæ Chalcedonensis hoc est ex
Orientalibus , quod sæpè repetendum est , & Græcis Patribus ,
vel ex toto , vel maxima sui parte constantis . Hæc ipsa Syno-
dus non in aliquo privato scripto , sed in sententiâ ipsâ Synodi-
câ , ad quam fuerat convocata , expressè confitetur , se quid-
quid gesserit in damnatione Dioscori , non nisi nomine , & au-
thoritate Romani Episcopi gessisse , & Patriarcham secundæ Se-
dis , non tam à se , quam à Romano Episcopo , per ipsam fuisse
depositum : seque nihil aliud quam illius decreta exequutioni
mandasse . Hæc quicumque legit , dubitare ne potest , vel si
maximè velit , an illi sexcenti Patres professi sint , omnia & sin-
gula Corporis Christi Membra , uni Romano Episcopo , tam-
quam visibili ejusdem Corporis Capiti subjecta esse ?

m Extan. Conc.
ext. in Conc.
Chalc. parte 3.

Sed videamus , quæ tandem fuerint eorundem Patrum
litteræ ad Leonem datæ . (m) Postquam in illis de impietate Dio-
scori conquesti sunt , quem in vinea Christi instar singularis
ejus

eius feri, quem psalmista descripsit, [n] depastum dixerant, n psal. 79.
 & post hæc omnia, inquiunt, insuper & contra ipsum, cui vineæ
 custodia à Salvatore commissa est, extendit insaniam: idest con-
 tra tuam quoque Apostolicam Sanctitatem. Quid est quæso quod
 hic disputamus? Unum scilicet: an illa antiqua sex priorum
 Sæculorum Ecclesia, idem de Romano Episcopo senserit, quod
 nos sentimus? Et potest post tam clara tamque illustra, illo-
 rum temporū testimonia ullus hac super re dubitandi superesse
 locus? nec omnibus luce clarius apparet eos, qui idem loque-
 bantur, quod nos loquimur, idem etiam credidisse, quod nos
 credimus?

§. V I.

H Atenus antiquioris Ecclesiæ testimonia de Romano Pri-
 matu, non quidem omnia, quæ afferri poterant, plu-
 ra tamen quam opus foret ad propositum demonstrandum pro-
 lata sunt: nūc ejusdem acta proferre incipimus, quibus validius
 quam verbis supremam Romani Episcopi potestatem postero-
 ribus Sæculis commendatam reliquit. Fiat igitur ostensionis
 initium à Martyre Ignatio. Hic maximus Ecclesiæ Pater, &
 Apostolorum Discipulus, cum ad mortem traheretur, An-
 tiochenam Ecclesiam suam soli Ecclesiæ Romanæ commendatam
 voluit, (a) *solus*, inquit, *eam Jesus Christus, & vestra Caritas*
vice Episcopi regat. Erant sanè in viciniâ Antiochiæ, ut de
 aliis taceatur septem illæ Ecclesiæ, quas Apostoli à se fundatas
 præstantissimis Episcopis commendaverant: & tamen Ignatius
 Romanam Ecclesiam tantò, terrarum mariumque intervallo
 distantem ad Antiochenæ Ecclesiæ curam vocabat. Hujus rei
 quam nam aliam dixerimus causam, nisi quod à suis instituto-
 ribus Apostolis, Ignatius didicerat in Romanum Episcopum,
 transisse à B. Petro cum potestate Apostolicâ sollicitudinem
 omnium Ecclesiarum? Ignatio Polycarpus succedit Apostolo-
 rum & ipse Discipulus, de quo Hieronymus hæc tradit ex-
 pressis verbis (b) *Polycarpus totius Asiæ Primas, ac Princeps,*
idem Apostolorum auditor, ab ipso S. Joanne Evangelista Smyr-
nenfis Episcopus constitutus, confecta jam etate Romam pergit,
Successorem Sancti Petri variis circa Ecclesiasticam disciplinam
de quæstionibus consulit, pacis communionem postulat, & assequi-
tur. Porro quæ fuerint illæ quæstiones, de quibus Romanum
 Episcopum consulturus Polycarpus Romam venit, colligitur
 ex Eusebio. Narrat enim [c] decreto Pii statutum ut Pascha,
 ab omnibus ubique gentium Ecclesiis, die Dominico celebra-
 retur, & rursus idem Irenei testimonio memorat (d) Poly-
 carpum venisse Romam, ob quasdam de Paschate controver-
 sias, quod ipse cum aliis pluribus Ecclesiis Asiæ lunâ decimâ
 quartâ Martii in quamcumque diem incideret celebrare sole-
 bat: ex quibus inter se collatis, conjici prudenter potest, Po-
 lycar-

Idem demon-
 strat. ex Gestis
 in Ecclesia, tri-
 bus primis ejus
 Sæculis.

a Epist. ad Rom.

b De Scrip. Eccl

c Chr. an. Chri-
 sti 146.

d Lib. 4. Hist.
 c. 13.

e Apud Eufatium loc. cit.

f Euf. lib. 5. c. 14. & 6. ex Claud. Apollinari, aliisque eorum temporum Scriptoribus quos ibid. vide.

g Ex Tertull. l. advers. Prax.

b Euf. lib. 5. c. 3. & 4.

i Ex Tert. loco cit.

K Euf. lib. cit. c. 23. & 24.

lycarpum motum ex unâ parte decreto Pii, ex alterâ veteri consuetudine, cujus initium ad Joannem Apostolum referebatur, non potuisse in animum inducere, ut vel hanc relinqueret, vel illi resisteret: atque ideò consilium Romani itineris suscepisse, ut ab Aniceto, qui Pio successerat impetraret, vel abrogationem decreti pro omnibus Ecclesiis, vel privilegium pro suâ; atque aliis, quæ suæ consuetudinem sequerentur, ut eam retinerent: quorum alterum impetrasse, tum narratio Hieronymi, tum Irenæi [e] epistola ad Victorem, haud obscurè significat; sed hæc omnia conjectando dixerimus: illud ipsum quod Hieronymus narrat, quodque Irenæi testimonio certissimum redditur, venisse Romam Polycarpum ex Asiâ, confectâ jam ætate, ut Anicetum de Ecclesiasticis quæstionibus consulere, quantam vim habet ad ostendendum, quid de Romano Pontifice Polycarpus audiisset, à Ioanne Magistro suo?

Sed ad majora veniamus: emerfit quocumque tandem anno, ante finem certè secundi sæculi Cataphrygarum hæresis, (f) prophetiæ velo, furorem diabolicum, & turpissimam nundinationem celans: inde plures decepti in Asiâ, & in occidentalibus etiam Provinciis nonnulli: inter quos Tertullianus. Tandem in Asiâ ubi orta fuerat, & ubi maximè grassabatur ab Ecclesiarum præsidibus detecta fraus. Damnatius Montanus, cum mulierculis quas seduxerat: appellatur (g) ab his Romanus Episcopus Eleutherus: eorum causa Romam advocatur. Ecclesia Lugdunensis (h) rei magnitudine commota Irenæum tunc Præbyterum, mox Episcopum suum, ad Eleutherum legat, cum litteris, quibus eundem precabatur ut Montanistis audiendis facilem se præberet. Triumphat tamen ut semper solet in iudicio Romano, de errore veritas, de impietate Religio: iterum Cataphrygæ dānantur. (i) Nec illi tamen cessant furere: Eleutheri successores circumvenire fraudibus tentant, & uni ex illis, si Tertulliano Montanistæ fides constet, penè imposuerant: ita ut litteras ab illo extorserint, quibus Ecclesiæ restituerentur; ideo enim ille author in Praxeam inventus est; quod Episcopum Romanum, agnoscentem prophetias Montani, & ex eâ agnitione pacem Ecclesiis Asiæ, & Phrygiæ inferentem falsa de ipsis Prophetis, & Ecclesiis eorum asseverando, & Præcessorum ejus auctoritates defendendo coegit litteras pacis jam emissas revocare. Ex hac totâ narratione, & Tertulliani verbis constat vulgatissimum fuisse Cataphrygarum ætate in Asiâ, Galliâ, & Africâ, licere fidelibus, à sententiâ suorum Episcoporum ad Romanum Antistitem provocare: inque ejus potestate situm pacem Ecclesiis Asiæ, vel negare, vel restituere.

Propè finem ejusdem sæculi revixit in Ecclesia Paschatis Controversia. Victor enim Romanus Episcopus, quintus à Pio Decreti illius observantiam acrius urgere cæpit: (k) iussitque ut eâ de re Sacerdotum concilia fierent, in Provinciis. Polycra-

lycra-

lycrates Ephesus Episcopus Asiæ Primas, Victoris præcepto de concilio cogendo paruit, (l) sed cum sibi cæterisque collegis ejus, persuasissimum esset consuetudinem Paschatis celebrandi die judaicâ de Joannis Evangelistæ traditione venisse, decreto Pii parere volebat. Hanc ejus resistantiam Victor anathemate puniendam censuit; & hoc penæ genus comminatus est ipsi, & iis qui ipsi consensissent: minatusne tantum fuerit, an etiâ infligerit, [m] eruditi disputant: quidquid tamen de hoc fuerit, satis apparet in hoc negotio, quid de Romani Episcopi potestate ejus temporis fideles senserint; & illa quoque resistantia Polycratis, argumento est eum quidem intellexisse Romano Episcopo parendum esse, nisi cum ea fieri mandaverit, quæ sint apertè divinæ legi contraria, cujûsmodi, quamvis falso, putabat esse præceptum illud Victoris, de die Paschatis celebrandi. Ecce enim quibus illi verbis rescripsit. (n) *Non moveor his, quæ ad terrorem intentantur; etenim ab his, qui me longè majores erant dictum scio, obedire oportet magis Deo, quam hominibus.* Non ergo negabat Polycrates obediendum Victori, sed tantum, illi potius quam Deo. Alioquin si nullam sibi necessitatem impositam credidisset, obediendi Victori respondere debuisset novum atque inusitatum, minimèque in Ecclesiâ ferendum, eum qui in Asiæ diocesi nihil juris haberet, minari sibi censuras, & anathemata, quæ sine legitimo jure non modo iniquè feruntur, sed etiam frustra.

Sed non possumus in singulis expendendis diutiùs immorari, atque ideò cogimur multa præterire, alia verò non tam explicare, quàm indicare. Origenes in tertio Sæculo, à Demetrio Episcopo Alexandrino, & suo, in Concilio Alexandriae coacto, damnatus, atque ab Ecclesia ejectus ob multiplicia errorum monstra, quibus sua Scripta repleverat (o) *in epistola, quam scripsit ad Fabianum Romanæ Urbis Antistitem pœnitentiam agit quòd talia scripserit*: Sanctus Cyprianus, cognito Arelatensem Episcopum Marcianum, Novatianorum partibus accessisse, ad Romanum Episcopum Stephanum rem detulit, eundem hortatus, ut pro ratione sui muneris, Arelatensem Ecclesiæ consulere; quid verò ipsi agendum suggereret ex ejus litteris intelligetur. (p) *Dirigantur, in Provinciam, & Ecclesiam Arelate constitutam, à te litteræ, quibus abstituto Marciano alius in locum ejus substituatur.* Hæcine scripsisset, cui non constaret de potestate Romani Episcopi ad dejiciendum è propriis Sedibus Præsules etiam in Galliis? Idem etiam testatur, (q) Basilidem nescio quem Episcopum Hispaniarum, ob gravia scelera suo loco motum, Romam perrexisse ad Stephanum Romanorum Episcopum, *ut ex ambiret reponi se injustè in Episcopatum, de quo fuerat justè depositus*; idemque à Fortunato, & Felicissimo justo in Africa judicio damnatis factum narrat (r): & quamvis utrumque execretur, ut pessimi exempli, non tamen negare audet eos à Romana Sede audiri potuisse.

l Epist. ipsius ad Vict. apud Euf. eodem loco.

m Var. Nat. ab Alex. Hist. Eccl. 2. Sæc. diss.

n Epist. cit.

o S. Hier. epist. 61.

p Epist. 67. in Cod. Pamel.

q Epist. 68.

r Epist. 55.

Dionysius ille Alexandrinus in eodem tertio Sæculo fulgentissimum Ecclesiæ decus; obedientiæ Romano Episcopo redditæ exemplum est singulare, tum in causa baptismatis, tum in aliis de religione negociis. Hic enim ille est, qui Stephani decreto de non iterando baptismo ab Hæreticis dato sic obediendum duxit, ut inconsulto (f) Romano Episcopo, hominem ab Hæreticis nefando ritu non mundatum, sed conspurcatum, quod impiam illam superstitionem auctores ejus Christi baptismum nuncupaverant, baptizare non sit ausus (t) hic idem est qui solitus semper fuit de quolibet Ecclesiæ suæ graviore negotio Romanum Episcopum consulere; hic idem est (u) qui apud Stephanum pro nonnullis Asiæ Episcopis, ejus præcepto, non parentibus interpellavit; hic denique ille est, (x) qui in suspicionem hæreseos vocatus, quod in confutando Sabellio, distinctionem Divinarum Personarum ad ipsam quoque naturam videretur extendere; atque ideò ab aliquibus suæ Dioceseos, apud Dionysium Romanum accusatus, & ab eodem ad causam dicendam citatus, Apologiam fidei suæ ad ipsum scripsit: hæc autem omnia, quamvis brevissimè commemorata, tamen ejusmodi sunt, ut ex illis intelligere quivis possit quid de Romano Primatu Alexandrinus ille Antistes sentiret.

Quod si à tribus primis Sæculis, quibus Ecclesia Paganorum sævitiem passa non tam litteris, quàm sanguine fidem suam confirmavit, ad ea convertamur, quæ post Constantinum fluere cœperunt, multò plura, & clariora occurrent documenta nostræ causæ; quæ tamen ipsa, quia nota sunt omnibus, non tam explicanda putamus quàm leviter indicanda. Primum est in causa Cœciliani Primatis Africæ, quam Melchiadis sententiâ sublatam testati sunt Optatus (y) & Augustinus. Alterum in causa Athanasii, qui ab Arrianis apud Julium I. accusatus, (z) & ab eo ad causam dicendam Romam evocatus ad ejus Tribunal promptissimè accurrit. Quid verò expressius fingi potest exemplo Valentis, & Ursacii accusatorum Athanasii (a), qui calumniæ convicti, atque damnati in œcumenica Synodo Sardicensi, atque ideò è suis sedibus dejecti ut illas recuperarent Romam profecti, peccata sua cum pœnitentia confessi sunt, veniamque petiverunt? Quis non indè intelligat persuasissimum tunc fuisse fidelibus universis sententiam œcumenicæ Synodi per Romanum Pontificem relaxari posse? Nec verò minus ponderis habet quod, teste Basilio (b) Magno, Eustachius Sebastenus ob manifestam hæresim à Synodo Melitina depositus viam suæ restitutionis excogitavit accessum ad Sedem Romanam: nec sanè frustra; nam à Liberio ejus Episcopo epistolam attulit, quæ ipsum in suum locum restituebat, quam cum ostendisset ei quæ Tyana erat Synodus, suo loco est restitutus: & quod maxime ad rem facit, nè scientibus quidem Patribus quæ fuerint ipsi præfinita à Sanctissimo Episcopo Liberio, & in quæ ipse consenserit? Hæc omnia, quæ à Basilio narrantur, pro rei veritate per-

f Euf. ibid.

t Ejus epist. ap. Euf. lib. ut c. 4.
u Ath. lib. de Synodis, & lib. de Sent. Dion. Cum quidam Alexandrinum Episcopum apud Romanum accusarent & Synodus Romæ coacta indignè tulit, & Romanus ad cognominem sibi Episcopum omnium sententiam perscripsit; & jam ille ad defensionem parens Libello suo titulum refutationis, & apologiæ indidit.

x Lib. 1. cont. Parm. Absolvitur etiam Melchiadis sententia, qua judicium clausum est.

y Epist. 161. Qualis ipsius B. Melchiadis ultima est prolata sententia.

z Theod. lib. 2. hist. cap. 4.

Sozom. lib. 2. cap. 8.

Ath. apol. 2.

a Ath. ibid.

b Epist. ad Episcopos Occid.

perpendant Adversarii, & deinde negent, si possunt, Basilii temporibus persuasum fuisse Orientalibus sententias in suis Conciliis justè prolatas posse à Romano Pontifice revocari.

Sed in hoc genere appellationum non ex vicinis tantum, verum etiam ex remotissimis ab Italia Provinciis, quàm multa occurrunt exempla in monumentis Ecclesiæ! Innocentium I. appellavit(c) Chrysostomus, à sententia Episcoporum qui ipsum damnaverant, & ejus appellationis verba fuerunt ejusmodi, ut in illis nemo vel obstinatissimus Romanæ Sedis Adversarius expressam confessionem supremæ potestatis, possit non agnoscere. Leonem Magnum in non mala causa appellavit Theodore-tus, in pessima Eutyches: ille ab iniqua sententia Pseudosynodi Ephesinæ(d) hic à justissima Episcopi sui Flaviani, quamvis ille ad Antiochenum, hic ad Constantinopolitanum Patriarchatum spectaret: quin etiam ausus est mendacissimus Hæresiarcha(e) calumniari Flavianum, quòd cum cepto Judicio appellationem ad Sedem Romanam interposuisset, non tamen ille à causæ suæ cognitione cessasset. Demùm sensum totius Ecclesiæ post initium quinti Sæculi, de Primatu Romani Episcopi, vel sola causa Nestorij manifestat; nam ad eum agnoscendum tres maximæ Sedes, quibus omnes Ecclesiæ extra Romanum Patriarchatum positæ subiciebantur, pari consensu conspirarunt Alexandrina, Antiochena, Constantinopolitana. Cyrillus enim Alexandrinus Patriarcha Nestorianam hæresim ad Cœlestinum Romanum Pontificem detulit(f), tanquam ad Supremum Ecclesiæ Judicem, ut verba ejus declarant. Joannes(g) Antiochenus à Nestorio consultus postquam ipsum Cœlestinus(b) jusserat, ut quæ malè docuerat publicè retractaret ejiciendus ab Ecclesia, ni paruisset, hortatus illum est ut pareret(i). Ipse verò Nestorius Constantinopolitanus Patriarcha litteris ad Cœlestinum missis de causa sua suam illi subjectionem satis apertè confessus est. Plura in hoc genere documentorum non addemus; tantum petimus ab Adversariis, ut cum hæc pauca legerint, sapiens illud Augustini pronunciatum meminerint, definientis(k), adversus sensum totius Ecclesiæ disputare insolentissimam insaniam esse.

§. VII.

Nunc ad illud progredimur, quod in idæa successoris S. Petri tertio loco proposuimus; ut ostendamus Romanum Episcopum usum esse à primis usque sæculis potestate supremâ, in omni loco, ubi esset Ecclesia, in omni genere causarum, & personarum, quæ quovis modo, ad Ecclesiæ jurisdictionem pertinerent. At ne singulos enumerando prolixiores simus dicant adversarii, si possunt, quale sit genus sacræ potestatis, quod Sedes Romana sex prioribus illis sæculis non exercuerit, in qualibet orbis parte, ubi Christianorum esset Ecclesia? est

c Epist. ad Inn. Scribite, precor, & autoritate vestra decernite ejusmodi iniquè gesta, nobis absentibus, & judicium non auctoritatibus nullius esse roboris, porro qui talia gessere censuræ subijcite; nos autem infantes Ecclesiis nostris jubete restitui. d Epist. ad Leon. Nos humiles ad Apostolicam vestram Sedem accurrimus: vobis enim in omnibus primas tenere convenit... Ego Apostolica vestra Sedis expecto sententiâ, & oro, & obsecro. Sanctitatem vestram, ut mihi rectum, ac justum Tribunal vestrum implo-ranti opem ferat.

e Epist. Leonis ad Flav. 8. & Flaviani ad Leonem secunda.

f Illius epist. ad Cœlestinum in Cœc. Eph. par. I.

g Epist. ad Nestor. ibid.

b Epist. ad eundem ibid.

i Epist. ad Cœlest. ibid.

k Epist. 118. cap. 5.

Idem cõfirmat. ex praxi Rom. Pontif.

hujus potestatis leges condere, & in iis dispensare, fideles censuris adstringere, & adstrictos solvere, judicia exercere, & ab inferioribus judicata retractare, ministros instituere, & male ministrantes officio absolvere, ordinariis Pastoribus Vicarios suos cum potestate præponere, Synodos congregare, iisdemque præsidere, earum decreta vel confirmare approbando, vel improbando rescindere. Omnia hæc & singula, quæ cæteris Episcopis in suis tantum diocesisbus jus est agendi, Romano, sex prioribus sæculis in universa Ecclesia jus fuit, ut apparet partim ex iis, quæ hætenus dicta sunt partim ex iis, quæ subjiciemus. Si de legibus quæritur, plurimas ab illis esse conditas notius est, quam ut confirmatione indigeat. Testis Leo Magnus (a) Testis Hilarus Papa (b) Testis Anathasius [c] junior, qui decreta Sedis Apostolicæ servari jusserunt ab omnibus, comminati pœnam iis qui violassent. Si dispensationum exempla quærantur, rariora quidem hæc fuerunt, ob disciplinam temporum; fuerunt tamen, eaque invenient in Gelasio, [d] & Gregorio. (e) Quid de censuris dicemus? Quis locus tam fuit ab urbe remotus, quis tam excelsus dignitatis gradus, ut eum virga Romanæ potestatis non attigerit? ut ea omittantur, quæ de Victore & Stephano dicta sunt; Innocentius Alexandriæ Patriarcham Theophilum & Episcopos alios orientales & Græcos, nefariâ in Ioannem Chrysostomum conjuratione maculatos ab Ecclesiâ divisit. (f) Cœlestinus, Nestorium Patriarcham Constantinopolitanum, nisi intra decem dies palinodiam caneret præcedendum decrevit. [g] Leo Magnus idem pœnæ genus Anatolio minatus est ejusdem Constantinopolitanæ Sedis Antistiti, (h) nisi à pravè cæptis absisteret. Quod attinet ad judicia negamus ullum fuisse ex tribus maximis Ecclesiæ Patriarchis, qui Romanæ Sedis judicium non subjerit, Subjerunt ex Alexandrinis (i) Dionysius, Athanasius, Dioscorus, quorum duo piores absoluti, alter à Dionysio, alter à Iulio, tertius à Leone Magno damnatus, & Ecclesia ejectus; ex Antiochenis, citatus est Flavianus à Syricio, (k) Ioannes (l) ab Ephesina Synodo relictus est Cœlestini judicio. de Constantinopolitanis quid attinet dicere? cum præter Nestorium, & Anthimum, quorum alterum Cœlestinus, alterum Agapetus deposuit; Nicolaus I. Imperatori Constantinopolitano sex alios, ejusdem Sedis Patriarchas, à diversis Romanorum Pontificibus Sacerdotio privatos enumeraverit? Quod si de maximis his Episcopis, quibus cæteri subjeti erant Apostolica Sedes judicavit, quarto magis idem juris habere debuit in minores, qui tribus illis subiciebantur?

Veniamus jam ad Oecumenicas Synodos; ecquando hæc congregatæ sunt, sine consensu Romani Episcopi, quando hic in illis aut ipse per se non præfuit, aut per legatos suos? quando quæ in illis sancita fuerant sine ipsius approbatione vim ullam obtinuerunt? De potestate eas congregandi quid

a epist. 1. ad Episcopos per universas Provincias.

b In Conc. Rom. c epist. ad Anast. Aug.

d epist. 1. e lib. 12. ep. 31.

f Bar. 1. 5. anno Christi 406.

g epist. Cœlestini ad Cyrill. Alex. & epist. ad ipsum Nestorium, & alia ad Clerum, & Populum Constantin. In Conc. Eph. parte p. b epist. 53. & 54. vide supra §. 6.

k vide Bar. 10. 4. an. Christi 390.

l epist. Syn. act. 5.

vetus illa Ecclesia senserit Chalcedonenſis Synodus docuit, cu-
jus illa fuit reprehensio Dioſcori [*m*] *Synodum ausus est cogere* m Aet. 1.
præter Apostolicæ Sedis auctoritatem, quod numquam factum est
nec fieri licitum. Quod verò Oecumenicis Synodis, auctori-

tate sua congregatis Apostolica Sedes præfuerit, notius est,
quam à cujuscumque impudentia impugnari queat. (*n*) De con-
firmatione autem Synodaliū gestorum satis constat in legiti-
mis Synodis, semper illam ab Apostolicâ Sede fuisse petitam, [*o*]
eâque obnitente, & resistente nullum Synodale decretum vim
habuisse. Quis enim nescit, Leonis Magni resistantiâ antiqua-
tum fuisse Canonem, à Patribus Calcedonenſibus editum, de
privilegiis Constantinopolitanæ Sedis? (*p*)

n Ex subscrip-
tionibus Patrū
qui his Synodis
interfuerunt.
o epist. Synod.
Conc. Chalc. ad
Leo. in 3. parte.

p epist. 53. & 54.
ejusd. Leonis M.

Neque verò minus est certum in Ecclesiæ moribus positum
à primis usque sæculis esse ut Apostolica Sedes, suæ potestatis
Vicarios, in Provinciis ab urbe remotioribus institueret. Ete-
nim Leo Magnus, cui nemo sine impudenti blasphemia super-
biam, & mendacium imputaverit, in epistola ad Anastasium
Thessalonicensem, (*q*) quem suum in Oriente Vicarium crea-
bat, id à se fieri testatur ex decessorum suorum consuetudine;
& quidem hæc Vicariorum institutio non nuda solius no-
minis appellatio erat, ut satis nos docuerunt Leo, & Grego-
rius uterque cognomento Magnus; alter in Epistola, ad eum
quem diximus Vicarium ejus Anastasium Thessalonicensem,
alter in epistola ad Episcopos Gallicanos (*r*) jura enim Vicario-
rum suorum ambo explicantes, apertissimè declaraverunt,
obedientiam illis deberi ab omnibus supra quos vice sua eosdem
constituerant. Quomodo igitur ferendi, qui Romanum Epi-
scopum ab ipsis Ecclesiæ initiis, usque ad hæc nostra tempora
jus amplissimæ potestatis obtinentem conati sunt, ex tam lon-
ga possessione depellere?

q ep. 84.

r lib. 4. ep. 34.

§. VII.

Sed audiamus, quid in contrarium afferre soleant, adver-
sarii: non divina, inquiunt, sed humana solum auctori-
tate, jus illud datum esse Pontifici. Verum præter quamquod
testimonia Patrum, quibus hætenus usi sumus, oppositum
expressè significant, vel cum dicunt hanc potestatem collatam
esse Sedi Apostolicæ non ab hominibus, sed à Christo, vel cum
illam probant ex verbis Domini ad Petrum; cui venire in men-
tem potuit, Primatum ejusmodi, aliter quam ex divina insti-
tutione cæpisse? etenim si ab hominibus initium habuit, ne-
cessè fuit, ut eum Romano Pontifici Ecclesia universalis in ple-
naria Synodo congregata tradiderit. Quis autem nescit post
Apostolica tempora, usque ad primam Nicenam Synodum;
quæ quocumque tandem anno celebrata fuerit, ante vigesi-
mum quarti sæculi omninò nō fuit; nullū fuisse generale totius
Ecclesiæ concilium? Unde ergo toto illo spatio, quod ducen-
tis

Potestatem su-
premam Roma-
ni Episcopi non
esse humanæ in-
stitutionis.

tis, & amplius annis, inter obitum Apostolorum, & illam Synodum effluxit, celebris erat in Ecclesia Romanæ Sedis potestas? Unde illam noverat Tertullianus? unde Cyprianus, unde Irenæus? Quis de illa monuerat Lugdunensem Ecclesiam? quis Græciam? quis Ægyptum? quis Asiam? quis Orientem universum? Cur etiam toto illo iempore, Romanæ Sedis Episcopus, Pontifex maximus, & Episcopus Episcoporum appellabatur? Quo jure à communione fidelium, integras Asiæ Ecclesias, aut abscindebat, aut abscindere minabatur Victor? Quo Stephanus idem poenæ genus, & Africæ, & Asiæ Episcopis intentabat? Quo Dionysius Alexandriæ Episcopum secundæ Sedis, ad causam dicendam evocabat? Hæc enim omnia aliaque hujusmodi plura, quæ jam suo loco tetigimus ante finem tertii sæculi contingerunt. Enimverò si rectè Augustinus illam regulam posuit, quam nemo dubitat rectissimè positam (a) *Ut quod universa tenet Ecclesia, nec in Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi Apostolicâ traditum auctoritate credatur* Quid aliud credi debet, quam Romani Episcopi potentiorē principalitatem ex Apostolica traditione in Ecclesiam venisse? Sed ut omnes sentiant eos, qui huic veritati repugnant non solum fidei, sed etiam rationi contraria loqui. Si Romanus Pontifex acceptum refert humanis legibus ius amplissimæ potestatis, negari non potest id contigisse contra divinam institutionem: quoniam ut sæpè diximus, quod Christus Ecclesiæ suæ nullum certum, ac stabilem gubernationis modum definiverit, ne adversariorum quidem aures admittunt. (b) Si igitur non ea fuerat institutio Christi, ut summa gubernationis in uno supremo capite constitueretur, Concilium illud à quo primum Romanæ Ecclesiæ, potestas amplissima concessa est, Christi institutionem violavit; legesque ab ipso positas in suo Regno contempsit. Erit ne vel in partibus adversariorum aliquis tam desperatus, ac perditus, cui in mentem veniat fuisse olim in illa morum Sanctitate, plenariam Synodum tam sacrilegam quam esse oportuit, quæ leges Christi legibus adversas ferret? Sed fuisset cui demum persuasum iri confidunt impiū illum Episcoporum coetū, hanc præ cæteris divinis Christi institutionibus proculcatā maluisse, quā ipsorum maximè intererat, integram atque inviolatā servari? Nā quid tandem tam impio scelere lucrabantur, nisi ut cervicibus suis novum iugum imponerent, seque per sacrilegium exuerent libertate sibi à Christo relicta? At qui tandem fuerunt, si qui fuere, qui Romanorum Episcopo Ecclesiarum libertatem prodiderint? Græci maximè & Orientales; hi namque vel soli, vel magna ex parte sex priores œcumenicas Synodos constituebant: in his scilicet immoderatus in Romanos favor paternarum traditionum studium, atque insitum omnibus libertatis desiderium extinxit. Quis nescit, quam sæpè Romana Sedes experta sit, Episcopos illarum partium iniquos, & in.

a lib. 4. de Bap.
cap. 24.

b Vide conf.
Gall. ar. 29.

& invidos? Cum sit omnibus notum Gregorium Nazianzenum in Synodo Constantinopolitana non minùs verè dixisse, quam liberè (b) Orientem, & Occidentem non magis intervallo locorum, quam animorum studiis divelli. Et de huiusmodi hominibus credet quisquam eos Christi leges infregisse ut Occidentalium Patriarchæ ius in seipso, & potestatem infinitam tribuerent? ut illi permetterent secum pro imperio agere, censuris quos eorum visum esset afficere, dignitate spoliare, Conciliorum suorum statuta rescindere, homines in suis Provinciis supra Episcopos, supra Primates constituere, ad quos subditis suis, etiam adversus se pateret accessus? Somniant, an vigilant, qui ista comminiscuntur, an se tanti fieri credunt, ut solo suo testimonio fidem se facturos sperent, iis etiam quæ superant omnem fidem?

b Or. ad 150.
Patres.

2. I X.

Constat igitur ex his, quæ sunt hætenùs dicta, quidquid in contrarium afferant Adversarii, idæam Successoris Petri, in Ecclesiæ Primatu, sex prioribus sæculis, uni & soli Romanæ Sedis Episcopo ad unguem congruere: atque ideo, in eâ quæ nunc verè dicenda sit Christi Ecclesia, eodem ipsum loco habendum esse, quo est habitus in illa antiquâ. Nam quid afferent adversarii, ut se liberos faciant ab hac obligatione? missa faciamus putida illa, & stulta de mutatione Romani Pontificis in Antichristum. Nam qui ad ista descendunt, ut liberè aliquando loquamur, magis popinam olent, quam Scholam: ecquis enim non infimo loco natus, nec prorsùs illiberaliter educatus, monstra hæc atque portenta, vel e suggestu diceret, vel scriptis libris vulgaret? Qui cum rationibus, Patribus, Conciliis, & Scripturis obruitur, conviciis se se, & contumeliis defendit, quid aliud lucrabitur, quàm ut omnibus despiciendum præbeat genus suum, & causæ suæ vitium aperiat, atque indignus fiat, cui ingenui homines respondere velint? Sed tamen si, quod non credimus, adhuc aliqui superessent in hac insania ducum suorum imitatores, unum hoc eos amicè monitos volumus, ut quoniam præcipuè ex libro Apocalypseos fabulam tam execrabilem probare conantur, meminisse etiam velint illius terrificæ contestationis, quam in extremo opere Joannes adscripsit. (a) *Contestor, inquit, omni audienti verba prophetiæ libri huius, si quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto: & si quis diminuerit de verbis libri prophetiæ huius, auferet Deus partem ejus de libro, & de Civitate sancta, & de his quæ scripta sunt in libro isto.* Neque dicant hæc ad se non pertinere qui nihil addunt verbis libri, nihil detrahunt: *Veritati namque tantum obstreperit adulter sensus, quantum corruptor stylus (b).* Et sanè quid refert verba non corrumpi, si tamen sensus corrumpitur,

Repugnantes
Primatui Ro-
mani Pont. esse
inexcusabiles.

a Apoc. ult.

b Tut. de Præ-
script.

tur, qui latet in verbis, propter quem unum sunt verba.

Sed his omisſis, ſi nobis respondere velint, ad hæc capita respondeant. An non Petrus acceperit à Christo Domino totius Eccleſiæ Præſecturam? An non illi in eodem munere ex Chriſti institutione ſuccedendum fuerit? An non is ſucceſſerit quem univerſa Dei Eccleſia pro Petri Succeſſore agnovit? An non ſex priorum Sæculorum Eccleſia unum, & ſolum Romanorum Antiftitem pro ejuſmodi Succeſſore agnovit? Extra hæc quidquid dixerint, extra cauſam dicent. Quod ſi eludere poſſe putant teſtimonia antiquitatis, quæ nos produximus, ad hæc probanda per contrarias priorum temporum authoritates, ea ex illis proferant, quæ tam clarè negent potentio- rem Romani Epifcopi principalitatem, quàm quæ nos produximus atteſtantur. Tertulliano uti volunt? afferant ex eo aliquid, quod tam diſertè auferat Romanæ Sedi totius Eccleſiæ adminiſtrandæ poteſtatem, quàm eidem hanc tribuit, (c) quòd Afer, & Montaniſta teſtatus eſt ſuis temporibus Romanum Antiftitem *Pontificem Maximum, & Epifcopum Epifcoporum* appellari ſolitus, quod ipſum objurgans monuit ejus eſſe officia diſciplinæ, & præeſſe Miniſterio, quod ſinceriffimè confeſſus eſt (d) in ejus fuiſſe poteſtate Montaniſtas ſuos, in ultimo Oriente à propriis Epifcopis ab Eccleſia ejeſtos, eccleſiaſticæ unitati reſtituere. Confugiunt ad Ire- næum? proferant ex laudatiſſimis ejus Scriptis, textum aliquem tam expreſſè negantem potentio- rem Romanæ Eccleſiæ Principalitatem, quam illam expreſſè confirmat (e), quod nos ſuo loco produximus, ubi prædicantem audivimus oſtenſâ ſolùm traditione, quam ſequitur Eccleſia Romana, Hæreticos omnes confundi: quia ad hanc unam Eccleſiam *propter poten- tiorẽ ejus Principalitatem, neceſſe eſt omnem convenire Eccleſiam*. Cyprianum à ſe ſtare clamitant? Monſtrent ubi Cyprianus de Romana Sede diverſam ſententiam oſtenderit, ab ea, quam apertè inculcabat, cùm eſſe in Eccleſia negaret (f) qui Petri Cathedræ renititur, & reſiſtit; & Romanam Sedem Petri Cathedram, & Sedem Principalem, & Caput, & Matricem Chriſtianæ unitatis appellaret; (g) cùm ab ejus Sedis Epifcopo Galliarum Primatem deponi, & poſſe, & debere contenderet. Hoc idem, nè de ſingulis dicendo longiùs oratio protrahatur, faciendũ eſt ab Averſariis ſi quid ex Patribus opponere volunt, in Optato, Ambroſio, Hieronymo, Auguſtino, Athanaſio, Baſilio, Chryſoſtomo, Theodoreto, Chryſologo, aliisque tam multis, quorum ſunt à nobis pro veritate Romani Primatus teſtimonia propoſita. Ea ex illis omnibus proferant, in quibus ſit tam clara negatio noſtræ doctrinæ, quàm ejus eſt manifeſta confeſſio in iis quæ produximus. Donec hoc fecerint quod nunquam facient, quia nunquam legent in libris Sanctorum Patrum, quæ non ſunt hætenùs ſcripta niſi in libellis Hæreticorum, ſi pergant Patrum dictis, aut mutilatis, aut

c. Sup. p. 104.
Hæretici
Romani
Epifcopi
Antiftitem
Pontificem
Maximum
& Epifcopum
Epifcoporum
appellari
ſolitus.

d. pag.

e. pag.

pag.

g. pag.

(67)

aut detortis, nobis molesti esse; hoc consequentur, ut notum omnibus fiat quæsitam quidem ab ipsis in monumentis antiquitatis defensionem suæ causæ, sed non repertam.

FINIS.

(67)
aut detoris, nobis molesti esse, hoc consequatur, ut notum
omnibus sit quodam quidem ad tollenda inordinata
talis defensionem iuxta causam, et non peritiam.

FINIS.

Nacke, Johannes H.

Diss. polem. de primatu Romani pontificis

Roma 1710

2 Diss. 213 z,18

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10632511-9